

L'EXCEL·LENTÍSSIM SENYOR

D. Magí Sandiumenge Navarra ADVOCAT

morí cristianament el dia 7 del corrent
havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

La seva esposa Eulàlia Puig i Duran, fills Magí Pius, Felip, Maria, Eulàlia i Josep, filles polítiques Margarida Borràs i Mercè Turull, néts, nétes, família tota, la senyoreta Maria Teresa Gay i la raó social Sandiumenge, Montoya i Companyia Lda., en recordar als amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen un piados record en llurs oracions i l'assistència a alguna de les misses que, en sufragi de l'ànima del finat, se celebraran demà, dimecres, dia 25, de deu a dotze del matí, a la capella de la Casa Provincial de Caritat i a l'església parroquial de Sant Joan Despi

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

L'Excm. i Il·lm. Senyor Bisbe d'aquesta diòcesi s'ha dignat concedir 50 dies d'indulgència en la forma acostumada

Màquina d'escriure

Campió oficial durant
17 anys consecutius

Underwood

C. M. Guillem Trüniger, S. A. - BALMES, 7 - Barcelona

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telefònica:

MARSANSBANK

Apartat de Correns núm. 1

Telèfons números. ... 4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

FUMADORS!

Si voleu fumar tabac exquisit de «Vuelta Abajo», demaneu a tots els estancs
CIGARS HAVANS MONTERO

J. DE LLOBET

Metge ex-agregat dels Hospitals de París. - Consulta de 3 a 5.
Econòmica de 12 a 2.
Rambla de les Flors, 4, 1. Coll - Nas - Orelles

MOSAICS E. ESCOFET & Cia

Ronda Universitat, 20

Les selectes xocolates elaborades pels Monjos de Montserrat

Es ven l'antiga Fàbrica de Pastes de Sopa de JOSEP BIGORRE, carrer de Boqueria, 40; i la seva Sucursal, Plaça de la Llibertat, 4 (Gràcia).

No patiu més dels peus

Peus inflats, irritats i macats per la fatiga i la pressió del calçat, i una transpiració abundant, ulls de poll, durícies i tota callositat dolorosa: tots aquests mals són ràpidament alleujats i curats amb un gel pedil·luc calent addicionat d'una embosta de Saltrats Rodell. Aquest bany, que resulta medicinal i oxigenat, fa desaparèixer com per encant els pitjors sofriments i deixa els peus en perfecta estat; reblaneixen els ulls de poll i les durícies, de tal manera que es poden treure sense ajuda de navaja, operació sempre molt perillosa.

Si amb aquest tractament senzill i de tan poc cost no poguéssiu curar-vos els mals dels peus, tinguen la garantia formal de que el preu us serà reemborsat tota simple demanda.

EN FARMACIES Y CINTOS ESPECIFICOS
SALTRATS RODELL
RECOMENDADO SIEMPRE DE LAS INFLAMACIONES

Editorial Catalana

Telèfon 184 A

Escudellers, 10 bis - Barcelona

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. - Dia 23 d'abril de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0°1 al nivell de la mar: 754'1, 755'5, 756'8.

Termòmetre sec: 13'4, 17'4, 15'0.

Termòmetre humit: 11'0, 13'9, 12'8.

Humitat (centèsimes de saturació): 73, 66, 74.

Direcció del vent: ONO. O. O.

Velocitat del vent en metres per segon: 1, 4, 4.

Estat del cel: Quasi serè. Nuvols.

Classe de núvols: St.K.Fr.K., K.N., Fr.K.K.N.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 17'6; mínima, 11'5; mínima prop del sol: 10'2.

Oscil·lació termomètrica: 6'1.

Temperatura mitja: 14'5.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'1 mm.

Recorregut del vent en igual període: 88 km.

Observacions particulars: No cap.

El director, E. Alcobé

Sabem que en els Jocs Florals de Cuba, que revestiran enguany extraordinària importància i solemnitat, ha obtingut la Flor Natural el nostre eminent i catalaníssim dramaturg a l'enseny que popular poeta, N'Ignasi Iglesias, i l'Englantina, el conegut poeta, i també autor dramàtic, N'Ambrós Carrion. A tots dos l'enhorabona.

Paraigües Cardús

Portaferriana, 10.

Una dona que posa a una fonda del passeig de la Duana, ha denunciat que de l'habitació que ocupa, li havien pres roba que val unes 2.000 pessetes.

Vaixelles

PORCELLANA
J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Un passatger que anava en un tramvia per la plaça d'Urquinaona, li van pendre la cartera que contenia 25 pessetes i documents.

Cristalleries

J. Llorens, R. Flors, 30

A la Central de Telègrafs van ésser detinguts dos individus per haver donat un bitllet de 100 pessetes fals, per a pagar un gir telegràfic.

JOIES VILANOVA

Unité, 6.

Un guàrdia de seguretat va veure, al carrer de Rocafort, un home que duia una màquina d'escriure a coll. Va anar per interrogar-lo i l'home va deixar la màquina a terra i va fugir. La màquina ha estat posada a disposició del jutjat.

ELIXIR GREZ

Per als que pateixen de l'estómac

El millor preparat digestiu del món.

A Montjuich, prop de la Font de la Mamella, un matrimoni va ésser atrapat per dos desconeguts que li van pendre 25 pessetes.

Usad
Forman
contra
los resfriados

De la casa Herman Vogel, carrer de la Diputació, van ésser robades una caixa de valors i una màquina d'escriure.

Per a la taula i per a regim usu

AIGUA FOURNIER

Entre set i vuit del vespre, hi va haver molta alarma al carrer del Canine, per haver-se iniciat un incendi a la botiga d'herbolari del núm. 23. Es van orenar alguns feixos d'herbes, i va ésser apagat el foc ràpidament pels bombers. Els genèbres de la botiga estaven assegurats.

De la casa Francesc Pavía, carrer de les Corts, també va ésser robada una màquina d'escriure.

I de la fàbrica de productes químics de R. Volart, carrer d'Aragó, idem, idem.

Venda d'obres d'Art

organitzada pels artistes per a contribuir amb el seu import a la construcció del nou estatge social del

Reial Círcol Artístic

La venda es farà mitjançant tickets al preu de 25 pessetes.

L'adjudicació de les obres tindrà lloc el dia 1 de juliol vinent.

A cada ticket correspondrà una obra d'art.

Detalls i venda de tickets a la secretaria del Reial Círcol Artístic (Rambla dels Estudis, 6).

Es troba bastant millorat de la seva indisposició, el delegat regi de primera ensenyança D. Manuel Lluengo, éssent moltes les persones que s'han interessat pel seu prompte i total restabliment.

- Primeres Comunions

Devocionaris, Recordatoris, Presents
Llibreria Subirana-Portaferriana-14

Avui, dimarts, a les deu de la vetlla, el senyor Pier Enrico Cifatte, redactor en cap de «La Voce del Popolo», de Roma, donarà a la sala d'actes de l'Ateneu Barcelonès una conferència pública sobre el tema: «El Fascisme. Com'è nota, come s'è manifestato, quali ne sono i fini».

- Aigua Fournier

Corts, 623 Telèfon 604 A

Al carrer de Corts, cantonada al de Vilamari, un tramvia agafà a Gregori Ballesteros Garcia, de 34 anys, produint-li unes ferides lleus al cap.

Mal de queixal

Curació instantània amb la **INDIALINA**. No és tòxic. Dipòsit: Viladomat, 55, farmàcia.

A la plaça de Roc Barcia el nen Josep Boix Martínez, de 14 anys, va fer una ferida lleu al cap al nen de 5 anys, Josep Arviol Muñoz.

Al carrer de la Diputació, cantonada al de Sicília, es barallaren Victor Tomàs Prat, de 17 anys, vaquer, i Joan Martínez Satorre i Vicens Sales Esteve, de 33 i 36 anys, respectivament. Aquests dos darrers, produïren al primer contusions i erosions a la cara de pronòstic lleu.

Ahí, per ésser la diada de Sant Jordi, Patró de Catalunya, el fundador gerent de l'entitat benèfica Banca Social de Previsió i Estímul de Catalunya, En Josep Garcia Sanjaun, i davant del notari del Col·legi d'aquesta ciutat, En Trinitat Martorell i de Vedruna, signa l'escriptura de compra dels terrenys per als dos primers grups de cases barates veritat, que seran 200, i pel preu (amb terreny industrial), de 2.300 a 5.300 pessetes, pagades a terminis, organització portada a cap pel dit senyor Garcia, amb la cooperació del Consell constituït per elements amants del treball, la pau i el progrés.

Aquests terrenys estan situats sobre el Palau del Rei en construcció, Pedralbes.

- Viura eternament

en una higiene absoluta s'obté usant bateria de cuina d'alumini de la Casa Llorens Gennars, Rambla de les Flors, número 30.

Aquest matí, al carrer de la Maquinista, número 34, Barceloneta, la veïna Paulina Montes Piño, de 51 anys, caigué del terrat a la via pública.

blica, i morí mentre la duïen al dis-
pensari.

Admetent càrrega general a no-
tit reduït, sortirà dissabte vinent cap
a SAN JUAN DE ENRIQUETA (AVILES), el
vapor SANTOPIERRE, de la consigna-
ció de R. Delgado Alvarez, Mercè, 8,
entresol, telèfon 5555 A. La càrrega
s'admet des d'avui al moll de Ba-
tears, tinglado J. Colla Rico.

Segons comunica l'administrador de
Correus d'aquesta ciutat, per autorit-
zació de la Direcció general del Ram,
s'admeten anuncis en les parets in-
teriors de totes les oficines de Cor-
reus d'aquesta «provincia», a bene-
fici de la Cooperativa Postal d'Estat
ges i del Col·legi d'Orfes d'empleats
del Cos de Correus, anant a càrrec de
l'esmentada Cooperativa tot el refe-
rent a aquest nou servei.

A la secretaria de l'Administració
de Correus es facilitaran als anun-
ciants les dades que sol·licitin des del
vinent dia 25, d'onze a una.

TINTURA WINTER

Premiada amb Medalla d'Or

Amb una sola aplicació desapareix
la canícia. Serveix per al cabell,
barba i bigoti. Es prepara per a ne-
gre, castany fosc i castany clar. Dona
colors tan naturals i inalterables, que
be pot dir-se que és la millor i més
ràpida. Venda en perfumeries.

Vida religiosa

Avui: Sants Eusebi i Fidel, màrtirs;
i Santes Bena i Doda, verges. — De-
mà: Sant Marc, evangelista, i Santa
Franca, verge i monja.

Quaranta hores: Demà, a la Capella
del Reial Col·legi de Nostra Dona de
les Escuelas Pies, carrer de la Diputació.
Hores d'exposició: De dos quarts de
nou del matí a dos quarts de set de la
tarda.

La missa de demà: Sant Marc, cor-
lor vermell.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona
de Betlem, a la seva església.

Adoració nocturna: Avui, Torn de
Sant Pasqual Bailó (a la parròquia de
Sant Josep, Gràcia).

Vetlles en sufragi de les ànimes del
Purgatori: Avui, Torn de Nostra Dona
de la Mercè, a la seva capella, Esco-
riol, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de la
Nativitat del Senyor, a la mateixa ca-
pella.

De Societat

Sortiren cap a Madrid els marque-
sos de Comillas.

Ahir a la nit es donà l'última fun-
ció de la temporada de primavera
al Gran Teatre del Liceu. L'obra po-
sada en escena fou «La Walkyria»,
interpretada pel quadre d'artistes ale-
manys. La concurrència que hi assis-
ti fou veritablement extraordinària,
car tant la platea com llotges i pisos
superiors estaven plens de devots de
la bona música. La temporada ha
acabat brillantment, encara que seria
milloir suprimir-la en venidors anys
i fer més funcions a la temporada
d'hivern, que sens dubte el públic pre-
feriria.

Com a esdeveniment poden conside-
rar-se els concerts que l'orquestra Pau
Casals donarà els dies 9, 15, 19 i 23
del pròxim maig, en el mateix teatre.
Creiem que és una bona pensa-
da, que el públic sabrà apreciar, no
deixant d'assistir a les interessants
sessions que els programes anun-
cian.

Ha estat demandada la mà de la
senyoreta Pilar Gallart, per al jove En
Joan Sala.

Surten cap a París la senyoreta vi-
dua de Moraleda i filla senyoreta d'Ar-
nau.

Torna de la Cort la senyoreta So-
ledat Sabater de Sarriera.

S'han assenyalat per al pròxim
maig 28 les noces de la senyoreta Jo-
sepa de Ballester i Soteras, amb el
jove En Lluís Carbonell.

Ha professat a la Casa Noviciat de
l'Institut de Maria Reparadora, de
Manresa, la virtuosa senyoreta Pilar
Rubió, filla del catedràtic doctor Ru-
bió i Lluch.

De València han arribat la senyo-

ra Maria de Janer. N'Albert Planes i
sa esposa Dolores de Janer de Milà
de la Roca.

FIVE

Les tasques de l'Econò- mica d'Amics del País

Per acord de la darrera sessió, la
Societat Econòmica Barcelonesa d'A-
mics del País ha respost a la in-
formació a què fou cridada pel pre-
sident de l'Audiència Territorial de
Barcelona, en compliment de la Reial
Ordre del 12 de gener darrer sobre
les bases que han de servir per a re-
dactar un projecte de llei que regla-
menti el contracte i Dret reial de
«foro».

La resposta de l'Econòmica, la re-
marcar que el «foro» és una institu-
ció de terres principalment de Galí-
cia, que no ha arrelat a Catalunya,
i per això no es té aquí un camp
d'experimentació adequat per a po-
der emetre amb fonament un dicta-
men que fagi de l'aspecte perillosis-
sim del teisme.

El president de l'Econòmica, En
Francesc Puig i Alfonso, ha comuni-
cat al Comitè de Salut pública la
moció presentada en la darrera Jun-
ta general, interessant la cooperació
de l'Acadèmia d'Higiene a les tas-
ques de l'esmentat Comitè.

Aquest, en les reunions que ve ce-
lebrant, ha aconseguit amb simplicitat
la possible cooperació de tan importan-
tant organisme com és la referida Acadè-
mia els treballs de la qual a favor
de la dignificació i sanejament mo-
ral material dels nostres costums
han d'ésser tinguts presents en la
memòria que ben aviat es presentarà
a la deliberació de la Junta magna
d'entitats de Barcelona que designa-
ren el repetit Comitè e Salut pública,
encarant-li la tasca propulsora de
la moral ciutadana que ve realitzant.

Els esports

PENYA DE L'AIRE

A les seves oficines de la Plaça del
Teatre, número 2, es reben moltes pe-
ticions de detalls per a pendre part
a la I Exposició-concurs de fotogra-
fies d'aviació. Així mateix es comen-
cen a rebre inscripcions d'obres;
ultra les de la companyia francesa
ja rebuda, aquesta setmana s'han re-
but tres noves inscripcions: dues de
particulars i una altra de l'Aviació
militar.

La sessió d'inauguració de tan im-
portant Exposició, se celebrarà, com
ja vàrem dir, a les Galeries Are-
nas, el diumenge dia 6 de maig, as-
sistint-hi representacions de l'Ajunta-
ment, Comissió Municipal d'Aviació i
Aeri Club de Catalunya, essent tper in-
vitació l'entrada en aquest acte.

Penya de l'Aire portava comença-
des ja fa temps, interessants ges-
tions prop de l'Aeri Club per a obte-
nir la deguda autorització per a usar
l'aeròdrom de la seva propietat del
Prat de Llobregat; avui podem avan-
çar que les dites gestions van per molt
bon camí i esperem per a molt aviat
poder anunciar-ne el bon resultat.

Disposant ja de tres aparells, i molt
aviat el dit camp, sols faltaria el han-
gar per a poder donar començament
a la realització de l'interessant pro-
grama d'aviació catalana, preparat per
Penya de l'Aire.

UNIO ESPORTIVA DE SANS

Aquesta entitat celebrarà Reunió
General Ordinària el proper dissab-
te dia 28 dels corrents en el local
del Círcol de Sans (carrer de Galí-
leu) núm. 9, a des quarts de deu
de la nit de primera convocatòria
i a les deu de segona.

Per la importància dels assumptes
a tractar, espera el Consell directiu
que hi assistiran la majoria dels seus
associats, i en els que oportunament
no hagin rebut la corresponent con-
vocatòria se la convoca per mitjà de
la present.

La dita reunió es desenrotllarà so-
ta el següent ordre del dia: Lectura
de la memòria, lectura i aprovació
de l'estat de comptes, elecció de
president, elecció de càrrecs vacants
en el Consell directiu i comissió, i
Assumptes generals.

EL XXI CONCURS INTERNACIONAL
DE TENNIS.

Sobresortint d'entre els múltiples
concursos socials que es van cele-
brant, ara en un Club, ara en un
altre, i on cada camp local arriba
al final amb poques penes i fatigues,
estem en vigílies de la celebració de
l'Internacional. En aquest torneig, que

reuneix els ases de la raqueta, tant
espanyols com estrangers, es disputa
el veritable Campionat de Cata-
lunya obert a tots els jugadors dels
Clubs afiliats. En la prova individual
d'homes s'han de trobar els millors
de cada Club, els quals es disputen
entre ells la supremàcia del primer
lloc, que porta aparellat ensem el
cobejat títol de campió. Els nostres
primers Flaquer, Sindreu, Morales,
Andreu, Noblon, Tarruella, Saprissa,
Juanico, i altres, estan entrenant-se
en l'herm, fent augurar que aquest
any la lluita serà particularment se-
vera entre ells.

De l'element estranger, sabem que
un equip foraster de molta fama ha
promès la seva inscripció, esperant-
se d'un moment a l'altre la confirma-
ció oficial per telegrama.

Demà, a les set de la tarda, veu-
el termini d'inscripció les fulles de
la qual han de transmetre's al vice-
tresorer de l'Associació, València, 220,
baixos, abans de les set de la tarda.
El Comitè executiu del Concurs pre-
ga als delegats de Clubs que s'en-
carriguin de recollir les inscripcions
rebudes a les Secretaries correspo-
nents, per a lliurar-les en temps oportú
al citat Comitè.

Un banquet d'homenatge

El Comitè organitzador de l'Ex-
cursió dels Viatjants a París,
Versalles i Verdun

Diumenge al migdia, es celebra al
Restaurant Patria de la plaça de Se-
pulveda, un banquet en homenatge al
Comitè Executiu de l'Excursió dels
Viatjants del Centre Autonomista de
Dependents del Comerç i de la In-
dústria a París, Versalles i Verdun.

A la taula presidencial hi havia
el president del Gremi senyor Nadal,
el del Centre, senyor Casals, l'ex-
president i regidor senyor Puig
i Esteve, etc., acompanyats d'alguns
senyores.

El senyor Codina, vice-president
del gremi, felicità al Comitè per ha-
ver sabut dur a terme l'excursió mal-
grat els entrebancs que hi posaren
els senyors Alba, Raventós i Borràs,
seguits pel senyor Quilones de
León.

El senyor Nadal, president del Gre-
mi, palesà l'agraïment de la Comis-
sió executiva per les atencions que
s'han tingut a la seva tasca modesta
i entusiasta.

Deixà de banda els incidents a que
donà lloc l'excés de zel de la policia
francesa.

Recordà la manifestació catalana
pels carrers de París, presidida per
la Bandera Catalana, que dugué
un voluntari, davant de la qual
anaven el mariscal Joffre i el dipu-
tat català francès senyor Brousse.

Relatà sumariament les visites al
Museu d'Invalids on es féu volejar
la Bandera Catalana saludada mili-
tarmet pels herois allí aplegats.

Retreu les atencions que tingue-
ren per ells les Associacions de Via-
tjants francesos, que amb tant de ca-
lor victorejaven a Catalunya.

Llegí el Manifest que els adreçà
el president saludant l'indomable ra-
ça catalana estesa a totes dues ban-
des del Pireneu, i agraint la coopera-
ció cruenta dels catalans d'Espanya
a la causa francesa i demanant que
els viatjants catalans reiterin sovint
llurs visites col·lectives a París.

Esmentà les altres visites i especial-
ment l'excursió a Verdun acompanyats
d'un comandant i diversos ofi-
cials francesos en 30 autos engala-
nats amb la bandera catalana.

Preguntà si l'excursió havia estat
un èxit, i sentits els aplaudiments
afirmatius, anuncià que els anys vi-
nents se'n faran de noves a altres
països.

A pres dels comensals parlà el
senyor Puig i Esteve. Va dir que el
Comitè agraeix que es cregui que ha
completat son deure. El viatge fou útil
per al Centre, pel bon nom de Ca-
talunya, com ho demostraren l'assen-
timent dels bons catalans l'animad-
versió dels enemics.

Demana la inscripció per al viatge
de l'any vinent, perquè està segur
de que es farà tasca profitosa per a
Catalunya.

El senyor Casals diu que la inten-
ció catalanitzant del viatge fou niti-
nibat d'èxit pels entrebancs.

Comprèn els deures dels Estats
constituïts però creu que a l'Estat
francès no li callosmetre's gaire a
l'Estat espanyol. Lamentà que algú
del Govern francès no sàbes capir bé
l'anhel d'alliberació de Catalunya que

La festa de la Patrona de Catalunya

Enguany, la celebració de la diada
de la Patrona de Catalunya, la Mare
de Déu de Montserrat, tindrà a Bar-
celona una solennitat més, per cert
ben remarcable, amb la festa patro-
nal que la coneguda i benamada en-
tidad Foment de Pietat Catalana dedi-
ca a la seva excelsa Patrona, amb mo-
tiu de la solemne benedicció del seu
esplendídal casal, edificat al carrer de
Duran i Bas, amb la qual s'escaurà
ensem la inauguració de la Biblio-
teca Balmes d'Estudis Religiosos, que
Foment de Pietat, amb una caritat
ben assenyada, ofereix a tots els catò-
lics catalans.

S'estan repartint aquests dies unes
luxuosíssimes invitacions-programes
convindent a la festa, la qual serà pre-
sidiada pel cardenal arquebisbe de
Tarragona, i pel senyor bisbe d'a-
questa diòcesi, i a la qual han pro-
mès ja la seva personal assistència
altres prelats de Catalunya i signifi-
cades personalitats del món intel·lec-
tual i religiós.

El programa de les festes és com
següent:

A dos quarts de vuit, a la capella
del Palau Episcopal, missa de Comuni-
ció, celebrada pel bisbe doctor Guil-
llamet.

En aquesta diada patronal els socis
proteïctors i subscritors de Foment
de Pietat guanyen indulgència plenà-
ria, amb les condicions de costum,
visitant qualsevol temple.

A les sis de la tarda es farà la be-
nedicció del Casal de Foment de Pie-
tat Catalana pel cardenal Francesc
Vidal i Barraquer, arquebisbe de Tar-
ragona. Seguidament inauguració de
la Biblioteca Balmes d'estudis religio-
sos, sota la presidència del senyor
cardenal i del senyor bisbe. Hi parla-
ran En Jaume Raventós, president;
moïssa Eudalt Serra, director, i el
P. Ignasi Casanovas, S. J., consiliari.
Celebrant la inauguració de la Bi-
blioteca Balmes d'estudis religiosos,
serà donada en dit lloc una tanda de
conferències, de conformitat amb el
següent programa:

Dia primer de maig: «Relacions de
l'Església i Catalunya en la segona
meitat de l'Edat Mitja», pel profes-
sor doctor Enric Finke, de Friburg
(Alemanya).

Dia 3 de maig: «El Liber pontifica-
lis i el manuscrit de Tortosa», pel
Rnd. P. Josep M. March, S. J.

Dia 8 de maig: «Sigilografia ecle-
siàstica catalana», per En Ferran de
Sagarra i de Siscar, membre de l'Ins-
titut d'Estudis Catalans.

Dia 11 de maig: «El Missal romà: la
seva història, el seu contingut», pel
Rnd. doctor Josep Tarré, Pvre.

Dia 15 de maig: «Influència del
cristianisme en el lèxic de les llèn-
gues romàniques», pel Rnd. doctor
Antoni Giera, Pvre., membre de
l'Institut d'Estudis Catalans.

Dia 17 de maig: «Voluntat, llibertat,
responsabilitat», pel Rnd. doctor Mi-
guel Vilatorrada, Pvre., professor del
Seminari de Vich.

Totes les conferències començaran
a les set en punt de la tarda.

A SITGES

A la parròquia de Sitges hi haurà,
dimarts d'aquesta setmana, una be-
lla festa montserratina que consistirà
en un solemne ofici, cantant
la missa l'Escolania de la Puríssima
Concepció de la ciutat de Sabadell,
sota la direcció del mestre mossèn
Frederic Muset, i dient les glòries
de la Patrona de Catalunya l'eloqüent
orador sagrat doctor don Pere Ba-
leta.

A l'esmentat ofici hi assistirà l'A-
juntament.

DIADA MONTSERRATINA

Per a solennitzar la festa de la
Mare de Déu de Montserrat, Regina
de Catalunya, la comissió organitza-
dora de la Diada Montserratina ha de-
cidit remetre ramells de boix de la
muntanya santa, lligats amb llacets
de la bandera nostrada, per a ésser
repartits als fidels que visitin el tem-
ple parroquial dels Sants Just i Pastor,
que serve la tradició d'haver es-
tatjat la sagrada imatge de la More-

en aquell acte, com en tots els dels
catalans, bategava.

Va dir que en les excursions vinents
no caldria posar-se en contacte
amb les autoritats i ni haurà prou
amb posar-se en contacte amb els po-
bles, els quals, essent lliures, sabran
desitjar que esdevingui lliure el po-
ble català, els representants del
qual els visitin amb la senyera des-
plegada.

L'acte següent en amical conversa.

meta de Montserrat, des de l'acaba-
ment de l'ofici del matí, hora en que
començarà l'adoració de la Senyora
dels nostres amors.

Per a donar facilitats als devots
que visitin el temple, aquest no es
tancarà mentre duri el concurs, bal-
dament s'hagi d'enllocar l'adoració de
la Verge amb la funció de la tarda.

Recomana, demés, la comissió orga-
nitzadora de la Diada Montserratina
que on sigui que hi hagi imatges de
la Mare de Déu de Montserrat, siguin
aquestes visitades.

ELS POMELLS DE JOVENTUT

Divendres, dia 27 dels corrents, fes-
ta de la Verge de Montserrat, hi ha-
rà una solennitat religiosa a l'es-
glésia de Santa Anna en honor de la
Patrona i Consellera dels Pomells de
Joventut. Es farà la Visita espiritual
del doctor Torras i Bages, l'enaltit-
ment de les glòries de l'Excelsa Con-
sellera serà a càrrec del doctor Al-
bert Bonet, prevere, professor de la
Universitat de Barcelona i conseller
dels P. de J. de Sant Feliu de Llo-
brigat. Comiat a la Verge amb el cant
del «Virola» i els Goigs dels Pomells
de Joventut, lletra d'En Magí Valls i
música del mestre Lluís Millet.

A SABADELL

A Sabadell enguany s'hi celebrarà
amb gran esplendor la festa de la Ver-
ge de Montserrat. El programa és el
següent:

Dissabte, dia 5. — A les set del ves-
pre: Rosari, funció sabbatina i cant
de la Salve.

Diumenge, dia 6. — A les vuit del
matí, primera Comunió de les noies
del Col·legi de Na Maria Soler i del
noies del Col·legi de Josep Roura am-
pliat pel senyor arxiprest reverend
Domènec Pages.

A les deu, ofici solemne, fundació
de Maria Gibrau, amb sermó del P. J.
Josep Maria Bolós, S. J.

A les cinc de la tarda, Vespres catò-
liques per tots els fidels per la Santa
Cantoria; visita espiritual a la Ma-
rieta; sermó per l'esmentat orador,
cant de la Salve i besamanos.

A les set del vespre, processó amb
assistència dels Pomells de Joventut,
els quals són enguany els abundants
seguint-se el curs de consuetud: Sants
i Salvany, Plaça Major, Pedregu,
Doctor Robert, Sant Roc i entrada
a l'església.

A la Plaça de Sant Roc, il·luminada
a la venediana, es cantarà el «Virola»
davant la Verge, que serà portada per
noies vestides de blanc.

Obituari

FUNERALS

Na Antònia Olivella i Soria de Ma-
reno. Morí el dia 17 dels corrents. De
jous, a les deu, a la Concepció.

N'Andreu Fontseré i Conill. Morí el
dia 5 dels corrents. Demà, de deu a
dotze, misses a Sant Jaume.

En Magí Sandiumenge i Navarró.
Morí el dia 7 dels corrents. Demà, de
deu a dotze, misses a l'església de
la Casa de Caritat, i a la parròquia
de Sant Joan Despi.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Josep Clapera i Franquesa. En-
terrat aquesta tarda a Girona.

Na Maria Josepa Topete de Vidal.
Enterrada aquesta tarda.

En Josep Esteban nuaragotia. En-
terrat aquesta tarda.

Na Joana Vidal i Villa. Enterrada
aquesta tarda al Cementiri Nou.

En Miquel Cabré i Navarro. En-
terrat aquest matí al Cementiri Nou.

Els catalans a Lourdes

L'Hospitalitat de Nostra Dona de
Lourdes de Catalunya ha nomenat
delegat a Terrassa per a rebre in-
scripcions al romiatge el beneficiat de
la parròquia del Sant Esperit d'aque-
lla ciutat, reverend don Lluís Ubach.

Sabem que són molts els terrassencs
que es proposen inscriure's per a cor-
respondre així a la fervorosa recoma-
nació feta pels prelats de Catalunya
als fidels de la nostra terra.

La Junta de l'Hospitalitat ha dele-
gat la seva representació a Sabadell,
al doctor don Gabriel Clausellas, ex-
catedràtic d'aquest Seminari Con-
siliar.

De la capital del Vallès aniran a
la peregrinació més d'un centenar
de romegs. La llista dels inscrits ac-
tualment ja és nombrosa.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA.

(Telegramas i conferències de LA VEU)

PARLA

EL MINISTRE DE LA GUERRA

El ministre de la Guerra, parlant avui amb els periodistes, ha dit que està ultimant els projectes militars. Els primers que es coneixeran són els relatius a reclutament, oficialitat i reforma de la plantilla d'auditors generals, que és molt excessiva. Els periodistes l'han felicitat per l'actitud electoral assolida, puix de deu candidats que presenta a les eleccions, 8 han estat proclamats per l'article 29.

El ministre ha donat les gràcies, dient que no n'havia presentat més per no crear dificultats al Govern.

AL SUPREM DE GUERRA

Al Consell Suprem de Guerra i Marina hi ha entrat la causa seguida contra una parella de la guàrdia civil que matà un carterista que portava en conducció a Avila.

L'auditor, dissentint de l'opinió del consell, ha qualificat el delictes d'assassinat, demanant per als processats 17 anys de presó.

INDISPOSICIO DEL REI

Per sofrir el sobirà una lleugera indisposició, no s'ha efectuat l'acte de presentació de credencials del ministre de Bulgària, anunciat per a avui. Tampoc ha rebut el rei audiència. Només ha despatxat amb el sobirà el President del Consell.

PARTITS DE FUTBOL

Malgrat el mal temps, ahir es jugaren un partit de futbol entre l'Espanya de Guipúscoa i el Sporting de Madrid. Guanyà el primer per 3 a 1.

Sant Sebastià jugaren l'Atlético de Bilbao i el Real de Sant Sebastià, empatant a zero.

L'EXPORTACIO DE PATATES

La "Gaceta" d'avui publica una nova ordre disposant que s'entengui com a data de data 2 del corrent mes en el qual, l'autorització per a exportar patates primerenques correspon a l'especialitat denominada Royal Sidney, es faci extensiva a totes les varietats de primerenques conreades a la regió valenciana.

LA MARINA MERCANT

El president del Consell i el ministre de Foment han rebut de Cadix el següent telegrama:

«Els presidents de les delegacions espanyoles establertes a Ultramar, units al comitè organitzador del congrés espanyol en aquells països, les representacions econòmiques peninsulars, les autoritats de Cadix i la representació del Govern, feliciten a V. E. per la política de foment de la marina mercant del país, els millors resultats de la qual afirmen el vapor "Manuel Amis", la inauguració de la línia del Centre America i Pacific, pregon que intensifiqui la construcció de ports del país, a la qual s'ofereix la prosperitat de Cadix i l'expansió del regne a Ultramar.»

MITING REPUBLICA

Madrid, 23, 615 tarda. Al Teatre de la Comèdia se celebrà un miting organitzat pel partit republicà per a presentar els candidats que lluiten per Madrid. Presidí el senyor Morayta (don Miquel).

Parlaren els candidats senyors Ben, Padilla, Castrovido i Alvarez Bayla. També parlà l'exdiputat senyor Albornoz.

Tots recomanaren que es votés la candidatura republicana, la qual representa els anhels del poble. Censuraren durament els reformistes per anar aliats amb els clervistes i advocaren per la ràpida depuració de les responsabilitats. L'acte acabà sense incidents.

ELS PARES

DELS SOLDATS DE QUOTA

Al Taire Remea celebraren ahir un altre miting els pares dels soldats de quota, pronunciant-se discursos violents i demanant la repatriació de les tropes expedicionaries.

AMBAIXADOR

DELS ESTATS UNITS

Ha arribat a Madrid el nou ambador dels Estats Units, Mr. Mohore. Demà es presentarà al ministre

d'Estat per a convenir la data que presentarà les seves cartes credencials al Rei.

CLASSIFICACIO DELS ADDICTES PROCLAMATS PER L'ARTICLE 29

Madrid, 23, 830 nit. De la llista de diputats coneguda, en la qual figuren els candidats addictes en número de 85, poden classificar-se aquests en la forma següent: democràtics, 36; liberals romanonistes, 17; alibistes, 13; del grup del senyor Alcalá Zamora, 8; reformistes, 8; del senyor Gasset, 1.

ESTADISTICA DE L'ARTICLE 29

El nombre de districtes on no arribaren a verificar-se les votacions en les diferents convocatories, han estat els següents: Corts de 1910, 17; de 1914, 89; de 1916, 131; de 1918, 88; de 1919, 78; de 1921, 83.

«HERALDO» I L'ARTICLE 29

El «Heraldo» publica un violent article comentant el nombre de diputats proclamats per l'article 29, que és el fran al cos electoral i el resultat de les componendes i de les assidues que es realitzen en els despatxos dels Ministeris.

NOTA BURSATIL

Els cabals públics es presenten fluixos, perdent la partida del Deute regulador cinc cèntims en tancar a 71 per 100.

De les accions bancàries, les de «Banco d'Espanya» celebren 4 enters, quedant a 583; els Explosius ne perden 7 i ultimen a 295 i els Ferrocarrils estan sostinguts.

Els francs tanquen a 4370, amb avantatge de 25 cèntims; les lliures pugen 6 cèntims, a 3038; i els dòlars i els francs belgues, a penes varien. Els marcs, particularment, es feren a 0/25.

LES RESPONSABILITATS ADMINISTRATIVES

Confirmades en absolut les notícies que donàrem fa dies sobre el pla de treballs del general Bazán, ens resta afegir que el dit instructor desplega gran activitat en la preparació de la seva obra, molt ben secundada pel ministeri de la Guerra. Per a secundar en les seves tasques al general Bazán, han estat designats, a proposta seva i en concepte d'ajudants: el tinent coronel d'Infanteria don Angel Guines, el comandant d'Estat Major don Manuel Méndez Queipo de Llano, el tinent coronel d'Enginyers don Nicomedes Alcala Carvajal, de la Comandància de Badajoz; el tinent coronel d'Intendència don Emili Cazeque Aguilera, de l'Establiment central, i el comandant d'Estat Major don Manuel Pereira Buitro, de l'Estat Major Central.

Es molt probable que encara es facin alguns nomenaments més elegints en aquest cas un cap de Cavalleria, un altre d'Artilleria i un auditor.

EL SERGENT VASALLO

Pel Negociat corresponent del Ministeri de la Guerra, s'ha tramès al Consell Suprem de Guerra i Marina una sollicitud de la Cambra de Comerç de Còrdova demanant la Creu d'Alfons de San Fernando per al sergent Vassallo.

LA FISCALIA DEL SUPREM DE GUERRA

Madrid, 23, 915 nit. L'auditor general don Angel Noriega serà nomenat per al càrrec de tinent fiscal del Consell Suprem de Guerra i Marina, càrrec que queda vacant pel pas del senyor Trapaga a la Fiscalia del dit alt tribunal.

LA CAUSA CONTRA EL COMANDANT MULERO

Ha passat a mans del conseller ponent, general Villalba, la causa instruída contra el comandant Mulero, cap del Pare d'Aviació de Nador, durant els successos de juliol de 1921.

NOVA CAUSA

S'assegurava avui amb insistència per persones ben informades que el conseller del suprem de Guerra i Marina senyor Vascárcel ha estat nomenat jutge instructor d'una causa oberta per indicis descoberts, segons sembla, en la recentment instruída contra el tercer establiment de Re-

múnia (Eclija) que acabà amb l'absolució de tots els encartats.

En aquesta causa, que, segons els comentaris, tindrà major gravetat que l'anterior, no hi ha compromesos sinó alguns dels que ho estiguieren en l'altra.

LA CAMPANYA SANITARIA

Sota la presidència del comte de López Muñoz es celebrà ahir, com estava anunciat, un miting de propaganda sanitària.

El doctor Navarro Fernández, parlà dels fins que persegueix la Societat espanyola de lluita anti-venèria.

Parlaren després els doctors Muñoz i Alexandre i l'escriptor «Azorín».

El comte de López Muñoz va dir que, dintre de la poca autoritat que té en aquesta matèria, si en alguna cosa podia servir per a coadjuvar a la realització d'aquests ideals, estava disposat a fer-ho, ja que en moltes de les seves intervencions parlamentàries ha defensat sempre la sanitat.

Entonà un cant a la dona, congratulant-se de veure-la acudir a aquests actes de cultura, puix creu fermament que la tendresa femenina farà tant per l'educació del poble com els millors discursos dels més eminents pensadors.

OBSEQUI ALS PORTUGUESES

Madrid, 23, 1030 nit. En la residència del ministre de Portugal, ha obsequiat aquest amb un te a una representació dels escolars portuguesos i a altres personalitats, entre les quals figuraven el Rector de la Universitat, senyor Rodríguez Carracedo, i el Secretari, senyor Castro.

EL VOLUNTARIAT

Aquesta setmana publicarà la «Gaceta» la nova organització estudiada per al voluntariat del Marroc. La nota més sortint de la disposició és que la recluta s'efectuarà en la Península i que desapareix la facultat dels voluntaris per a elegir el Cos on presten servei.

Segons les nostres notícies, centralitzada la recluta a Espanya, es formaran unitats completes per a de seguida substituir-ne altres de l'exèrcit permanent a l'Àfrica.

S'assegura que s'ha procurat abaratir aquest servei, considerant que el Terç ha costat 23 milions des de 1921 a la data.

DEFUNCIO

Ahir va morir l'Administrador de Contribucions de la província de Madrid don Angel Maria Montes Sierra.

CONFERENCIA D'EUGENI DE CASTRO

L'il·lustre poeta portuguès i Director de la Facultat de Lletres, de Coimbra, don Eugeni de Castro, que es troba ja fa alguns dies a Madrid, donà ahir a l'Institut francès, i ha donat aquesta tarda a la Residència d'Estudiants dues interessants conferències.

Versà la primera sobre «El simbolisme francès i la poesia portuguesa», i després d'un ràpid estudi de la poesia portuguesa des del seu origen fins als nostres dies, posà de manifest la gran influència que sobre els moderns lírics de Portugal han exercit els mestres simbolistes francesos.

En la seva segona conferència s'ocupà don Eugeni de Castro de «Sonets i sonetistes portuguesos».

Féu el senyor de Castro un complet elogi d'aquesta forma literària i marcà la silueta dels més grans sonetistes portuguesos, llegint alguns dels seus sonets.

Tant en la conferència d'ahir com en la d'avui, ha estat el senyor de Castro aplaudidíssim.

L'ATENUE DE MADRID

La nova Junta Directiva de l'Ateneu de Madrid, ha remès a la premsa la següent nota:

«La Junta del Govern de l'Ateneu de Madrid, en possessió de les seves funcions, recollint iniciatives ja existents i procurant interpretar les principals aspiracions dels ateneïstes declara com a punts essencials de l'acció que es proposa desenvolupar, els següents:

Primer. — Continuar i intensificar la campanya de les responsabilitats, de manera que encara que mantingu-

da en l'ordre doctrinal, atenyi la seva difusió i persecució de totes les que amb dolorosa facilitat puguin assenyalar-se en la vida pública espanyola i siguin sostingudes pels ateneus i centres semblants de tot Espanya amb acció uniforme, coordinada i perseverant.

Segon. — Accelerar la instal·lació a l'edifici recentment adquirit dels departaments amb què s'han d'ampliar la biblioteca i les càtedres.

Tercer. — Restablir els cursos d'estudis superiors que tenen a l'Ateneu gloriosa tradició.

Quart. — Estendre l'acció científica i educadora de l'Ateneu fora del seu local propi, organitzant cursos de divulgació en les barriades extremes.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Despatx oficial de Guerra del dia 23 d'abril.

«Zona oriental. — La posició de Tizi-Azza fou hostilitzada per l'enemic, contestant-li causant-li baixes. S'efectuà comboi a la posició de Tizi-Azza, sense novetat.

En establir servei de protecció entre les posicions de Benítez i Viennes, fou ferit un soldat indigena.

Zona occidental. — Sense novetat.

CARRERES DE CAVALLS

Ahir se celebraren a Aranjuez, les primeres carreres de cavalls de la temporada.

Es guanyaren molt animades i donaren el següent resultat:

Primera carrera: Militar lliure. — Primer, «La Poupée», de l'Escola d'Equitació.

Segona carrera: de prova. — Primer, «Bucéfalo», del marquès de Triano.

Tercera carrera: de productes nacionals. — Primer, «Antígona», del duc de Toledo.

Quarta carrera: copa de la Reina. — Primer, «Villor», del marquès de San Miguel.

Cinquena carrera: premi de l'Escola Reial. — Primer, «Mis White», del marquès d'Amboage.

INCIDENTS ELECTORALS

A l'acte de proclamació de candidats a diputats es produïren ahir alguns incidents:

A Madrid arribaren a les mans per dues vegades, els senyors Carles i Artur Soria i Joaquín del Moral.

A Vigo, els partidaris del senyor Espino, candidat de la Lliga de Defensa de Vigo, treballen sense descans per veure si en les eleccions generals aconseguiran el bon èxit que en les últimes municipals.

Els lliguets intentaven celebrar ahir un miting al veïnatge de Coia, en un barracó, però protestant que el local no reunia condicions, l'alcalde prohibí l'acte, i aquells foren avisats dissabte de la decisió de l'autoritat.

Els lliguets intentaren reunir-se malgrat la prohibició, però la policia els invità a dissoldre's.

Tomaren a Vigo, per a penetrar a la població en grup.

La policia, en atribuir al Passeig d'Alfons XIII, els invità una altra vegada que es dissolguessin, perquè la manifestació no estava autoritzada; i com que s'hi negaren, els agents de seguretat, comandats per un tinent, s'oposaren al pas dels manifestants, simulant una càrrega i detenint diversos significats lliguets, els quals van quedar detinguts fins a després de la tarda, que foren posats en llibertat.

A l'avant-votació per a la proclamació del candidat lligueta, no esdevingueren incidents. El votaren els elements socialistes.

A Sevilla, durant la proclamació de candidats, oblidà l'atenció que es presentés candidat per la circumscripció, don Miquel Sánchez Dalp, produint-se un incident entre aquest i don Torcuat Luca de Tena. El primer digué que si es feia proclamar candidat era perquè estava autoritzat per a fer-ho pel comte de Romanones. El senyor Luca de Tena replicà que requeria del comte de Romanones una carta desautoritzant-lo, i que la publicaria a l'A B C. Aquest incident ha estat molt comentat.

SOBRE LES NEGOCIACIONS DE PAU

S'ha dit aquesta tarda que el senyor Villanueva havia anat aquest matí al Palau per haver-lo enridat el Rei, al qual s'atribueix el propòsit de conferència amb els polítics de la situa-

ció, i estranya a ella sobre la possibilitat d'una pau amb Am-el-Klím.

LA PRESIDENCIA DEL TRIBUNAL D'ACTES

Diu «La Voz» que subsisteix el plet per a la provisió de la presidència del Tribunal d'Actes del Suprem.

Sobre això, relata el següent:

«Com disposa la llei electoral de Maure, presideix la Sala d'Actes el president de Sala més antic, i en son defecte, el que el segueix en ordre d'antiguitat.

Segons aquest principi, correspondria ocupar el dit elevat càrrec un president de Sala, que és en l'actualitat senador i que milita al camp clerví; i hauria de substituir-lo en son defecte, el president de Sala segon en antiguitat, que és conegut com a conservador.

A tot això, ha pres possessió aquests dies d'una presidència de Sala vacant, un antic canaleja, que en temps del seu malaganyat cap ocupà la Fiscalia del Tribunal Suprem, essent només senzill magistrat.

La Fiscalia del Tribunal Suprem porta apellada la categoria de president de Sala del dit Tribunal, la qual categoria no es perd mai.

Nomenat com dèiem, president de Sala, i essent el més antic en la categoria, malgrat que fins fa pocs dies no ho ha estat en efectivitat, se li reconegué el primer seient entre els presidents de Sala de l'Alt Tribunal. El president del Tribunal Suprem, que sent efecte pel marquès d'Albuermas, es disposa a donar-li possessió, i per tant, el primer seient a la seva dreta; però en entrar a la Sala, seguit del noiet, es va trobar amb la sorpresa de veure els presidents clerví i conservador ocupaven els primers seients a dreta i esquerra.

Creient que es tractava d'un error, el president els féu avinent de l'antiguitat del que seguirien anomenant canaleja, preguntant-los que li fos reconegut el primer seient a la seva dreta.

Aleshores el que havia d'acabar-se per a cedir-la i el segon en antiguitat, s'hi negaren, fonamentant-se que la categoria havia de portar una no sols l'antiguitat sinó també l'efectivitat.

El president del Tribunal Suprem els va pregar repetides vegades que ocupessin el lloc que al seu judici els corresponia, i negant s'hi reiteradament, sembla que el president els hagué d'amençar amb l'emplen de la força.

No hi hagué necessitat d'això, però els presidents de sala que es creien perjudicats, formularen l'oportuna protesta davant la Sala de Govern. Però es donà el cas curiós, no esdevingué en llarguíssims anys, que en compte de compondre la Sala de Govern el president del Tribunal amb els presidents de Sala i el Fiscal, la tornaren un president de Sala, amb els magistrats més antics i el Fiscal, perquè els que la llei indicava més o menys estaven afectos a interessos en els quals la Sala resolgués.

La Sala ha fallat el plet a favor del canaleja, i no conforme el clerví vista amb la resolució, segons sembla, entaularà demanda contenciosa administrativa contra la Sala, promouent una nova dificultat, perquè la dita demanda ha de presentar-se davant la Sala que ell mateix presideix.

Aquest tema és el preferit de tots als circois, tribunals i altres llocs on es reuneix gent de toga, i no deixa d'ésser molt comentat en algunes tertúlies polítiques. En tot això com és natural, transcendeix l'enorme importància que els polítics donen a la presidència del Tribunal d'Actes, la taca del qual pel que es veu, serà forçosament delicada. Però a les naturals dificultats de la seva missió es sumen els incidents relatats que posen a una part dels magistrats en certa i inevitable violència personal.

ELS ESTUDIANTS PORTUGUESES

Els estudiants portuguesos han sortit en direcció a la seva pàtria, essent objecte d'un entusiasta acompanyament.

A la tarda han estat obsequiats a la Legació portuguesa amb una recepció que ha resultat molt brillant.

A l'estació han estat acompanyats els escolars portuguesos pel ministre de Portugal, senyor Melo Barreto, el secretari de la Universitat de Madrid,

Els nostres candidats

Vilafranca

Enric Ràfols i Martí

Sabadell

Pere Pascual i Salichs

Fa uns anys, se celebrà per primera vegada la carrera automobilística del circuit del Baix Penedès. Es corregué la Copa Catalana, l'acte tingué molta ressonància.

L'organització de la carrera fou un prodigi, havent-se fins d'improvisar un pont sobre la via fèrria, el qual encara existeix. L'ànima d'aquella organització fou N'Enric Ràfols, llavors candidat nacionalista pel Penedès.

E. En Ràfols un home de múltiples activitats, i que mai no es considera gèntil.

Un any enrera organitzà a Vilafranca les carreres de la Penya Rinc, demostració esportiva que també va assolir molta importància. Vilafranca l'homenatja amb aquest motiu.

Les campanyes que la Lliga ha organitzat dintre i fora de Catalunya, En Ràfols hi ha portat el seu treball entusiasmat.

Es un esperit culte, lluitador, esportiu. Ha viatjat molt per l'estranger.

L'any 1919 fou elegit, després d'una lluita ardua, diputat de la Mancomunitat per Vilafranca-Igualada.

Més que home de paraules, és En Ràfols home de fets, com ho sap la comarca penedesenca.

EL PENEDÈS

Es pot dir que el districte del Penedès és tot vitícola. Els ceps omplen el seu espai.

Vilafranca és una població d'importància dintre la història catalana i els seus trossos antics ho indiquen. El Palau que hi ha dels nostres reis i la Basílica del Penedès, assenyalen el seu prestigi de segles.

D'aquesta terra, entre altres celebritats que n'han sortit, es pot esmentar al pros Milla i Fontanals i els dos grans bisbes Mongades i Torres i Bages.

La formosura de les noies de Vilafranca és proverbial.

Dintre la història del catalanisme, Vilafranca fou una de les poblacions on primer fruità el principi nacionalista. El catalanisme, amb el nom il·lustre d'En Joan J. Permanyer, fou al primer districte on es presentà, secundat pels propagandistes, aleshores joves, — any 1898 — que avui dirigeixen la política catalana.

I, no obstant, Vilafranca no ha pogut tenir mai encara un diputat a Corts catalanista.

Els partits dinàstics es partien la representació a les primeries d'aquesta centúria.

L'any 1903, amb caràcter de república moderat, En Josep Zulueta va conquerir el districte, conservant-ne la representació fins ara.

En Zulueta, no s'oposà obertament a les aspiracions nacionalistes, però en els últims anys ha anat prescindint de la seva catalanitat, fins arribar a ésser un candidat del ministeri de concentració liberal.

En Carles de Fortuny, l'any 1919, es presentà al districte com a nacionalista, aconseguint una bona votació.

El candidat nacionalista per l'esmentat districte, En Pere Pascual i Salichs, és fill de Sabadell.

Amb lluitament va cursar la carrera d'advocat a Barcelona, acabant-la l'any 1905, i doctorant-se el 1906.

D'aleshores ençà exerceix la carrera a la seva ciutat natal.

L'any 1909 fou elegit regidor de Sabadell, ocupant la segona Tinència, amb la presidència de la comissió de Governació. En acabar sa comesa, fou reelegit, torçant a ocupar en altra ocasió la mateixa vara i igual presidència.

Descansa un bienni i novament anà a una regidoria, designant-lo per la primera Tinència. Elegit alcalde en propietat, l'any 1918, continuà essent-ho en 1920 i 1921.

Fou director de «Catalunya», diari organ de la Lliga Regionalista de Sabadell, de la qual entitat ha estat president diverses vegades, essent-ho ara també.

La seva proclamació és feta pel Bloc nacionalista, organisme en el qual gairebé hi ha tots els matisos del catalanisme.

En Pere Pascual i Salichs és orador fàcil i té un temperament batallador.

INDUSTRIA

La ciutat de Sabadell és la més poblada del Vallès, i a Catalunya pot presentar-se com a model industrial. Tota ella és una manufactura.

El tramvia que des de la Rambla de Barcelona hi porta l'ha feta un raval barceloní.

Una població tan treballadora no podia restar callada en els començaments del nostre moviment reivindicador, i Sabadell pot considerar-se com a bressol d'una part considerable del catalanisme.

El Centre Català, encara existent, fou un dels primers. En un concurs que obri fou premiada la cèlebre «Doctrina Catalanista» de N'Enric Prats de la Riba i En Pere Muntanola.

Els diputats, anteriors a l'aparició del nacionalisme polític, estaven lligats a la seva representació pels vincles de la producció.

L'any 1903 triomfà En Francesc Pi i Arsuaga, republicà. Dos anys després es presentà En Lluís Ferrer i Vidal, nacionalista, aconseguint una votació brillantíssima.

Per la Solidaritat triomfà altra vegada En Pi i Arsuaga, el qual, no gaire identificat ja inicialment amb els impulsos ideals d'aquell alçament patri, renuncià l'acte l'any següent. Allavors fou elegit En Jaume Cruells, nacionalista republicà, reelegit l'any 1910, després d'una lluita forta amb un candidat liberal.

El conservador Turull guanyà l'acte l'any 1914, essent derrotat el notable jurista catalanista En Martí Trias i Domènech.

L'any 1916 triomfà el republicà Salas i Arion, però la seva actitud anticatalana a les Corts li féu perdre el districte en 1918, venent aleshores el nacionalista En Francesc Lluch.

L'any 1919 triomfà En Francesc Layret. L'any 1920, En Lluís Companys, dut a la Mola de Mahó el mateix dia que era assassinat a Barcelona En Layret.

Ara, la lluita resta concretada a dos candidats: En Pere Pascual i Salichs i En Lluís Companys.

Districte de St. Feliu de Llobregat

Miting a Piera
Una controvèrsia

Dimenge tingué lloc a la vila de Piera un miting de propaganda electoral de la candidatura nacionalista que per tercera vegada va a reelecció en aquell districte.

Acompanyaven al candidat N'Antoni Miracle, l'ex-diputat per Barcelona senyor Pere Rahola. En Lluís Valeri, de la Joventut Nacionalista de la Lliga, el senyor Sans Font ex-alcalde destituït de Sant Feliu de Llobregat; Sans Martí, regidor del dit ajuntament, i Pujol, cap de la minoria republicana del mateix municipi.

Comença l'acte parlant el senyor Pujol, el qual protesta dels atropells i il·legalitats comesos per l'autoritat governativa, el qual havia ferit els sentiments de tots els ciutadans dignes. Manifestà que encara que distanciat políticament del senyor Miracle, els republicans dignes i honrats de Sant Feliu es posaven al costat del candidat nacionalista per impedir amb totes les seves energies el triomf del caciquisme governamental i reparant així l'ultraatge que el districte ha sentit en la seva dignitat ciutadana.

El senyor Rahola féu un eloqüentíssim discurs que arrancà ovacions constants del nombrosíssim públic. Parlà de la transcendència de la pròxima lluita electoral, davant dels greus problemes que hi ha plantejats a Espanya. Amb una gran vivesa de colors analitzà la situació vergonyosa de l'Estat espanyol, i censurà duríssimament els atropells dels que volen ofegar la voluntat lliberrima de Catalunya. Exposà al poble el perquè el senyor Miracle és objecte de predilectes persecucions per part del Govern, el qual és degut a l'energica campanya contra la guerra del Marroc, que li ha valgut l'elogi i l'adhesió de tots els catalans. En belles frases plenes de fervor patriòtic cantà un himne a la llibertat, somnada de Catalunya i féu vots per l'indiscutible triomf de la candidatura del senyor Miracle.

El senyor Miracle començà el seu parlament ratificant davant del poble de Piera les seves conviccions invariables de nacionalista fervorós i de servidor fidel dels grans ideals de llibertat, de democràcia i de justícia, profanats pels que en front de la seva candidatura demanen impudicament els vots dels ciutadans del districte, presentant-se en cada elecció amb un color polític diferent, la qual cosa acusa una manca absoluta d'ideal. Recordà el seu ferm propòsit de no parlar durant la campanya electoral de la sincera campanya per la repatriació dels soldats que lluiten al Marroc per ell realitzada des de LA VEU DE CATALUNYA. Però els atacs i les calúmnies que per part dels seus adversaris se li dirigeixen amb motiu de l'esmentada campanya l'obliguen a ratificar-se públicament de tot el que ha escrit, dient a les esquerres que vergonyosament i covardament han callat en una qüestió tan trágica pel poble com la guerra del Marroc, que no és amb ironies i amb injúries com es combat una campanya noble i honrada com la que ell ha realitzat. Refermà el senyor Miracle les seves conviccions de que el plet de Catalunya no podia ésser recollit per les vies d'harmonia i d'efusió, proclamant que ell està disposat als màxims sacrificis per la llibertat de la patria. Donà al poble la garantia que els parlamentaris nacionalistes faran impossible la vida del Govern i que els ultratges que aquest ha fet a la dignitat ciutadana els pagarà amb tota la cruïda que la reparació de la justícia exigeix. Una ovació formidable coronà el magnífic i valent parlament del senyor Miracle.

Enmig de l'ovació entusiàstica una veu gosada demanà la paraula per combatre en controvèrsia la veritat de les afirmacions del senyor Miracle en el seu discurs. El públic en pes començà a protestar iradament contra el gosat controvèrtista; ben segur que ho hauria passat molt malament de no imposar-se el senyor Miracle, que, dirigint-se al públic, amb paraula enèrgica restablí l'ordre acceptant tot seguit la controvèrsia i demanant al poble respecte i tolerància.

Amb aquestes paraules un minyó a les taules, que segons declarà es diu Ferrer de Vilches, i després de demanar les necessàries garanties per la seva seguretat personal, començà a contradir les afirmacions del senyor Miracle.

Digué que la campanya per la repatriació dels soldats del Marroc feta pel senyor Miracle no anava sinó pels soldats de quota, com si els que no són de quota no mereixessin iguals consideracions. Retregué unes converses entre el senyor Miracle i el senyor Companys i diu que per aquest sap quines eren les intencions del senyor Miracle en fer la campanya per la repatriació. Acabats d'exposar aquests conceptes, el minyó sembla que va quedar molt satisfet.

El senyor Miracle, amb una claredat d'expressió i amb una seguretat meravellosa respongué a les afirmacions de l'esmentat Ferrer de Vilches desententant d'una manera tan irrefutable, que el poble, entusiasmada, aclamà al senyor Miracle. Explicà la història de la seva campanya per la repatriació i es remeté als seus escrits per provar que ell no treballava solament pels soldats de quota, sinó per tots, encara que tothom sap que Catalunya dona un crescutíssim tant per cent de soldats de quota que no són precisament fills de pares rics, sinó al contrari, de molts pobres pagesos que per salvar el fill s'han empenyorat la casa i les terres. Quan a les relacions entre el senyor Companys, cità les frases que ell digué al diputat per Sabadell en una reunió en què aquest optava pels procediments de violència per combatre la campanya del Marroc. «Poseu en pràctica els vostres procediments—digué el senyor Miracle al senyor Companys—que quan els vegi jo sempre estaré un pa més endavant que vos». I què ha passat? Que ni violència, ni tan sols un article ha fet el senyor Companys treballant per la repatriació.

El tal Ferrer de Vilches volia seguir la controvèrsia però el poble l'abroncà de tal manera que es veié obligat a callar per força. No obstant, el senyor Miracle, amb una noblesa i generositat que li fan honor, oferí seguir la polèmica a la premsa.

El miting de Piera fou doncs un triomf indiscutible del senyor Miracle, presagi del que assolirà el diumenge vinent.

VISITES ELECTORALES

DIMECRES, DIA 25

a dos quarts de deu de la nit

Casino de Sans

(Carrer de Sans, 114)

Parlaran els senyors: ARNAU, VIDAL-SALVÓ, DEGOLLADA, FERRER-VIDAL i els candidats

Casino Regionalista de la Bordeta

(Sagunto, 2)

Parlaran els senyors: VIDAL-SALVÓ, RODA, DEGOLLADA i els candidats.

Ateneu Democràcia

(Aragó, 135)

Parlaran els senyors: MALAGELADA VILA, BULART, BREMON i els candidats

Lliga Regionalista de la Creu Cobertia

(Corts, 380)

Parlaran els senyors: TUBELLA, RENAGA, BULART, SANSALVADOR i els candidats

rer de Vilches, i després de demanar les necessàries garanties per la seva seguretat personal, començà a contradir les afirmacions del senyor Miracle.

Digué que la campanya per la repatriació dels soldats del Marroc feta pel senyor Miracle no anava sinó pels soldats de quota, com si els que no són de quota no mereixessin iguals consideracions. Retregué unes converses entre el senyor Miracle i el senyor Companys i diu que per aquest sap quines eren les intencions del senyor Miracle en fer la campanya per la repatriació. Acabats d'exposar aquests conceptes, el minyó sembla que va quedar molt satisfet.

El senyor Miracle, amb una claredat d'expressió i amb una seguretat meravellosa respongué a les afirmacions de l'esmentat Ferrer de Vilches desententant d'una manera tan irrefutable, que el poble, entusiasmada, aclamà al senyor Miracle. Explicà la història de la seva campanya per la repatriació i es remeté als seus escrits per provar que ell no treballava solament pels soldats de quota, sinó per tots, encara que tothom sap que Catalunya dona un crescutíssim tant per cent de soldats de quota que no són precisament fills de pares rics, sinó al contrari, de molts pobres pagesos que per salvar el fill s'han empenyorat la casa i les terres. Quan a les relacions entre el senyor Companys, cità les frases que ell digué al diputat per Sabadell en una reunió en què aquest optava pels procediments de violència per combatre la campanya del Marroc. «Poseu en pràctica els vostres procediments—digué el senyor Miracle al senyor Companys—que quan els vegi jo sempre estaré un pa més endavant que vos». I què ha passat? Que ni violència, ni tan sols un article ha fet el senyor Companys treballant per la repatriació.

El tal Ferrer de Vilches volia seguir la controvèrsia però el poble l'abroncà de tal manera que es veié obligat a callar per força. No obstant, el senyor Miracle, amb una noblesa i generositat que li fan honor, oferí seguir la polèmica a la premsa.

El miting de Piera fou doncs un triomf indiscutible del senyor Miracle, presagi del que assolirà el diumenge vinent.

Visites electorals

Al Centre Popular Catalanista de Sant Andreu

Com anticipàrem ja, els candidats senyors Rahola i Balle, acompanyats del senyor Basté i d'alguns amics de la Joventut Nacionalista de la Lliga, feren diesabte, a la nit, una visita als electors de Sant Andreu, saludant-los i parlant-los breus moments, reunits en el gran saló d'actes del C. P. C.

En representació de l'entitat que celebrava l'acte, presidí l'ex-regidor d'aquella barriada, senyor Viñas.

El senyor Basté, féu remarcar la cruïda de la lluita que els actuals governants de la concentració liberal han portat a Catalunya per a guanyar les properes eleccions, i recomanà que es votés ben íntegra la candidatura que se'ns confia per a fer-la triomfar.

El candidat senyor Balle posà en evidència l'actuació de l'actual govern liberal enfront les properes eleccions. Posà de relleu la desídia del govern davant els gravíssims pro-

blemes que té plantejats Espanya: el del Marroc, el militar, el social, la qüestió catalana... i encara intenta crear-n'hi un altre, tant o més perbador que els indicats, promouent una lluita religiosa innecessària amb el seu intent de reforma de la Constitució. Parla del moviment de Catalunya que ja troba ressonància al Nord i a Galícia, recordant amb gran simpatia aquella gloriolosa Confederació Catalana Aragonesa que immortalitzà el nom de la nostra Patria Anirem a les Corts per a vèncer les oligarquies polítiques i la burocràcia centralista que no fa altra cosa que dificultar la vida del país.

El senyor Rahola parla de la persistència i continuat esforç de la Lliga Regionalista. Els pessimistes, els que senten la lassitud del sacrifici en aquesta lluita contra les coses mortes de l'Espanya, s'han separat de nosaltres. Ho deplorem. Res ens fa que els homes sostinguin llurs idearis de dreta o d'esquerra — per radicals que siguin — mentre aquests idearis siguin ben catalans. Nosaltres tornarem al Congrés enarborant la bandera de sempre, però aquesta vegada, degut a l'actuació anticatalana i nefasta d'aquest govern que es diu liberal, pertorbarem i farem estèril l'actuació d'aquest Parlament que neix amb tanta moltes d'execració i vilipendi, mentre no escolti i atengui les raons de Catalunya. Per a ostentar la representació de la ciutat amb la màxima autoritat que ens caldrà, us demanem més que mai que feu ben esplendorosa la victòria del dia 29.

El president, senyor Viñas, resumeix en breus paraules i recomana que es voti amb tota decisió i entusiasme la candidatura de la Lliga Regionalista.

La concurrència acollí amb grans aplaudiments els discursos que s'acabaven, i anà desfilant fent càlids comentaris, precursors del triomf imminent que assolirà la nostra candidatura.

Districte de Berga

Les eleccions han somogut tota l'opinió ciutadana del districte. Tots els elements de valua i força política, estan al costat del candidat nacionalista senyor Vidal i Tarragó. La seva presentació ha fet el miracle de l'acoblament de les diverses modalitats nacionalistes. Existeix vera germanor, i aquesta assegura l'èxit de la candidatura.

Darrerament ha visitat el candidat nacionalista els pobles del Cardener i els de la conca del Llobregat que pertanyen al districte. Tant a Cardener, com a Gironella i Puigreig, ha rebut impressions excel·lents. Concorden amb les de l'alt Llobregat i muntanya bergadana. Ha sots-mogut els pobles una vibració patriòtica de la intensitat de Solidaritat Catalana.

Aquesta setmana entrant, es faran mitings a Vilad, Serchs, Prats de Lluçanès, Casserres, Puigreig, Gironella i Berga. Són oradors amb el candidat, elements del «Pi de les tres Branques», Centre i Joventut Nacionalistes, i de l'Ateneu Democràtic de Vilad.

A Berga hi ha un alçament patriòtic general. Mai s'havia vist un agermanament tan íntens entre tots els sectors polítics i totes les classes i estaments socials. Només quatre mercaders de la U. M. N. propaguen, i encara vergonyosament, la candidatura de l'encasellat senyor Palà. Pot donar-se, per assegurada, i amb majoria esplendorosa la victòria del senyor Vidal i Tarragó.

Els qui protesteu contra la indefensió dels ciutadans, voteu les candidatures nacionalistes.

De Madrid estant

L'Adrià Gual, conferenciant

QUAN En Ramir de Maeztu acabà de resar la seva prèdica, que, amb absoluta arbitrarietat ens col·locà a tall de paraules de presentació. En Gual es posà les ulleres i començà de llegir, amb verb apassionat i cald, la seva conferència.

S'era reunida a la sala de l'Ateneu una nombrosa i selecta concurrència. L'expectació i la curiositat eren atapeïdes i paleses. No es sentia una mosca. Però sí el zumbzeig d'una abella daurada, l'abella de la intel·ligència que de l'un rusca a l'altre, ferida del sol que la feia lluminosa en la pau de la tarda, era mel i perfum.

En Gual llegia d'aquella faisa mestriosa que li és habitual. I jo pensava aleshores en tot el que representava aquell acte; en tot ço que significa la tasca i la vida d'aquest home exemplar, d'aquest artista pur que ha sabut ennoblir, magnificar i fer femunda una vocació sense claudicacions, amb amor a totes les tristors mateixes que han amarat les seves glòries.

Era bo de palesar, en bé seu i de Catalunya, que aquella respectuosa i admirativa atenció amb què l'escollaven, aquella intel·ligent curiositat, aquell interès amb què retien admiració al seu nom, voltant-lo de prestigi, provenien d'un títol i general acatament a la capitania d'En Gual per a les hosts que aspiren a la conquesta d'un teatre pur, regenerat, salvador, per a dir-ho amb la mateixa depurada paraula del conferenciant.

Tots aquells que s'havien aplegat per sentir-lo, que eren vinguts a escoltar-lo i aplaudir-lo, ho feren en homenatge a tota la seva vida de lluitador, de precursor i de creador. Conegut és aquí el que en el teatre de Catalunya representa el nom de l'Adrià Gual.

I, precisament, — i això cal remarcar-ho en la seva veritable significació — la garlanda d'admiracions, d'afectuosos complaïences, de cordials homenatges significa, en essència, un desig, un anheli, una vera delectació fervent d'aprenentatge, de seguiment, de fervorós proselitisme. En el cenacle intel·ligent s'és reconegut un apostolat, i els pescadors són decidits a deixar les xarxes a la vora del llac sagrat per a seguir el predicador i col·laborar en l'apostolatge.

Una vegada més s'obre així, per mèrits d'aquest home que altra cosa no ha fet per assolir-ho que mantenir en un ideal de sempre la intel·ligència i la fermesa, una vegada més s'obre a Catalunya, per mèrits d'un fill seu predilecte, el camí d'arribar a exemplaritat i ensenyament.

Capdavantera ibèrica, Catalunya té banderers que són dignes d'ella. I En Gual n'és un, indiscutible.

La conferència d'En Gual, que els llegidors de LA VEU coneixem ja per les referències telegràfiques, fou una exposició tan pura i tan sobria, tan amara d'idealitat i de coneixement, que gairebé tingué el prestigi litúrgic d'una proclama religiosa, l'íntima unió d'un deliqui místic.

Enseny, però, i aquí frauen la seva virtualitat i la puixant veritat de la seva eficàcia, tingué totes les apoiatures que calen a una exposició científica. Es a dir, que totes les somiades idealitats, totes les aspirades perfeccions tenien arrels a terra i s'aferraven en la realitat del talent i de la voluntat, catalanesament.

Per això no defraudà, En Gual, sinó tot el contrari. L'apòstol és home d'acció. L'obra realitzada ja ho palesa tant com ho palesa la profunditat de coneixements amb què era llançada a l'atenció entusiasta de l'auditori la bona nova del futur radiant.

No ha passat En Gual per l'Ateneu com un conferenciant, sinó com un home que sap tenir somnis i que, demés, sap realitzar-los.

Heu's aquí la veritable fortitud del seu èxit.

RAFAEL MARQUINA

22-IV-23.

Els qui no vulgueu que continuï la disbauxa del Marroc, voteu les candidatures nacionalistes.

Curiositats mundials

LETONIA O LATVIA?

En un Congrés de biblioteques celebrat a París, els delegats de Letònia van proposar que en el successiu, d'aquell país septentrional no se'n digués Letònia, que és un nom d'origen germànic, sinó Latvia, que és el nom indígena.

Els congressistes no van tenir inconvenients en acceptar aquesta proposició.

Però, heu's aquí que el ministre plenipotenciari de Letònia, senyor Grosvald, ha acudit als diaris i ha fet saber que el Govern letó no té cap mica de ganes que es canviï el nom.

Continuarem, doncs, amb Letònia, llevat els afonats a coses noves.

A BAIX ELS DIRECTORS

D'ORQUESTRA

El Govern de Moscou ha trobat que era contrari als principis de la democràcia el que un senyor, armat d'un bastó, s'atribuís el dret de dirigir una orquestra.

I per a acabar amb aquest abus intolerable, que ultratjava els sentiments gualteris del bon comunista, ha promulgat un decret suprimint els directors d'orquestra.

Els diaris diuen que es donà a Moscou un concert sense director, executant-se la «Simfonia heroica» de Beethoven, segons les regles de la més perfecta igualtat.

L'execució va sortir bastant desigual.

QUI VA AMB TRAMVIA, HA DE PAGAR

La Companyia de transports comuns, de París, que té el seu càrrec automòbil-tramvies, ha trobat un defecte en el darrer balanç, i després d'una enquesta, els inspectors de la companyia creuen poder afirmar que en gran part és degut que les hores d'afiliació de passatgers, especialment en els tramvies, són molts els que no paguen.

En conseqüència han estat posats en els tramvies i automòbils uns cartells que diuen:

«Tot passatger està obligat a pagar el preu del passatge així que el cobrador li presenti el bitllet. Si no s'hi presenta, està obligat el passatger a avisar-lo; del contrari, serà perseguit judicialment. (Decret de l'11 de novembre de 1917. Reglament del 10 de febrer de 1921).»

L'obligació de pagar la sap tothom qui puja a un tramvia, però es veu que a París n'hi ha bastants que l'obliden.

Cal convenir que els cobradors dels tramvies de Barcelona no se'n desdixen gairebé mai de presentar el bitllet als passatgers.

COMEDIA SENSE PERSONATGES

El literat toscà Renat Farini — segons explica el «Piccolo» — ha fet un assaig de comèdia sense personatges.

Estaven reunits en una finca — en una torre, diríem aquí — una colla de famílies per a passar una temporada. El principal ocupació era trobar la manera de matar el temps. A la casa hi havia un teatre. Però que no aprofitar-lo? Però el cas era que no hi havia entre els presents cap aficionat i ningú es vaia amb cor d'aprendre un paper.

—No hi fa res — va dir Farini — jo us escolliré una comèdia, en la qual no hi haurà necessitat d'aprendre cap paper.

Es va posar a la tasca i aviat fou anunciada l'estrena de la comèdia. L'escena representava l'interior d'un pis. La família que l'habitava arribava de fora i havia perdut la clau. Se sentia una discussió entre marit i muller, les lamentacions de la minyona, els crits de la canalla i fins els lladrucs del gos, tot fora de la vista del públic, naturalment, i tot en un llenguatge humorístic que feia partir de riure els oients. Els actors podien recitar llegint els papers.

Per fi ve un manyà, obre la porta i pare i mare, guillalla, minyona i gos entren en escena amb un «uff» de satisfacció. I el teló baixa.

Per l'ensenyament català

En el darrer Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, tenint en compte que a Cabriels i a Madrid hi ha nombre suficient de socis per a constituir la Comissió Delegada, s'acordà delegar els socis més antics perquè se'n cuidin.

Els qui defenseu la llibertat de Catalunya, voteu les candidatures nacionalistes.

SUCAR-HI

QUALSEVOL diria que el nostre ideal culinari són les farinetes. Una majoria formidable de la nostra gent són incapços de menjar-se un mos de pa torrat i guarnit de mantega, i beure en acabat un glop de cafè amb llet. Han de sucra el pa en el cafè amb llet. Elur ideal és que els queviures tinguin, en ésser ingerits, una flonja consistència de sopes. Potser els mena a això una decadència dels dentats. Potser és la virtuositat del xarup, també molt en boga. Qui s'acostuma a sucra, ja no para. He conegut gent que sucava pa a la sopa i gent que sucava secalls en la llimonada. Naturalment que no són tants com els que suquen molles en els suc, i talls de préssec en el vi tib; però sempre és notable el nombre d'operacions d'aquesta mena en la història mitiva d'un català. Aquest daler del menjar mullat, o de la beguda amb polpes intercalades, indica, certament, una vida social primitiva. La distinció dels gèneres sempre ha estat considerada un progrés. Menjar és menjar i beure és beure. Es enraona d'alternar les dues coses, és matusser de fer-ne una sola operació híbrida. El sucra, amb la seva preocupació d'un determinat grau d'estovament, amb l'eventual ruptura de la matèria submergida, amb els degotalls de l'ascensió de la polpa massa opulenta, amb la fatal inundació, en arribar-se a port, d'una part exterior de la boca, és una mecànica tan fàcilment reveladora de la nostra barbarie nadiua, que una vegada un car amic meu va arribar a enamorar-se, i amb raó, de la dama que en aquell temps era la més bella de Barcelona, només per la manera alada, espiritual, que tenia aquella radiant criatura de sucra la punta dels espàrrecs, com si no la mullés, i de menjar-se-la, com si no l'escapçés. Perquè el gest normal de qui sucra és de preparar la boca en forma de O i tirar el cap una mica endarrera per a rebre la massa amorfa, la qual és triomfalment elevada a l'altura del nas, i no mai absorbida sense una ansiosa sonoritat.

Però, encara, l'ideal de sucra sembla més tolerable que no el l'ideal de «sucra-hi». És innegable que hi ha un cert lligam entre tots dos. L'amor de les coses toves, la mania de xopar, l'engrescament per una neula que es desfà en la mullena o un pèsic de pa tot untat de llavors de tomàtec, reflecteixen un cert estat de tabola familiar, d'afuixament benigne de l'energia, de casanisme discordat i triomfal. No és pas aquest estat d'esperit el més a propòsit per a les grans iniciatives. Ningú no pot imaginar-se Napoleó remullant melindres en la xocolata. Sense la voluntat decidida i l'esperit de domini de l'home que no està per brocs i menja un bistec, no menarà sinó una vida modesta o parasitària. El més gran nombre dels bancs d'un país sucador són estrangers. Empreses urbanes o nacionals de rèdit segur, són estrangeres. Les grans societats anònimes no existeixen, es pot dir. La gent sirga per a assegurar-se el suquet, però el suquet és individualista. Hi ha cinies en lloc de canals, i en lloc d'obres en automòbil, com als Estats Units, hom veu senyors en tartana.

La gent sirga, o no sirga. Per tot aquell qui no posseeixi una disciplina interior d'alguna força, és gran la temptació de substituir l'enderga d'una botigueta o una fàbrica de mitjons fundada amb un capital de cinc mil duros, per l'atansament a la ganga, pel «sucra-hi». Per «sucra-hi» no cal ésser especialment apte per cap cosa. Però tots sabem que mant catedràtic, teòricament, una feina. Però tots sabem que mant catedràtic, en realitat, viu del llibre de text, i mant funcionari de les facilitacions o els alleujaments que consent, i mant periodista, del Govern civil. Els que suquen són dolços amb els que «hi suquen». Un home que sucra es fa càrrec de tot, i sobretot de què en aquest món ningú no pot ésser heroi.

Jo, personalment, prefereixo l'apatxe a l'home que «hi sucra». Prefereixo les borsades de l'anarquia d'acció a l'anarquia mansueta i indefinida. I em sembla, en aquest caire precís, abjecta aquella ciutat on la bona gent, tot sucant un tros d'alguna cosa en una xiera d'una altra cosa qualsevol, riuen de les troballes d'uns setmanaris humorístics amb coses incisives a base, gairebé exclusivament, dels regidors del partit contrari que «hi suquen».

JOSEP CARNER

Els qui no vulgueu que el fisc us aclapari amb impostos improductius, voteu les candidatures nacionalistes.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

L'Alemanya d'avui

Periòdics i periodistes

II

Les forces conservadores tenen a Berlín quatre diaris seus, exclusivament polítics, i un diari — «Der Tag» — que és conservador per raons de política industrial. Total cinc diaris: la «Neue Preussische Zeitung» (antiga «Kreuz Zeitung»), la «Deutsche Tageszeitung», la «Deutsche Zeitung», la «Deutsche Tageblatt» i el «Tag». Entre tots cinc, l'únic lligam comú és el monarquisme. Després, cada un representa una cosa diferent: el «Tag» representa els interessos de la gran casa editora Scherl, república conservadora i monàrquica de les editorials Ullstein i Mosse, republicanes i amb orientacions d'esquerra; la «Deutsche Tageblatt», que fa pocs dies nomes que torna a sortir, i representa les forces del «Partit popular alemany de la llibertat», que el ministre de l'Interior prussià Severing acaba de dissoldre; la «Deutsche Zeitung» té la majoria dels seus llegidors entre els funcionaris addicats al vell règim — n'hi ha qui saplos — i el personal universitari; la «Deutsche Tageszeitung» és l'òrgan oficial de la Lliga Agrària, i la «Kreuz Zeitung», és el pa espiritual de tots els oficials de l'antic exèrcit monàrquic i de la majoria dels oficials de l'actual exèrcit republicà.

Sense excepció, el nivell intel·lectual de tota aquesta premsa és deplorable. Amb la reaparició de la «Deutsche Tageblatt», l'inspirador del «Partit popular alemany de la llibertat», tornarà a fer-se sentir la veu del comte Reventlow, l'única valor intel·lectual i política del periodisme alemany de dreta, obligat, d'ençà que va separar-se de la «Tägliche Rundschau», a escriure en petites revistes gairebé clandestines. Fora d'ell, no hi ha ningú més capaç de fer-se llegir. A la «Kreuz Zeitung» hom remarca la revista de política interior que el comte Westarp hi publica cada diumenge i només signa que la darrera setmana de l'any, Paul Backer, director de la «Deutsche Tageszeitung», és un home capaç de creure's que demostra que Alemanya ha pagat a títol de reparacions més de cent mil milions de marcs or. I tots els professors — n'hi ha més que un foc no en cremaria — que constitueixen l'exèrcit inexhaustible de col·laboradors de la premsa monàrquica, són uns senyors molt capaços d'ensenyar — almenys així ho creiem — però perfectament incapaces d'aprendre res. Escriuen talment com si el món fos co que era, o co que ells es pensaven que era, fa deu o quinze anys. No pot dir-se pas, però, que la qualitat de la premsa d'esquerra sigui una compensació per la pobresa de matèria i d'esperit de la premsa de dreta. El «Vorwärts» no és certament un diari tan pobre i tan mal fet com els diaris socialistes de les altres terres, i el seu director, Stamfer, és un periodista molt superior a la mitjana, de criteri segur, d'informació extensa i d'estil digerible. Però els

seus col·laboradors polítics, homes de forta intel·ligència com Hilferding, figures de gran autoritat moral com Kautsky i Bernstein, són tots ells mestres de la prosa llarga i anèstica. Una excepció pot fer-se a favor de Robert Breitscheid, candidat oficial del partit socialista al ministeri de Negocis Estrangers. Però Breitscheid, el mateix que Hermann Wendel — l'únic gran escriptor amb què compia avui la social-democràcia alemanya — són comptades les vegades que escriuen en el diari del partit. La «Rote Fahne», òrgan oficial del partit comunista, és, com el seu nom ho indica, una bandera tenyida amb el vermell — sempre una mica groc — que li envien de Moscou.

En el mateix nivell mitjà d'escarment i de vulgaritat dels diaris de dreta i d'esquerra, trobem la premsa que representa els partits centrals. Acabat el període dels cancellers catòlics, «Germania», diari oficial del partit del centre, ha perdut per complet la importància que un dia tingué com a òrgan oficial de la cancelleria. Avui «Germania» no és més que un luxe del partit catòlic, interessat per consideracions d'ordre polític a tenir un diari propi a Berlín. Els reflexos oficials cal cercar-los en el «Zeit», òrgan del partit popular i de la gran indústria, i molt íntimament relacionat amb el doctor Becker, ministre d'Economia i personalitat dominant de l'actual Govern. Fora d'aquesta característica el «Zeit», és un diari tan poc interessant com «Germania», i malgrat d'ésser l'òrgan d'un partit que fa de república, el seu to general és tan accentuadament de dreta com el dels diaris monàrquics o poc se'n falta. El partit democràtic no té cap quotidianitat seu. Però el «Welt am Montag», que comença a vendre's a les dotze de la nit del diumenge (els diaris alemanys fan festa des del diumenge al matí fins el dilluns al migdia), i porta, ultra la part política, un resum de les notícies del dia, és el portaveu reconegut de la tendència més radicalment republicana i pacifista dintre de la democràcia burgesa d'Alemanya. Cada diumenge, el director del «Welt am Montag», Helmuth von Goltz, renoua, amb un estil del clar i directe i una bona voluntat que desconeix el cansament, l'afirmació dels sagrats principis: intel·ligència entre França i Alemanya, solidaritat internacional, desarmament, Estats Units d'Europa. I com que quan surt el «Welt am Montag» fa hores i hores que no ha sortit cap més diari, hi ha empentes per comprar-lo. La veu de Helmuth von Goltz la senten centenars de milers d'alemanys. Però no gosaríem a dir que són tants com això els que se l'escollien.

EUGENI NABHAR

Berlín, abril de 1923.

L'ordre de Sant Joan de Jerusalem

Berlín, 23. — El príncep Eitel Froderic de Prússia ha nomenat Cavallers de la real ordre de Sant Joan de Jerusalem a 36 membres de la Reichswehr i 11 funcionaris de policia.

El Congrés comunista de Moscou

Riga, 23. — Segons un despatx de Moscou, el Congrés Comunista s'ha pronunciat per augmentar els efectius de l'exèrcit roig.

Krassín i Txitxerin protestaren enèrgicament contra el restabliment del règim de terror. Sembla que Krassín amenaça inclús amb presentar la dimissió. — Havas.

Hongria i Txecoslàvia

Budapest, 23. — La Direcció de ferrocarrils de l'Estat d'Hongria, comunica que les autoritats txecoslovàques fa dos dies que estan prohibint l'entrada en territori txec a tots els subdita hongaresos. — Havas.

Les concessions Chester

Londres, 23. — Segons el «Morning Post», el govern turc es proposa compensar a França dels perjudicis de la concessió Chester adjudicant a la dita potència la construcció del camí de ferro d'Eskecher al port de Pandérme. — Havas.

Manifestació comunista a Dormund

Dusseldorf, 23. — Com protesta pels successos de Mülheim, els comunistes de Dormund organitzaren ahir una manifestació a la qual assistiren unes 1.500 persones.

En els discursos que amb aquest objecte es pronunciaren, s'invità als obrers en atur forçats, que guardessin una actitud digna.

Serà creat un Comitè que estudiarà la qüestió de l'atur forçat al Ruhr i al Baix Rin. El Comitè tindrà la seva seu a Dusseldorf. — Havas.

La Conferència de Lausana

Lausana, 23. — Aquesta tarda, a les tres, ha celebrat la Conferència de la Pau greco-turca, la seva primera sessió oficial.

Després de sostenir-se breu discussió, s'acordà procedir al nomenament de tres Comitès especials, els quals tindran al seu càrrec l'estudi de diferents clausules, i que estaran presidits respectivament pel senyor Horaci Humboldt, anglès, el general Pelle, francès i el senyor Montagna, italià.

Ismet patxà, donà la seva plena aprovació al pla traçat per a la tasca de la Conferència.

El senyor Humboldt exposà la seva confiança de que aviat podrà arribar-se a la firma de la pau.

El general Pelle, no solé féu aquesta mateixa veu, sinó que excità a tots a col·laborar en l'obra comú, perquè la firma de la pau sigui un fet com més aviat millor.

El senyor Montagna i després els representants del Japó i dels Estats Units, observaren que gran part de la tasca estava ja realitzada i que conviaven per tant en el prompte aconseguint del que quedava per fer.

Ismet patxà declarà que Turquia no tracta ni molt menys d'ajornar la desitjada solució, sinó que tant o potser més que alguna de les potències interessades en el litigi, desitja Turquia fermament que s'arribi a una solució satisfactòria.

Acabà desmentint terminantment que hagués fet les declaracions que se li han atribuït al seu pas per Belgrad amb direcció a aquesta capital, i segons les quals es mostrava molt pessimista respecte de la Conferència.

— Havas.

Lausana, 23. — L'obertura de la segona conferència de la pau ha revestit un caràcter de gran simplicitat.

Aquesta tarda els delegats de les principals potències aliades celebraran una conferència amb els delegats turcs. La reunió versarà sobre els treballs preparatoris de la conferència.

La situació d'Austria

Ginebra, 23. — El Consell de la Societat de Nacions ha aprovat l'informe de la sub-comissió d'Austria relativa a les mesures i reformes que seran aplicades a diversos departaments de l'Estat, així com a les mesures d'ordre financer i jurídic relacionades amb l'emprèstit. — Havas.

Els conflictes de les modistes de París

París, 23. — Les modistes no han pogut arribar a un acord amb la Cambra patronal. La vaga, doncs, continua.

A conseqüència de l'actitud intransigent de les modistes, la Cambra sindical de la costura, ha declarat el lock-out. — Havas.

Alemanya sembla disposada a fer proposicions

Berlín, 23. — Els pacifistes alemanys han dirigit al enyor Cuno un telegrama invitant-lo a emprendre negociacions sobre la qüestió de les reparacions. — Havas.

Poincaré parla també a Bar Le Duc

Bar le Duc, 23. — En la sessió d'obertura del Consell general del Mosè el senyor Poincaré pronuncià un discurs en el qual estudià quasi exclusivament la política interior.

Afirmà que la urgència en la restauració de les regions devastades, exclou més que mai, tant a l'interior, com a l'exterior, tota possibilitat de política d'aventures o política personal.

Mantenir íntactes les aliances que la guerra creà, practicar-les lleialment en interès comú en esperit de justícia i d'igualtat, conduir per últim a Alemanya a la consciència de les seves responsabilitats i del respecte dels seus compromisos, obtenir d'ella sense mediació aliena la reparació íntegra dels nostres danys, que és la condició essencial de la nostra ràpida i completa restauració financiera, om a base del restabliment econòmic d'Europa, obtenir així mateix garanties permanents contra noves invasions, el que és condició essencial per a la pau legal i la tranquil·litat del món, heus aquí la tasca que tenim que complir i que no abandonarem. — Havas.

Un altre discurs de Poincaré

París, 23. — Amb motiu de la inauguració del monument als morts de la guerra el qual tingué lloc ahir a Vois (departament del Mosè), M. Poincaré pronuncià un discurs en el qual volgué fer notar una vegada més el sentit de la guerra i de l'ocupació del Ruhr.

Alemanya, digué el president, intenta avui desnaturalitzar els orígens de la catàstrofe i dissimular els crims que va cometre. Sobre la qüestió del Ruhr, el procedir d'Alemanya és idèntic i la seva propaganda tracta perfidiosament d'atribuir a les nostres tropes tots els incidents que allí es produeixen, encara que aquestes es troben freqüentment en aquella regió davant la necessitat de defensar la seva vida i el seu prestigi. Amb aquesta propaganda, amb aquesta resistència passiva i aquesta tenacitat de no donar als tractats un altre valor que el de troc de paper, Alemanya creu superior a la intel·ligència de totes les nacions, arribant a creure que a força de falsificar els fets aconseguirà desviar els esperits.

El ministre de Negocis Estrangers alemany, senyor Rosenberg, afegeix M. Poincaré, pretén que hem entrat al Ruhr sense seriosos motius, i que en gener de 1923 fou feta als aliats una oferta de 30.000 milions de marcs. Aquesta oferta mai ha existit, però admitem que el senyor Rosenberg té raó i observem que Alemanya, després d'haver reconegut formalment en maig de 1921 que devia als aliats 132.000 milions de marcs i d'haver obtingut, gràcies a aquest reconeixement que no li fos ocupat el Ruhr, es digna en gener de 1923, fer ofrena als aliats menys d'una quarta part de la xifra per ella promesa, i fixada per la Comissió de Reparacions. Aquesta suposada concessió que ens feta durant el passat mes de gener, segons diu ella, ens fa feta a canvi d'una moratòria de tres o quatre anys, i sense cap classe de garantia. M. Poincaré fa ressaltar quina diferència hi ha entre la conducta actual de França i l'actitud de l'Alemanya victoriosa del temps de Bismarck.

Les mateixes falsedats trobem, següent dient el president, en les paraules del Govern alemany quan intenta fer creure que ha complert exactament les clausules del Tractat relatives al desarmament. El Govern de Berlín sab perfectament les contínues dificultats que l'assumpte ha trobat. El general Nollet, president de la Comissió de control es veié obligat en setembre de 1921 a demanar oficialment al Govern del Reich que procedís immediatament i sense nous retardaments a modificar l'organització de la policia per a posar-la en harmonia amb el que el Tractat de Pau estipula. El Reich no ha pres cap de les mesures legislatives o administratives sol·licitades per la Comissió. Demés ha promulgat una llei que dona als funcionaris de la Schutzpolizei, un estatut semblant al de l'exèrcit i pretén ara unificar els serveis de policia amb la Reichswehr.

Des de la firma del Tractat de Pau, acaba dient M. Poincaré, no hem cessat de donar proves de paciència i magnanimitat. Però que no parli el ministre alemany de la necessitat d'arribar a un acord amb nosaltres, mentre per altra part persisteixi en erigir en doctrina el menyspreu dels tractats existents. Les condicions essencials per a una política de col·laboració, havem de resumir-les en aquestes dues paraules, sempre les mateixes: reparacions i seguretat. — Havas.

Des de la firma del Tractat de Pau, acaba dient M. Poincaré, no hem cessat de donar proves de paciència i magnanimitat. Però que no parli el ministre alemany de la necessitat d'arribar a un acord amb nosaltres, mentre per altra part persisteixi en erigir en doctrina el menyspreu dels tractats existents. Les condicions essencials per a una política de col·laboració, havem de resumir-les en aquestes dues paraules, sempre les mateixes: reparacions i seguretat. — Havas.

Les despeses de l'ocupació

París, 24. — El Comitè de despeses de l'exèrcit d'ocupació ha remès al delegat americà el projecte de reorganització de les referides despeses.

El dit delegat comunicarà al Govern dels Estats Units el text del dit projecte perquè doni la seva opinió. — Havas.

Locaut a Londres

Londres, 24. — La Federació de Constructores ha Votat a favor de proclamar el locaut per al dia 30 per a protestar contra els membres dels sindicats de cadeneria, plomeria i fusteria que s'han negat a acceptar l'acord nacional relatiu a les hores de treball suplementàries i al treball nocturn. — Havas.

Declaracions de Monsenyor Touchets

París, 23. — Monsenyor Touchet, cardenal bisbe d'Orleans, ha manifestat a un redactor del «Petit Parisien» les raons que l'havien motivat a contestar a la carta circular publicada pels bisbes alemanys.

L'esmentat prelat creu que la circular en qüestió constitueix una pública provocació destinada a pertorbar l'esperit a França i a l'estranger i que tendeix a impulsar als catòlics contra el govern de la República, amb el qual, diu el cardenal, en les circumstàncies presents ens trobem fets idèntics en esperit i de tot cor.

Després d'haver recordat l'actitud del govern alemany en terminar la guerra de 1870, el qual govern féu suportar al poble francès el tracte més fort, malgrat dir i repetir Bismarck que Alemanya feia la guerra contra el govern imperial i no contra França, i després d'haver recordat que aquells que reclamen la revisió del Tractat de Versalles són els que no tenen res per perdre, o germanòfils o aliats que han obtingut els fons que es propctaren durant la guerra, el prelat francès fa observar la mala fe dels autors d'aquella circular, en passar callats els crims comesos pels alemanys durant la guerra i exagerant sense necessitat alguns incidents insignificants registrats amb motiu de l'ocupació del Ruhr.

Acabà dient: Alemanya ha emprès una maniobra per a posar a uns francesos contra altres i això no arribarà a ésser, terminà dient, perquè França i la fe no han de separar-se mai. — Havas.

Els Consells Generals i la política exterior de França

París, 24. — Les Diputacions provincials celebraren ahir en tota la França sessió d'apertura, aprovant mocions de confiança al Govern i apolant la política exterior d'aquest.

Així mateix formularen el vot de persistir en la mateixa actitud en tant que Alemanya no repari els danys de la guerra. — Havas.

Mussolini ha acceptat la dimissió del ministres populars.

Roma, 24. — El senyor Mussolini ha acceptat la dimissió presentada pels ministres pertanyents al partit popular. — Havas.

Manifest de Mustafa Kemal

París, 24. — Comunicuen d'Angora que Mustafa Kemal Patxà ha publicat un manifest dirigit a l'exèrcit amb motiu de la celebració del Ramadan.

En el dit manifest afirma que si els resultats de la conferència de Lausana conduïren Turquia a una nova guerra, l'exèrcit sabrà complir amb el seu deure vers la pàtria. — Havas.

El procés contra els directores de la fabrica Krupp

Dusseldorf, 24. — La vista del procés contra els directores de les fabricques Krupp, detinguts amb motiu dels incidents de Werden, tindrà lloc el dia 2 de maig vinent. — Havas.

Les eleccions a Bulgària

Sofia, 24. — Diumenge passat es celebraren les eleccions legislatives en tot el país, sense que es produís el més petit incident.

El Govern ha obtingut una majoria de 200 diputats. El total dels elegits és de 246. — Havas.

La princesa Iolanda a Niça

Niça, 23. — La princesa Iolanda i el seu marit, el comte Chigi, han sortit cap a Niça amb l'objecte d'assistir a les carreres de cavalls. — Havas.

Catàstrofe ferroviària a Euskirchen

Dusseldorf, 23. — Dissabte, la nit, prop d'Euskirchen, topa un tren de viatgers amb un altre de mercaderies. Resultaren tres morts i nombrosos ferits. — Havas.

Per la llibertat de Catalunya

TOTES les informacions que arriben dels districtes forans demostren que els estols de patriotes que realitzen la propaganda electoral a favor de les candidatures catalanistes, amb tota mena d'abnegacions i sacrificis personals, troben arreu un entusiasme tan fervorós per la causa de la llibertat de Catalunya que recorda l'embranchada inoblidable de Solidaritat.

I el mateix que passa als districtes forans, succeeix a Barcelona. L'instint polític del nostre poble, desvetllat pels atropells electorals del govern, li ha fet veure, sense cap mena de dubte, la veritable significació d'aquestes eleccions.

Donada l'actitud del govern i la situació general de la política espanyola, qualsevol retrocés que tingués la representació parlamentària del nacionalisme català, qualsevol signe de feblesa que revelés l'organització catalanista, seria interpretat a Madrid com una derrota de la causa catalana. I no solament tindria a Madrid i fora de Madrid aquesta significació, sinó que l'enemic, en veure enderrocar-se aquest baluard del catalanisme, es creuria autoritzat per aprofitar la inesperada avinentesa i iniciar una ofensiva a fons contra els ideals i els interessos de Catalunya.

Es per això que el nostre poble, amb el seu seny polític, es prepara a donar el dia 29 una esplèndida victòria a les nostres candidatures, una victòria que sigui ensem una nova afirmació de la personalitat catalana i una garantia de defensa davant totes les escomeses eventuais del centralisme contra el cos i l'ànima de Catalunya, contra el nostre esperit nacional i la nostra riquesa col·lectiva.

Sap el nostre poble que les lluites i les victòries de vint anys de catalanisme polític no han estat debades. Sap el nostre poble que durant aquests vint anys d'intensa actuació pública del catalanisme s'ha aconseguit restablir la personalitat política de Catalunya amb la creació de la Mancomunitat, concreció germinal del nostre Govern incipient. Sap el nostre poble que l'actuació política del catalanisme organitzat ha aconseguit en vint anys realitzar una tasca intensa de catalanització de la nostra terra, una tasca que constitueix la glòria d'una generació.

I davant aquests resultats tangibles, innegables; davant aquestes realitats encoratjadores que justifiquen totes les esperances, el nostre poble, no sent altres impaciències veritables que les impaciències esperonadores del desig de veure Catalunya rica i plena, de veure la Catalunya gran dels nostres somnis.

Aquestes impaciències, però, no són impaciències imprudents que posin en perill les posicions conquerides. Són impaciències reflexives que ens diuen a tots, amb l'eloqüència dominadora dels fets, quin és el camí a seguir per arribar al triomf definitiu que tots perseguim. Quant més impaciència conscient sentim per a conquerir la llibertat de Catalunya, més esperit de persistència i de continuïtat hem de tenir per a no abandonar els procediments que ens han dut a obirar la victòria propera.

Qualsevol altra mena d'impaciència fóra, ultra injustificada, contraproduent. Molts catalanistes creuen que l'actuació del catalanisme, que a Catalunya ha aconseguit victòries innegables, no ha assolit cap mena d'eficàcia fora de Catalunya. La realitat és, sortosament, molt distinta. N'hi ha prou amb comparar el to general de la premsa i dels polítics madrilenys de fa vint anys i el d'ara, en tractar del problema català, per a convèncer-se de la importància dels avenços fets per la nostra causa. Programes polítics com el del Partit Popular Social, articles com els de *Sancho Quijano*, per a no citar-ne sinó les manifestacions més recents, haurien estat inconcebibles en la premsa i en la política madrilenyes de fa vint anys. No són encara la integritat del nostre ideal ni la plenitud del nostre desig, però en preparen l'adveniment.

Quan ens sembli que la causa catalana no ha avançat gaire a torres de Castella recordem l'estat de Catalunya fa tan sols vint-i-cinc o trenta anys. I en recordar el que aquí hem aconseguit amb la propaganda i la persistència no desesperem que la persistència i la propaganda aconseguixin resultats idèntics fora de Catalunya. Si comparem les vicissituds del moviment catalanista a casa nostra amb les dificultats que troba a casa d'altri, potser no ens semblaran tan despreciables els resultats aconseguits. I pensem sempre que, en aquesta lluita per la llibertat de Catalunya, la propaganda i la persistència en l'actuació no barren cap camí; els apla-nen tots.

Districte de Puigcerdà

La candidatura d'En Bertrand i Serra

Puigcerdà. — Estem en ple període electoral. La lluita és aferrissada. El tantes vegades derrotat Joan Dages, candidat reformista, i per tant ministerial, pretén arrebaçar l'acta, sigui com sigui, al nostre volgut amic Eusebi Bertrand i Serra, que fa setze anys que ostenta la representació del districte.

Amenaces, coaccions de tota mena, delegats, etc., etc., estan a l'ordre del dia. En aquesta vila i comarca fan eleccions i ja sabem el que sig-

nifica fer eleccions per aquesta classe de gent) tots els elements addictes a la política de Madrid.

Malgrat tot, el senyor Bertrand serà altra vegada diputat per a Puigcerdà, com ho serà mentre vulgui.

Polítiques

VIATGERS

Ahí van marxar el senyor Lerroux, a Osca, i el general Martínez Anido, a Sant Sebastià.

UNA CANDIDATURA FEDERAL

Els federals presentaran una candidatura composta d'En Miquel d'Unamuno, Gabriel Alomar, Eduard Barriobero, Vicens Albareda i Isart Bulla.

A L D I A

La hipocresia en marxa

A la circular del Govern Civil sobre l'actitud dels alcaldes i altres funcionaris públics en les operacions electorals, a les declaracions dels ministres i a la campanya dels diaris més o menys ministerials sobre la imparcialitat (!!!) del Govern en la lluita, s'hi ha d'afegir una circular de la Direcció de la Guàrdia civil, que és una noble expressió del cos sobre les obligacions en les eleccions que vénen. Aquesta circular, el Govern se la carregarà en el compte de la partida de legalitat electorals, però, segurament, si pogués, no la faria complir, sinó tot el contrari. En Ventosa, en la seva lletra al President del Consell de Ministres, ja parla prou clar. Però, hi haurà cap guàrdia civil capaç de faltar a la circular de referència, si li ho mana un governador o un alcalde, a la disposició dels quals està la guàrdia civil? Creiem que no. Però la fam electoral dels ministerials és immensa i la hipocresia llur no té igual. Ell provarà... mentre a les Corts, en el debat electoral, que pel que toca a Catalunya serà interessant i perillós pel ministeri, es vantarà de la circular.

La vergonya que per a Catalunya representaria el triomf dels candidats ministerials sobre el dret dels ciutadans, fet cendra, s'haurà d'esborrar, si per cas, en el Parlament de l'Estat Espanyol. No hi ha termini que no vingui ni deute que no es pagui. La nostra força parlamentària serà més grossa que mai, i ningú no ha de temer, sinó el Govern mateix, les conseqüències de les coaccions, de les destitucions, de les males arts emprades pels agents dels ministres, mentre aquests i llurs amics canten i aclamen la legalitat electoral: cants i clams que ens fan l'efecte d'una al·locució antialcoholica, sobre el taulell llefiscós d'una taverna.

POL

Districte de Vilafranca del Penedès

Un manifest

Manifest endreçat als ciutadans del Penedès:

«Candidatura popular Enric Ràfols. — El Comitè als electors del Penedès: N'Enric Ràfols, a l'acte de proclamació de la seva candidatura, exposa el seu programa. Res d'essències constitucionals, ni de «secularització de cementiris» hi figura, però hi ha, en canvi, quelcom viu, que ens toca de ple a ple al Penedès.

L'activitat d'En Ràfols és ben coneguda i tothom sap el molt que ha fet per la comarca d'ençà que la representa a la Mancomunitat de Catalunya. Ningú pot dubtar, doncs, del compliment dels seus compromisos que, exposats al miting de diumenge, queden ratificats en el document que ens ha tramès per a publicar-lo. Din així:

«Penedencs:

Si sóc elegit diputat per aquest districte, prometo representar-lo a les Corts tan dignament com sapiga, rebutjant i combatent tot allò que pugi perjudicar els seus interessos, i d'una manera especial em comprometo i m'obliga formalment:

1. A procurar per tots els mitjans de concòrdia, que «s'apaivagui les lluites de classes» al Penedès i que, mitjançant intervencions i discussions raonades, dintre un pla d'equitat, s'harmonitzin els interessos de tots.

2. A practicar prop del Govern i allí on convingui, les gestions necessàries per aconseguir, sense més ajornaments, «la repatriació de les tropes del Marroc, quotes i no quotes», car tots tenen llurs mares que els ploren, de tots necessita la terra catalana i tots per igual són mereixedors de tota commiseració.

3. A exercir una pressió continua perquè les «nostres carreteres», que avui són intrants, «estiguin constantment ben conservades», com pertoca a les necessitats d'aquesta comarca.

4. A prosseguir prop del Govern i de les corresponents entitats i corporacions, els treballs ja començats, per aconseguir que el circuit de Vilafranca-Monjos-Almúnia, sigui declarat «circuit permanent» per a les curses d'automòbils, que tant de renom i riquesa ja han donat al Penedès.

Eleccions legislatives

Candidats proclamats i apoiats per la Lliga Regionalista

BARCELONA

Circumscripció. — Narcís Batlle i Baró, Francesc Cambó i Batlle, Antoni Martínez Domingo, Magí Morera i Galícia i Pere Rahola i Molinas.

Arenys de Mar. — Santiago Güell, baró de Güell.

Berga. — Josep Vidal i Tarragó.

Castellterol. — Ramon Albó i Martí.

Granollers-Badalona. — Josep M.ª Trias i de Bes.

Manresa. — Josep Creixell i Iglesias.

Sabadell. — Pere Pascual i Salichs.

Sant Feliu de Llobregat. — Antoni Miracle i Mercader.

Vich. — Ramón Vilaplana i Forcada.

Vilafranca. — Enric Ràfols i Martí.

Vilanova. — Josep Bertran i Musitu.

GIRONA

Girona. — Narcís Pla i Deniel.

Olot. — Ignasi de Ventós i Mir.

Puigcerdà. — Eusebi Bertrand i Serra.

Santa Coloma de Farnès. — Joan Ventosa i Calvell.
(Proclamat diputat per l'article 29)

Torroella de Montgrí. — Lluís Puig de la Bellacasa i Deu.

Vilademuls. — Narcís Pla i Carreras.

LLEYDA

Cervera. — Josep Matheu i Ferrer.

Lleyda. — Manuel Florensa Farré.

Seu d'Urgell. — Santiago Estapé i Pagès.

Solsona. — Eduard Aunós i Pérez.

TARRAGONA

Gandesa. — Carles Maristany i Benito.

Tarragona-Reus-Falset. — Eduard Recasens i Mercadé.

A més a més recomanem en gran manera i apoiem amb totes les nostres forces els següents candidats autonomistes:

Terrassa. — Domènec Palet i Barba.

Figueras. — Albert de Quintana de León.

La Bisbal. — Salvador Albert Pey.

5. A col·laborar amb tot ardiment a «la solució de la crisi vinícola», cercant la manera d'obrir mercats i de fomentar l'exportació; intervenint en la confecció de Tractats de comerç, etcètera.

A tot hora em trobareu disposat a rompre llances en defensa dels nostres vins.

6. A veïllar per l'«Estació Enològica» del Penedès i altres institucions d'interès comarcal, car ja sabem que l'Estat hi és pels descuidats, quan es tracta de la nostra terra.

L'any passat varen ésser eliminades del pressupost, en confeccionar-lo, les 50.000 pessetes amb què l'Estat subvencionava anualment la nostra Estació Enològica; i mercès a l'energica intervenció de dos diputats que res tenen que veure amb el Penedès ni amb la producció vinícola, s'hi varen tornar a incloure.

7. A continuar decididament les gestions per a «l'astallat» o «empe-drat» del tros de carretera general que travessa Vilafranca, des de la Creu de Sant Salvador al Pont del Carril, i a fer de manera que es comencin «les obres de formigonat» de la dita carretera des de Vilafranca a Molins de Rei, com ja s'ha assajat amb bon èxit a la carretera d'Hospitalet a Gavà.

8. A laborar perquè es porti a terme «la construcció d'un tramvia econòmic» que uneixi Vilafranca amb Vilanova. Ja s'han fet treballs en aquest sentit i fins tenim una casa anglesa que ha ofert, amb condicions avantatjoses, el material necessari.

9. A prosseguir els treballs fins aconseguir que s'estableixi al Penedès l'estació aeronàutica internacional. No cal esmentar els avantatges que ens reportaria: Escola catalana d'aviació, ruta aèria, etc.

Aquestes gestions valguin iniciar-les ja fa més d'un any, i van quedar suspeses pel poc escalf que s'hi va prestar a certes esferes.

10. A procurar la construcció de l'«Estadi del Penedès», per a facilitar a la joventut mitjans de millorament moral i físic.

11. A procurar «la creació de noves escoles» a la comarca, fins haver aconseguit que no hi hagi cap nucli de població, per petit que sigui, que no en tingui.

12. A esforçar-me constantment perquè regni «la pau al Penedès», i perquè tots els seus legítims interessos siguin respectats i protegits.

13. Com que el «caciquisme» és el corc destructor de la pau i dels interessos dels pobles i de l'individu, com bé massa ho sabem per experiència, jo repudio des d'ara qualsevol acte de cacic que se'm vulgui proposar, i em comprometo expressament a combatre, amb tota la sanya que es mereix, tota mena de caciquisme, vingui d'allà on vingui.

Com veieu, penedencs, no ofereixo impossibles. Tot pot aconseguir-se amb bona voluntat, esforç i constància, i ja saben que aquestes condicions no em manquen pas. Si ve el cas, i depèn de vosaltres, jo les emmercaré sense regateig, i arribarem allà on podem.

La part del programa que no aconsegueixi realitzar, no per això quedarà abandonat. Serà l'ideal d'un home sincer que, fill d'aquesta formosa comarca, fretura per veure-la més progressiva, més culta, més rica, més gran que totes les encontrades de Catalunya.

En tot cas, vençut o vencedor, trobareu sempre, penedencs, oberts els braços, i les portes de la casa del vostre compatriota i candidat. — Enric Ràfols.

La conducta electoral del govern a l'estranger

La inqualificable conducta del govern de concentració liberal, que mereixut de tots els partits i de les masses d'opinió de les terres espanyoles, les protestes més animades, ha cridat també l'atenció de la premsa estrangera, poc aversa a discutir els afers de la política interior dels altres països.

Per a citar ara més que els diaris de París, trobem a la primera plana de "La Lanterne" un article sota el títol a dues columnes de "Les élections illégitimes". El mateix espai, a la batalla sorda entre la dictadura i l'anarquia continua i fins a monarquia trontolla. En aquest article, entre algunes apreciacions i acudits de conjunt, que no cal reproduir, es tracta de la política electoral del govern en la forma present.

Nosaltres creiem que els nostres lectors es regelaran per un sistema democràtic, constitucional i representatiu, i aquesta és la nostra primera error.

Com a demostració d'aquesta error, després de retreure el que esmenta l'Almirall al llibre "L'Espanya que heu", l'articulista diu textualment:

"Ara el govern prepara les eleccions: la quatre mesos que està absent per aquesta important necessitat. Totes les altres qüestions resten en suspens. Maureo, exercit, sinisme. El sol afer que compta, és la transformació de la petita minoria del darrer Parlament en una majoria imponent en les Corts properes. Quan a Barcelona era assassinat el líder sindicalista Salvador Seguí, els nombrosos assassinats romanes en la impunitat, el governador estava molt ocupat a discutir ajuntaments enters, sota els més subtils pretextos.

Sobre tot a Catalunya, únic país d'Espanya que havia imposat la depuració del sufragi després de molts esforços, s'empren tots els mètodes, des de l'antic "caciquisme". Hom es prepara la batalla contra els republicans i els republicans catalans. La lluita s'anuncia molt violenta. Hom destitueix ajuntaments i regidors autonomistes; hom imposa candidatures desconeguts, hom fomenta l'opinió, hom canvia emplaçaments de totes les categories i fins a parters són substituïts per veritables bandits, encarregats d'interferir o de robar la correspondència. El poble respon amb energia. S'observa l'exemple de la vila de Gualand d'Empúries; l'ajuntament de la qual fou destituït pel governador, no es troba ningú en el poble que volgués pendre el lloc dels regidors destituïts.

Amba l'articulista amb una síntesi que ha dit a "El Sol", de Madrid, Ossorio i Gallardo sobre la conducta electoral del govern.

de Matin, també ha dedicat a la política política espanyola una conferència semblant.

de Journal des Debats, en un altre article, signat per M. Legendre, glossa l'article de l'Ossorio i Gallardo. Consta que les eleccions són honorades que han tingut lloc a Espanya foren les de 1918. El poble que el senyor marquès de Mucemas hagi rectificat la seva conducta en aquesta matèria, i després de traduir algun paràgraf del senyor Ossorio i Gallardo, afirma:

"Segons la fórmula consagrada, no sabrà dir-ho millor. El senyor Ossorio i Gallardo, fervent monàrquic dona prova de la seva sinceritat i del seu coratge, fent oír els arguments els quals possiblement haurà agrairà, i dels quals certament molts li'n serviran reitor. No obstant, potser no és encara massa tard perquè se l'entengui."

"Eclair" ha publicat un article de Maurice Toussaint, sota l'epígraf, ja prou expressiu, de "Les élections espagnoles se préparent sous le poids des aspirations populaires". L'articulista arriba a demanar l'intervenció de la Societat de les Nacions. Heu's aquí les paraules finals:

"On pourrait croire que le nouvel état de choses européen a transformé la mentalité officielle hispanique. Il n'en est rien. Les prochaines élections sont préparées dans le même esprit des aspirations populaires. On pousse même la parodie jusqu'à destituer les muni-

palités récalcitrantes; à rétrograder ou à déplacer les juges suspects de fidélité à l'égard des candidats ministériels, à révoquer les employés des postes qui se refusent à exécuter les ordres de la censure. Pour consolider sa position, le gouvernement de Madrid a pris soin de placer tous les fonctionnaires sous le contrôle des candidats officiels, mais, pour faire croire à son esprit de justice, il s'est arrangé avec quelques partis d'opposition dont les élus jouiront des mêmes privilèges que les candidats ministériels.

Toutes ces dispositions ne sauraient faire disparaître les foyers d'anarchie que s'allument un peu partout et qui menacent de s'étendre. Comment une pareille politique s'accorde-t-elle avec les principes de la Société des Nations? On est en droit de se le demander. Sans prétendre se mêler à la politique intérieure hispanique, la Société des Nations, dont le Conseil a réservé une place à l'Espanya, pourrait du moins se renseigner avec profit sur les méthodes actuellement employées à Madrid en vue des prochaines élections espagnoles.

"L'Ere Nouvelle" publica també a la seva primera plana i sota l'epígraf, a dues columnes, "La crise espagnole". Comment on fait les élections, un article, en el qual, després d'enumerar els procediments utilitzats pel govern en la campanya electoral, afegeix:

"Ces leçons pratiques d'anarchie données par le pouvoir exécutif lui-même ne peuvent amener que de funestes résultats; quand, d'un côté, les forces de l'anarchie s'exacerbent avec l'action directe, de l'autre côté, comment la nation veut-elle appuyer son idéal sur l'exercice ordonné du droit et cette fausse position constitue la plus dissolvante des influences.

Il n'est pas un pays européen qui puisse rester indifférent devant l'existence de ce foyer d'anarchie. Les relations entre les peuples deviennent chaque jour plus étroites, leurs communications plus rapides. Est-il facile d'isoler quelque convulsion qui les menace? Les pays européens qui ont donné à l'Espanya une place dans le Conseil de la Société des Nations se doivent de dire si pareil régime politique correspond réellement au type démocratique et civil qui s'identifie avec la culture occidentale. La Société des Nations réaliserait une double tâche nécessaire de civilité et de prévision, en exerçant une enquête soignée et impartiale sur la forme selon laquelle les élections d'Espanya vont être effectuées, car il semble de toute utilité à cette Société des Nations qu'elle puisse connaître si ce gouvernement, qui a voix effective dans son Conseil, a reçu le pouvoir du libre consentement des gouvernés, si se gouvernement possède, en conséquence, l'autorité morale nécessaire pour imposer les décisions de la Société aux autres peuples européens.

Aquesta és, doncs, la magna tasca realitzada pel govern amb la seva política electoral: fomentar a l'interior tots els germens de dissolució i anar a destruir-se a l'exterior.

Lliga Regionalista RECTIFICACIÓ DEL CENS ELECTORAL

Del dia 21 d'aquest mes al 5 de maig, és obert el període voluntari de la rectificació del Cens Electoral.

Cal que tots els ciutadans que no hi figurin, s'afanyin a inscriure-s'hi.

Les oficines electorals de la Lliga Regionalista, les de les societats adherides, de Barcelona i d'arreu de Catalunya, tenen cura de facilitar aquest deure ciutadà.

Visiteu les Oficines!

En Bertran i Musitu a Gava

Diumenge va inaugurar-se el grandios local nou on hi està instal·lat l'Ateneu de Gava, al capdamunt de la Rambla, mercès a la munificència de l'acapidat industrial de Barcelona i propietari de Gava senyor Lluch.

Ja no passarà més el que va passar temps enrera que els de la U. M. N. i els seus incondicionals obstruïssin la celebració dels grans actes de l'Ateneu. Aquest ja té un grandios, un esplendí local propi: com no tenen gaires altres entitats polítiques o recreatives dels pobles de Catalunya.

Ample pati d'ingrés: una gran sala cafè per als socis i per als no socis; una magnífica i espaiosa sala teatre de cabuda mil persones (Gava té 3.000 habitants), amb butaques còmodes de fusta corbada i emmoltada fetes a Tona amb gran perfecció; llitges a ambdós costats i una espaiosa galeria de primer pis per al públic. Un artístic teló de boca i esplendides decoracions d'En Ros i Güell.

L'aula per a l'escola amb bon material pedagògic, on hi concorre de 40 a 50 nens. L'ensenyança s'ha donat a base de la llengua catalana, i dues grans terrasses per a esplanar de la mainada.

Una sala-biblioteca, i hi ha el propi d'acudir al concurs obert per la Mancomunitat de Catalunya fent ofrena de local per a instal·lar-hi una biblioteca popular.

L'edifici, com hem dit, es deu a la munificència i al patriotisme del senyor Lluch i el mobiliari a l'entusiasme i generositat d'antics companys veterans dels ideals nacionalistes a Gava.

Diumenge passat es va fer la festa d'inauguració. Hi va concórrer el diputat del districte, En Josep Bertran i Musitu, i altres distingides personalitats de la comarca.

La sala-teatre s'omplí de concursants entre la qual s'hi destacaven gentils damiselles i distingides dames de les més conegudes famílies del poble.

Acompanyaven al senyor Bertran, a la presidència el patriarcat gavanenc senyor Badosa, qui amb afectuoses paraules saludà als distingits hostes i dignificà la significació de l'acte, i altres personalitats.

El secretari, l'intelligent agricultor i zootècnic, senyor Seculi, explicà tot el procés seguit en preparar i en realitzar la idea de bastir un casal per a l'Ateneu i fer-hi un focus de cultura gavanenca, confiant amb la cooperació moral i material de tot el poble. El pla cultural i patriòtic que s'ha traçat la Junta s'ha realitzat si no li manca la confiança.

El jovecell Valenti Badosa va fer una galant salutació a les damiselles que assistien a l'acte i va fer una entusiasta disquisició sobre la cultura del poble.

En Baldri Deu, president de la Joventut Nacionalista de Sant Boi del Llobregat, va glossar els conceptes de la cultura i del sentiment patriòtic que animen l'actuació de l'Ateneu i desitja que l'escola i la biblioteca exigeixin amb el temps un local tan gran com el del teatre.

El senyor Pagès féu un admirable i eloqüent discurs felicitant-se de que a l'escola l'ensenyament s'hi faci a base de la llengua catalana, ja que la llengua és el fonament de la nacionalitat. Catalunya és una nació amb totes les característiques de llengua, art, literatura, història. Catalunya com a nació té dret a governar-se ella mateixa i amb les altres nacions ibèriques formar un Estat. Remarcà l'obligació de parlar la llengua pròpia totes les nacions que en tinguin. Va pronunciar una enèrgica diatriba contra el govern, dor que no té ànima de català. Acabà dient galanies de les donzelles i les dames, ornament de la festa. (Grans aplaudiments).

En Vidal Salvó, de la Joventut Nacionalista de la Lliga Regionalista de Barcelona, pronuncià un eloqüent discurs referint-se a la significació d'aquell acte, combaté el centralisme i la boja aventura del Marfoc. Contra aquest flagell cal que tots els nacionalistes formin el front únic, com s'ha fet en el districte de Vilanova, on, malgrat les divergències de procediments, defensin i votaran al patriarcat que fou el primer que en la Diputació parlà en català, al diputat En Josep Bertran i Musitu. (Grans aplaudiments).

Parlà del candidat, que se li pre-

Els èxits del marquès d'Olerdola

EL campió a Madrid de l'anticatalanisme ha hagut de fugir dels seus districtes i provar fortuna en un districte nou.

D'ell sí que podria bé dir-se'n que ja abans de les eleccions ha estat derrotat. No altra cosa que la confessió de la derrota significa, per a un diputat que tenia dos districtes, no poder-se presentar per cap d'ells.

En les Corts passades, l'ex-jove ex-alcalde de R. O. senyor marquès d'Olerdola es presentà al Congrés dels Diputats amb dues actes: la de Vilademuls, a la província de Girona, i la de Sort, a la província de Lleyda. No cal recordar la història edificant d'aquella doble victòria. El marquès, fos com fos, ha estat durant les Corts passades, el representant parlamentari dels dos districtes.

Però, pel que es veu, la popularitat adquirida pel senyor Rius i Rius en l'exercici del seu càrrec ha estat tan gran i els serveis retuts per ell als electors de Vilademuls i de Sort han estat tan extraordinaris, que en presentar-se ara l'ocasió de triar la representació de l'un o l'altre districte, s'ha trobat que amb perfecta unanimitat... ni l'han volgut a Sort ni l'han volgut a Vilademuls.

Tan contents han quedat del marquès d'Olerdola els electors empordanesos com els de l'alta muntanya de Lleyda. Tant els uns com els altres li han dit que per allí no cal que s'hi presenti. I el gallardo campió de la U. M. N., amb la cua entre cames, ha hagut d'anar-se a buscar un altre districte.

I, oh irrisió del Fat! Ell que començà la seva carrera política en les files del republicanisme nacionalista i que ja llavors pretenia donar a tothom lliçons d'amor a la República i a Catalunya, ara ha de lluitar, i segurament serà derrotat, per un republicà autèntic i nacionalista de debò, pel senyor Quintana.

Interessant situació electoral, per cert, la del marquès d'Olerdola, si h d'explicar, als electors a qui demani el vot, per què no l'han volgut els districtes que havia representat i per què ara combat allò mateix que no fa pas tants anys havia propagat.

senza enfront, amb sols el caràcter de republicà. La qüestió de la forma del Govern no és un problema per als catalanistes.

Recomana als gavanencs que renovessin llurs vots al que fins ara ha sigut llur diputat.

Parlaren altres oradors que també foren molt aplaudits i per últim, al mig d'una ovació, s'alçà per a parlar el senyor Bertran i Musitu.

Digueu que l'edifici que s'inaugura va caracteritzar l'esperit del poble de Gava. Recorda els inicis de la seva actuació catalanista, vint anys enrera, en aquell poble: aquells quatre regidors per la causa catalana que llavors hi havia: mai podien somniar que poguessin gaudir i els calgués un bon local com aquest per aplegar a llurs companys, i que s'hi donaria instrucció a la mainada en nostra llengua, formant així plena consciència de la personalitat del poble per a reclamar la llibertat.

El procediment per a reclamar-la ens el marcarà el nostre enemic. Si el Govern es mostra aferrissat enemic nostre, nosaltres actuarem digna manera.

Jo penso així: potser esteu una mica ressagat respecte dels xardorosos impulsos de la joventut. Però em passa com a l'arbre vell que en caure corsecat sent la joia de veure els rebrots que pugen al seu entorn. Jo i aquells meus antics companys sentim satisfacció avui en veure aquesta obra que inaugureu perquè és el fruit de les nostres campanyes que hem sostingut amb tota la nostra fermesa de sempre.

(Grans aplaudiments i aclamacions al diputat).

El senyor Badosa va cloure l'acte amb paraules de satisfacció per l'obra realitzada, per la presència de tan distingides personalitats, i especialment don Josep Bertran i Musitu, el qual ha estat sempre el nostre diputat i que ho serà en endavant. (Grans aplaudiments).

La Junta va obsequiar amb un bonx a totes les personalitats que havien concorregut a l'acte.

El senyor Bertran fou saludat molt afectuosament per tots els allí aplegats al moment de pujar a l'auto per a marxar cap a Barcelona.

A Badalona

Pressentiments de victòria

II

Deia En Santiago de Riba als badalonins: "Del Vallès us porto les més grates impressions. Arreu s'hi sent una vigorosa embranzida que ens portarà a la victòria."

Aquestes paraules ens feien pensar que el fenomen espiritual que a hores d'ara s'opera en la nostra ciutat, no és pas particular, no es concreta només a la Costa.

Enlla, terra endins, també senten la puja i la fretura que agul·lo-nen el nostre ésser.

A la manera d'aquestes sotregades sísmiques que tot d'una commouen vastes extensions, així s'han deixat sentir en els dominis espirituals del Districte la adhesió i simpatia més fervides envers la causa que simbolitza i preconitza En Josep Maria Trias i de Bes.

"Arreu s'hi sent una vigorosa embranzida". I és que els pobles, cansats de tanta ficció, poca solta i dolenteria, es preparen a espolsar de llur espalla el jou que una força estranya va descarregar-hi.

Volien fer respectar la llur voluntat sobirana. I amb la noble i civica arma del vot, si no n'exigeixen cap més les circumstàncies, malden per enderrocar una fortalesa que no té més fonament que la mentida i la corrupció. I en aquest noble moviment de reivindicació, Badalona no hi pot mancar. No hi mancarà. Es qüestió d'honor. Es qüestió de dignitat. Es qüestió de vida o mort.

LLURIA

Conferències

Són molt interessants les conferències morals que el reverend P. Ildefons Roca, de la Companyia de Jesús, va començar dilluns a donar als fusters ebenistes i altres ocupats amb els diversos rams de la fusta, a la Reial Capella del Palau, situada al carrer d'Ataulf, d'aquesta ciutat. Continuaran donant-se durant la present setmana, a les set del vespre.

La renúncia d'un diputat

EL SENYOR GIRO HA PRESENTAT LA RENUNCIA DEL SEU CARREC

Aquest matí el senyor Vallès i Pujals en arribar al seu despatx de la Diputació Provincial ha rebut la visita del diputat don Joan Giró, el qual li ha fet personalment, dimesa de la renúncia del càrrec de diputat «provincial».

El senyor Giró fonamenta l'expressada renúncia per motius de salut.

El senyor Giró ha pres amablement comiat del senyor Vallès i Pujals.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 24, 2 tarda.
El cap del Govern, en rebre avui els periodistes, ha manifestat que havia despatxat amb el Rei malgrat que aquest segueix refredat.

Avui ha despatxat també el ministre de la Governació.
Ha negat que la visita feta ahir tindrà al Palau pel senyor Villanueva tingui importància.

El seu objecte fou sols el de despatxar amb el Rei, per a escastrar els despatxos i no molestar gaire al Rei, que segueix indisposat.

Els periodistes han preguntat al president sobre la suposada dimissió del "subsecretari d'Instrucció pública, don Virgili Anguita, com a conseqüència d'un discurs que pronuncià a Jaen sobre el senyor Alcalá Zamora.

El president ha contestat: —Sí, és certa aquesta dimissió i està relacionada amb la diversitat d'apreciacions en una qüestió electoral.

Ha confirmat que demà es celebrerà el Consell de ministres.

—I respecte dels rumors circulats sobre el Marroc?

—No ocorre res greu al Marroc, ni hi ha cap novetat allí; per tant, aquestes notícies no tenen fonament.

El president ha deplorat molt la mort del consol d'Espanya a Tànger, senyor Zugasti, la labor del qual al Marroc tant ha afavorit l'acció d'Espanya en la nostra zona de protectorat.

El president ha estat visitat pel vice-almirall senyor Baeza, designat per a depurar les responsabilitats administratives en la part referent a l'Armada.

PARLA EL MINISTRE D'ESTAT

El ministre d'Estat ha rebut avui la visita de l'ambaixador d'Almània, del ministre de Lituània i de don Horaci Echeverrieta.

Els periodistes han conversat amb el senyor Alba sobre les notícies segons les quals el Rei està consultant amb les personalitats del Govern sobre les negociacions de pau amb Abd-el-Krim.

El ministre d'Estat ha contestat textualment:

—Lamento que amb aquesta desorientació respecte al Marroc es propalin aquestes notícies i més lamento que s'inventi aquesta: que el Rei crida els prohoms polítics per a consultar l'ur opinió respecte a les negociacions amb Abd-el-Krim.

Això és una fàbula.

Sobre el lament aquest notícia perquè, a part que ha de llegir-se aquí, pot llegir-se a l'estranger, causant una impressió deplorable.

Després de donar al cabdill rebel una importància que està molt lluny de tenir.

No és que jo tracti de desvirtuar la notícia; és que és inexacta en absolut.

La política que ha de seguir el Govern està bastant definida i sols en són responsables els ministres d'Estat i de la Guerra.

JUDICIS DE LA PREMSA

Els comentaris que els periodistes fan sobre el resultat de la proclamació de candidats i diputats de diumenge, tenen una nota comú: i és la tristesa de veure l'anímal aquest fet: que més d'una tercera part del Congrés hagi estat elegit per l'article 29, cap això demostra que l'opinió es troba completament distanciada dels polítics, i no té fe en la labor que hagi de realitzar el proper Parlament.

«A B C» diu que el Parlament sense electors, la porció que no sols de fet sinó oficialment va al Parlament per omissió del sufragi, creix en igual mesura que el descrèdit del sistema.

El nombre de proclamacions pel 29 —afegeix— no vol dir que s'hagi iniciat el retraïment en la multitud professional de la política. Com més retrat està el país, més encarnada la concurrència dels que es disputen els papers de la fluxió parlamentària.

Unes hores abans de diumenge creiem que aquesta vegada serien menys que mai els diputats del 29; la lluita no era sols entre bàndols, cada bàndol tenia una guerra civil. Cada districte tres o quatre aspirants turbats que han portat la pre-

paració i han multiplicat fins a última hora els incidents, arranjaments i desarranjaments de la llista.

Però la lluita es feia als despatxos ministerials, als Guberns civils i prop dels munyidors locals com a suplement del sufragi.

«El Debate» també subratlla la indiferència pública que fa possible tan copiosa aplicació de l'article 29, que en la majoria del casos és una imposició dels candidats, i afegeix:

No hi ha més que mirar la llista dels beneficiats: fills, gendres, passants, contertuljis dels esters manjotadors; els més coneguts i sa-nejats són membres d'estèrils congressos anteriors i que sols per això serien derrotats si a la voluntat lliure dels electors s'encomenés la seva sort.

Aquests són els que apareixen unànimament proclamats: els matetxos de sempre i alguns més que han procurat procurar-se el grat i còmode arribó.

«El Sol» diu que la jornada de diumenge demostra que el poble espanyol no ha reaccionat encara i viu cada vegada més retret de la preocupació política.

Termina aquesta impressió amb les següents paraules:

«Un motiu d'inquietud profunda s'uneix en aquests moments a aquestes pessimistes consideracions del sempre: en tant que les institucions polítiques i entre elles l'organisme parlamentari van perdent a ral·lig fet llurs prestígis, si no l'han perdut ja, i neixen desprestigiades amb gènesis semblants al de diumenge, hi ha actualment a Espanya una institució que va acumulant damunt tota l'autoritat i el crèdit evaporat de les altres, i que amb això va adquirint el paper d'última instància de les anies nacionals de justícia i renovació.

Aquestes Corts, a mig naixer, han de comprendre la seva missió futura, enrobustir-se després gràcies a la labor i prestigi que no han començat a adquirir diumenge a fi de què no es compleixi la profecia de: «Les Corts viuran de mala manera i moriran tràgicament».

«El Liberal» coincidint amb aquestes raonaments, diu també que aquestes Corts, com dels dissabte un home públic, viuran poc i moriran tràgicament.

Encara més; creu «El Liberal» que aquestes Corts neixen mortes davant la primera jornada electoral que proclama d'ofici la tercera part dels representants del país, i denuncia la connexió dels liberals amb els conservadors, i dels ausadors amb els acusats. Entren uns i altres del braç al Congrés, que per principal missió ha de tenir la d'exigir les responsabilitats.

En l'elecció de diputat per Bilbao per l'article 29, la plutocràcia bilbaína, pes al seu dinastisme, sotseriu amb els ateneïstes i amb la Casa del Poble la formidable acusació contra els més alts responsables.

Mai reveïti la farsa electoral tan escandalosa proporcions com diumenge passat.

Recull els preceptes de la Llei Aranzola de 1849, segons la qual no podran ésser jutges els senadors nomenats amb potestats a la perpetració del fet que motiva el processament.

Per consegüent, el Tribunal del Senat el constituïran uns quants bisbes i altres tants grans d'Espanya; això és, la part permanent de l'Alta Cambra.

La solució proposada per En Maurea, presumpte responsable, tenia poques adhesions. Després de proclamats 147 diputats per l'article 29, i després de remenar els arxius per a portar a terme la Llei Aranzola, qui pot acceptar una solució que va directament encaminada a la impunitat?

No pot inspirar confiança com acusador un Congrés constituït per l'escandalós confurber dels fiscals amb els reus, i molt menys un Senat reduït a la seva part permanent.

El buit que amb això s'ha produït en l'opinió, és enorme.

I si el Congrés està incapacitat per a acusar i si el Senat no té capacitat per a jutjar, on anirem amb el plet de les responsabilitats?

Comprenem que la contesta a aquesta pregunta pot portar-nos molt lluny.

La vida curta i la mort tràgica amagades a les Corts que es reuniran d'aquí uns quants dies, és una instigació inquietant. Anirem en la fatalitat ens porti: al els procuradors

a Corts recentment proclamats no ofereixen a Espanya la justícia reparadora, que s'els acomodi.

A continuació reproduïm el vot particular d'Indalecio Prieto, a l'informe sobre les responsabilitats; el dictamen de la Comissió; paràgrafs dels discursos dels senyors Alvarez (don Melquíades) i Clerra, i la proposició acusadora del senyor Cambó, perquè tot això serveixi de recordatori a l'opinió en aquests crítics moments.

PROPOSTES D'ASCENS

El Suprem de Guerra i Marina ha començat a examinar 77 propostes d'ascens, motivades per serveis prestats al Marroc, en les operacions efectuades a ambdues zones.

Aquestes propostes són una vanguardia de les que s'han de trametre per les operacions realitzades a la dona de Melilla i al territori de Beni-Aros.

Entre els proposats figuren els generals Alvarez Manzano, Pardo, Cabanellas i Sanjurjo, el coronel Despujol, el tinent coronel Millan Astray i altres.

A aquesta proposta se li aplica la llei antiga, per la qual cosa, en cas que sigui aprovada, els afavorits obtindrien el càrrec complet.

DE GUERRA

El Diari Oficial de Guerra publica una disposició ordenant que el personal que tingui dret al disfrutament de gratificacions d'Instrucció i Indústria, la rebin, encara que en l'acte de la revista de comissari es trobin absents de llur destinació.

També disposa l'esmentat periòdic oficial que els individus que en incorporant-se a files en llur reemplaçament hagin complert llur compromís com a voluntaris d'un any, un cop acreditat el dit extrem quedaran en situació de llicència il·limitada.

EL MINISTRE DE MARINA

El ministre de Marina, qui des del dissabte està al liti, a conseqüència d'un atac gripal, s'ha aixecat avui, i es creu que demà reprendrà la seva vida ordinària.

EN SANCHEZ GUERRA

Per assistir a un acte electoral a favor del marqués d'Uetor de Santillana, aquest mati ha marxat a Valladolid, el cap del partit conservador senyor Sánchez Guerra, acompanyat de diverses personalitats.

Tornaran aquest vespre a Madrid.

ELS ESTUDIANTS PORTUGUESOS

Valladolid. — Han arribat els estudiants de l'Orfè de Coimbra, rebent-los les autoritats civils i estudiantils de les diverses Facultats amb llurs banderes.

El públic els ovacionà.

Els balcons estaven endomassats.

A les sis de la tarda s'efectuà a l'Ajuntament una recepció en honor dels estudiants lusitans.

Es pronunciaren discursos.

EL PROCESSAMENT D'EN PRIETO

Madrid, 24, 6'15 tarda.
El diputat electe per Bilbao, don Indalecio Prieto, ha arribat avui a Madrid.

Ha estat requerit pel jutjat per a notificar-li l'ordre del seu processament en la causa incoada amb motiu del seu discurs a l'Ateneu sobre les responsabilitats.

El senyor Prieto s'ha negat a firmar l'ordre, dient que, com que des de fa 48 hores havia estat proclamant diputat, era al Suprem a qui incombia l'actuació en el seu processament.

PETICIO D'INDULT

Ferrol. — L'Ajuntament en ple s'ha adherit a la petició feta per la Diputació de la Corunya sol·licitant dels poders públics un mple indult per als profugos posteriors a l'any 1918.

CANVI D'HORARI

Alacant. — S'assegura que la companyia dels ferrocarrils andalusos modificarà a primers del proper mes l'horari dels trens.

Es considera absurd algun dels canvis, com és el de que el tren que ara surt a les dotze del mati surti a les tres de la matinal, el que ocasionaria grans perjudicis.

Per a impedir una decisió tan perjudicial es celebrà una assemblea magna.

HOMENATGE

Villena. — S'ha celebrat el banquet organitzat com a homenatge al senyor López Ferrer per a donar-li

la placa que els seus amics polítics d'aquest districte li dediquen pels serveis prestats a Espanya en terres africanes.

A l'acte assistiren representacions de totes les classes socials.

BARCELONA

De l'atemptat d'avui

Els tres obrers detinguts al dispensari del Taulat, són, Joan Punsot Torres, de 28 anys; Eusebi Simon Sans, de 25, i Miquel Casas Planells, de 24.

Es presentaren al dispensari en automòbil.

En Felip Diaz, curat al dispensari de l'alcaldia, és obrer del ram de l'aigua.

Per un incendi

Un dia de la setmana passada va ésser curat al dispensari de la Barceloneta un individu que tenia cremades greus produïdes per haver-se incendiat la barraca de la platja on dormia.

La policia ha detingut a Pere Galwet, de 4 anys, jornalier, per sospites de que va ésser ell qui va calar foc a la barraca.

Robatori

Un asenyora es presentà aquesta tarda a la delegació de policia del

Oficines electorals de la Lliga Regionalista

Han quedat ja obertes les oficines electorals que té la Lliga per tots els districtes de Barcelona, amb l'objecte de facilitar tota mena de dades relatives a eleccions.

Són les següents:

CENTRAL

Lliga Regionalista, Boters, 4.

DISTRICTE I

Casal Nacionalista de la Barceloneta, Alegria, 25.

Ateneu Democràtic Regionalista, carrer de Wad-Ras, 208, Poble Nou.

DISTRICTE II

Mercaders, 40.

DISTRICTE III

Lliga Regionalista, carrer de Boters, núm. 4, principal.

DISTRICTE IV

Ateneu Nacionalista Verdader, Nàpols, 215.

Foment Autonomista, Passeig de Sant Joan, 113 (davant del monument a Mossèn Cinto).

DISTRICTE V

«Catalunya», Associació Autonomista del Districte V, carrer Nou de la Rambla, 16.

DISTRICTE VI

Ateneu Autonomista del Districte Sisè, Enric Granados, 32.

DISTRICTE VII

Casino de Sans, carrer de Sans, 114.

Casino Regionalista de la Bordeta, Sagunt, 2.

Lliga Regionalista de la Creu Coberta, Corts, 230.

Ateneu «Democràcia», carrer d'Aragó, 135.

Juventut de Les Corts, Plaça de la Concordia, 10.

Delegació del Poble Sec, Ronda de Sant Pau, 5, entresol, primera.

DISTRICTE VIII

Lliga Regionalista de Gràcia, Salmoron, 73.

Centre Autonomista Català de Sant Gervasi, Passatge Mulet, 14.

DISTRICTE IX

Centre Popular Català de Sant Andreu de Palomar, Sant Andreu, 146.

Centre Català d'Horta i Santa Eulàlia, Plaça de Santes Creus, 2.

Regrar i denuncià que estant a la Catedral li havien robat un monedador d'argent, en el qual hi havia una petita suma en metllic i unes arracades, el valor de les quals ignorava perquè les hi acabaven de regalar.

Desgràcia

A una obra que fan al carrer de l'adomat, xamfrà amb el de la D'actió, el pintor Miquel Ballarà, de 19 anys, que treballava al pis que ha tingut la desgràcia de caure pel llull de l'escala, quedant sense vida.

Conduït al dispensari del carrer de Sepúlveda, se li va apreciar fractura de la base del crani, pronòstic gravíssim.

Fou traslladat a l'Hospital Clínic.

Un home ferit a Badalona

Comuniquen de Badalona que passada, prop de dos quarts de deu de la nit, sortia de la fàbrica de paper que a la veïna població de Sant Joan de Vilatorrada, treballaven els senyors Costa i Florit, obrer anomenat Josep Queralta Tarradellas.

Un grup de desconeguts amagats a les immediacions de la indicada fàbrica feren sobre Queralta alguns tirs d'arma de foc, fugint immediatament.

Josep Queralta resultà amb una ferida a la mà dreta.

El ferit, que comple 30 anys d'edat, fou assistit al dispensari i després passà al seu domicili.

Pertany, segons els informes recollits, al Sindicat lliure.

Casal Nacionalista Sagrerenc

grera, 155, de nou a onze de la nit.

Guinardó: Casal Nacionalista Sagrerenc, de deu a dotze de la nit.

els dies feiners; els dies de festa, de les onze del matí a la una de la tarda; Avinguda de Montaner, cantonada al carrer de Salas Ferrer.

DISTRICTE X

Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, Wad-Ras, 208.

Ateneu Obrer Català de Sant Joan, Plaça del Mercat, 2, entresol.

Ateneu Nacionalista «Verdader», Nàpols, 215.

SARRIA

Centre Regionalista de Sarrià de Noya, 14.

La Universitat

—S'ha creat definitivament l'escola de la de Puigdefill.

—El rector ha concedit dispensa total per a cursar la carrera de Lletres a Anna Virgili.

—El rector ha ordenat que es constitueixi una comissió de professors i alumnes per a l'examen de l'Alumne de la Facultat de Medicina don Josep M. Mateverde amb el d'haver hagut de fer el servei militar al Marroc.

—El rector ha rebut una R. O. sobre la quantitat que l'Escola Normal de Maestros de Barcelona ha de pagar als preceptes del local que ocupa, per l'any corresponent a l'exercici anterior.

D'espectacles

La farsa que amb el títol de «Don Juan» ha traduït al nostre idioma el senyor Carner, és una de les més originals i modernes produccions del celibrat poeta anglès W. S. Maughan i l'obra que la qual tindrà lloc aquesta nit al Gran Teatre Nacional i Estranger que amb el seu acort i viu patrocini districte d'unes de la bona aristocràcia barcelonina.

Continua projectant-se amb gran èxit al Pathe Cinema «Vint anys després». Els pitjors set i vuit que s'estan passant aquest moment, superen en interès a tots els que s'han vist fins ara. L'època de decadència del rei Carlos I és d'una emoció indescriptible i la presentació insuperable.

L'actualitat de la Revista «Futur» material de la satisfacció del nombre que assisteix diàriament a aquest gran cinema. En aquesta Revista «Futur» trobem més notable que passa a Espanya, culte preferent a la nota deportiva.

L'estrena de «L'agonia de les ànimes» s'annuncia per a data molt propera, és un esdeveniment. La premsa ha dedicat aquest film els més elogiosos elogis.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES

QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA

MA QUE ENS SIGUI CONEQUA

Els qui no sentiú vivament el deure ciutadà de votar, penseu que sereu còmplices dels governs que us aclaparin amb impostos improductius.

Districte de Granollers

Gran miting a Sta. Coloma de Gramanet

A l'espaiós teatre de la Lliga Nacionalista de Santa Coloma de Gramanet es celebrà dissabte, a les 8 de la vetlla, un gran miting de propaganda electoral en pro del candidat i coterat de la Universitat de Barcelona En Josep Maria Trias de Bes.

Constituen la presidència el senyor Maynés, alcalde accidental de Barcelona, el futur diputat senyor Maspons, el president de la Lliga senyor Serra, el tinent d'alcalde de Barcelona senyor Tusell, el senyor Maspons, president de la Unió Jurista, l'ex-alcalde de Badalona senyor Pujals i el tinent d'alcalde senyor Queralt (recentment destituït), vice-president de la J. N. de la capital senyor Ginesta, l'alcalde senyor Isern, els diputats senyors Isarn i Santiago de Riba i altres.

El senyor Serra fa obertura de l'acte i ofereix tot seguit la presidència al senyor Maynés.

En Manent
Diu que és la primera vegada que intervé en propaganda electoral i que ho fa amb viu desig perquè surti triomfant el senyor Trias. Exposa una anècdota de la seva relació amb el significat de les eleccions, atacant el contrincant En Torras i el Govern centralista.

En Queralt
Fou un eloquent parlament que durà llarga estona. Recordà la inauguració de l'estatge on es troba, felicitant-se de la puixança que aquest ha assolit. Descriu la lluita que s'aprofita, remarcant la lluita que ell i altres digníssims companys representants de la ciutat de Badalona han rebut del governador Diu que amb tot el coratge seran al carrer per la lluita, segons els badalonins més dignes i més lleials, cosa que no faran els que ostenten llurs càrrecs. Ataca En Torras, considerant-lo un traïdor de la pàtria i diputat per equivocació, promotor de la suspensió d'autoritats del districte i home perseguidor de la pau i prosperitat dels pobles. Enlaira la personalitat d'En Trias recomanant al poble de Santa Coloma que li doni una nodrida votació.

N'Antoja
Aquest, un honrat obrer de Badalona, el qual portava la representació d'una gran massa de la metropolità. Fa avinent que faran tots els esforços perquè sia el diputat En Josep M. Trias, home digníssim, de brillant història i de refinada cultura.

En Ginesta
Fou les excel·lències d'En Trias i tots conceptes. Diu que la seva actuació és la millor garantia que el poble de Santa Coloma, quan el tingui per diputat, el farà ric i gran. Algunes millors que calen fer, però ell un veritable defensor.

En Tusell
La història del catalanisme de la ciutat, tenint els seus començos fa vint-i-cinc anys, essent-ne ell un dels propagadors, així com també de la fundació de la Lliga, inaugurada

fa sis anys. Fa memòria del patrici En Llorenç Serra, que durant molts anys en fou alcalde model. Manifestà els furts escandalosos que es cometien a ciutat, per descur dels governants centralistes, i que cal prevenir-se perquè no passi també amb els veïns. Fa entreveure la possibilitat de conquerir l'alliberament de la nostra terra, per mitjà de les armes, si els governs successius segueixen les mateixes normes de sempre. Recomanà la candidatura Trias, perquè ell serà un defensor per la causa de Catalunya.

En Maspons
Amb mots molt eloquents exposà uns fets recents, recollits per boca d'uns homes, alguns fills del Vallès, que són molt a propòsit per fer comprendre la importància de la nostra parla: és que significa la guerra del Marroc i el vot, principalment els qui el donaran a En Torras, que seran uns traïdors de Catalunya. Fa vots pel triomf d'En Trias.

En Santiago de Riba
Fou una memòria de la simpatia que sempre ha tingut pel poble de Santa Coloma, perquè, fa alguns anys, ell fou el fiscal municipal, primer càrrec públic que ostentà. Recordà la passada lluita electoral, i especialment l'actuació desastrosa d'En Torras, durant els dos anys que ha estat diputat, havent estat objecte de persecució determinats pàgesos honrats que no li donaren el vot, per torbant la pau dels pobles del districte. Confia amb una gran victòria per a En Trias, dona l'entusiasme que regna arreu dels pobles, única manera de fugir de l'opressió centralista. Compara un i altre candidat en tots conceptes, dient d'En Trias, que deixà belles recordances en el Parlament, quan fou diputat de la Seu d'Urgell, essent un defensor per l'alliberament de la nostra pàtria, mentre que En Torras, després d'esser llerrouxista, fou regionalista, i més tard monàrquic, essent un destriat de la causa de Catalunya; fa present que la seva frase és no guano net guanyar brut no ha d'espantar-nos.

En Lluís Ysamat
Fa un patriòtic parlament en lloança d'En Trias i ataca el cacic Torras, fa constar una vegada més que és un dels homes destriats de Catalunya més significats.

En Trias de Bes
Tan bon punt s'aixecà per a parlar, tothom, a peu dret, li féu una ovació que durà llarga estona. Fet el silenci, fa un eloquentíssim i patriòtic parlament, retraient una pissarra on els amics d'En Torras havien anunciat en llengua catalana celebrar un miting la mateixa nit. Féu recordar la funesta actuació del contrincant al Parlament, mentre que ell, essent diputat per la Seu d'Urgell en passades eleccions legislatives, deixà ben alt el seu nom, defensant sempre els ideals de pàtria. Es mostrà molt satisfet de les noves que té dels pobles del districte, les quals són el primer batec d'una jornada victoriosa. Explicà com En Torras, fins vol comprar el poble de Sant Feliu de Codines, oferint-li un coixí de morts. Protestà amb totes les energies de la calumniosa campanya que aquell fa, havent-se començat una modesta posició amb el seu treball i honradesa. Prometé treballar pel districte i Catalunya, de la mateixa manera que féu pels ur-

gellencs, perquè així haurà complert amb el seu deure.

En Maynés
Explicà el caciquisme que fa cinc anys va veure en terres d'Ossa, destituint Ajuntaments, com ara fa el Govern actual, que es nomena liberal, democràtic, reformista. Se sent satisfet de contemplar l'actitud que els pobles atropellats han emprès en contra d'En Torras i diu que sols tenen dret a destituir Ajuntaments els mateixos pobles, sempre i quan sien causes justes. Encoratjà els col·laboradors per a la propera lluita, fent que la població doni exemple de ciutadania, com farà Barcelona i altres ciutats, viles i pobles de Catalunya. Durà el miting dues hores, essent tots molt aplaudits pels nombrosos veïns i alguns badalonins que, amb tot l'entusiasme es llançaren a la lluita, per a acabar per sempre més amb el caciquisme torrista.

Dietari històric 24 d'abril de 1402

ELS CONSELLERS DE BARCELONA PROMULGUEN ORDINACIONS DE CARÀCTER SUMPTUARI

Per mitjà del pregoner Bernat Cadirola, es donà a conèixer al veïns de la ciutat una ordenació decidida pel Consell de Cent jurats, per a limitar el luxe inusual. Sota la fórmula coneguda «Ara oïats» i per ordre del Venerable i Noble Assenyalament les preceptives per a evitar les moltes vanitats, desordenacions i missions excessives que es seguien i que cada dia creixien.

Aquesta ordre constituïa un veritable capítol per a conèixer la indumentària de l'època, detallada en tots els seus noms i d'un notable valor arqueològic. És una nota curiosa que la dona casada que manqués a ço que en el ban es llosguava portava aparellada la consabuda multa per part del marit, amb facultat de poder aquest o els seus hereds rescabalar-se del dot o llegat, si la multa no pagués.

S'obligava a vestir robes llesades en el país, amb prohibició de llanes franceses, penjades amb grana, portar pedres fines incrustades als vestits, tallant-se solament l'ús d'anells. Es castigava amb l'embargament dels vestits les infraccions. Es privava de portar ornaments d'or i argent davant, permetent-se només fillets d'or en els cordons i la bossa. Es fixava el preu dels brodats superiors a deu florins.

Es senyalava l'ús de vestidures sobrianes o jussanes de drap d'aur, seda, vellut, tabiots, ramellots, que no passessin de quatre fils. La prescripció comprenia també els barbadors, sastres, pellicers, que havien de negar-se a confeccionar encàrrecs, sota pena de multa.

Susaven en aquella època maneres frivoles de vestir, d'armes, de loties, de martis, de fòrbies (fogues?), de vebres (zebres?), d'esquarols, de britanyes, pelliceries, aljubes, cotes, forradures en pinjots, manegues, damasquines, barbaresques, de seda, etcètera.

Aquest bar degué trobar oposició, puix al mes següent els consellers publicaren una rectificació, obrint quelcom la mà, la qual cosa és de suposar es degué a les reclamacions dels gremis.

Considerant la importància d'aquests, veritables organismes populars en aquells temps, i les condicions d'una ciutat industrial i mercantil com Barcelona, no degueren tenir les lleis sumptuàries el caràcter prohibitiu de Castella, i potser el luxe generalitzat no arribà a l'algaria de certes classes d'aquell regne.

De totes maneres, no deixa d'esser interessant que el Consell de Cent legis sobre això.

ESPIGOLAIRES

Homenatge al senyor Maynés

Ha estat assenyalat el divendres d'aquesta setmana, a les cinc de la tarda, per a l'acte d'homenatge al tinent d'alcalde N'Enric Maynés que té protectat la Cooperativa de Periodistes per a la construcció de cases barates.

Aquest acte de simpatia dels periodistes barcelonins al nostre il·lustre amic consistirà en l'ofrena d'un artístic pengami signat per tots els consellers de la Cooperativa, en el qual consta l'agraïment de la referida entitat per la col·laboració prestada pel senyor Maynés a l'obra social que realitza.

La donació del pengami serà al domicili del senyor Maynés.

Els qui amb llur apatia o llur esperit de discòrdia no treballin pel triomf de les candidatures nacionalistes o l'entrebanquin, no es queixin després que la causa de Catalunya no triomfi.

El terrorisme a Barcelona

Segueixen els atemptats Avui al carrer de Pere IV. Dos ferits.

A dos quarts d'onze del matí d'avui, al carrer de Pere IV, cantonada al de Catalunya, uns quants o cinc individus dispararen contra Joan Gascon Talon, de 29 anys, jornaler, i el ferien cosa o terra ferit.

Els agressors, com de costum, desaparegueren.

El Gascon fou portat al dispensari del Taulat i allí li operaren una ferida sense sortida a la part esquerra del pit, una a la mà esquerra, una amb sortida a la cuixa esquerra i una al peu dret, de pronòstic greu.

Després de curat fou portat a l'Hospital Clínic. Pertany al Sindicat Lliure.

De les versions recollides en el lloc del succeït es desprèn que els agressors estaven amagats darrera una paret i que el Gascon, tal vegada ja ferit, entrà en una escala i es defensà a trets, fins que caigué a terra per haver rebut altres ferides.

Es creu que algun dels agressors devia quedar també ferit, perquè una dona manifestà haver vist un subjecte, vestit com els obrers, que empujava una pistola i duia una mà ampollicada amb un mocador tacat de sang.

El Gascon fou processat per una baralla que hi va haver al carrer del Fresser, on viu, perquè uns netejavies del tramvia embruyaven de sang les botigues properes. De la baralla resultaren un mort i un ferit. En la vista de la causa, el Gascon va ésser absolt.

Quan era al dispensari, al matí d'avui, es presentaren tres obrers dient que eren amics del Gascon i que s'interessaven per ell. Foren escorcollats i els se'n trobà una pistola a cada un. Solament un d'ells tenia llicència d'armes. Foren detinguts i portats a la Inspecció general de policia i d'allí posats a disposició del jutjat.

Questions socials

DECLARACIONS

Sobre les denúncies de què ha estat objecte el diari «Solidaridad Obrera», han declarat Angel Pestana, director, i Antoni Almador.

Aquest darrer s'ha declarat autor d'un article denunciat com injuriós per a les autoritats.

PER UNES COACCIONS

A l'Audiència es veié avui una causa amb motiu d'uns successos ocorreguts durant la setmana d'agost de l'any 1917. L'inspector senyor Pinet, que era al Paral·lel, amb alguns agents, va veure que un grup coaccionava els carreters que anaven al moll. La policia es dirigí als coaccionadors, essent rebuda a rets, originant-se una col·lisió, de la qual resultà ferit Pere Sanahuja, i detingut,

Hi ha la impressió que el Gascon no anava sol, i han cridat l'atenció els molts impactes que es veuen a les parets i que demostren què fou una veritable batalla.

Segons consta en els registres policials, al Gascon, amb tres més del Sindicat Lliure i quatre de l'Unió, van ésser detinguts un dia de l'any 1920 a instàncies del capità d'infanteria senyor Llopió — que després va morir al Marroc, perquè empujava pistoles. Els del Lliure exhibiren llicències i foren deixats anar, i els de l'Unió, que no en tenien, foren conduïts a la presó.

Cap a mitja, es presentà al dispensari de l'Alcaldia un subjecte que tenia el genoll esquerre greument travessat per una bala. Manifestà dir-se Felip Díaz Martínez, de 29 anys, habitant Rosselló, 544, tercer, i explicà la ferida dient que estava en el lloc de l'atemptat esperant un tramvia i fou tocat per una bala esgarriada.

Ingressà a l'Hospital Clínic, a disposició del jutge.

COMITE D'ACTUACIO CIVIL

Continua reunint-se l'anomenat Comitè d'Actuació Civil per tal d'ordinar els detalls dels actes públics que celebrerà la pròxima setmana com a propaganda de la finalitat contra el terrorisme, els quals culminaran en una gran manifestació que s'efectuarà el dia 6 de maig. El dit Comitè prega a totes les entitats que simpatitzen amb son objectiu, de servir-se contribuir, per modestament que sigui, a aixugar les despeses que ocasiona la seva obra.

Segueixen rebent-se nombrosíssimes adhesions a la campanya empresa en bé de la seguretat del ciutadà i de la pacificació de Barcelona.

DETENCIO

La policia ha detingut a Lluís Martin, de 23 anys, per sospites d'haver pres part en el troteig dels carrers de la Canuda i altres, la tarda del dia 7 del corrent mes.

juntament amb Pere Blasco i Antoni Gonzalez.

El fiscal, en la vista, reïra l'acusació contra els dos darrers i la mantindrà contra el Sanahuja, demanant per a ell quatre anys, dos mesos i un dia de presó correccional.

El defensor sol·licita l'absolució.

ELS DEPENDENTS

Sortint al pas de falsos rumors propagats entre la dependència mercantil en general, per motiu del resultat de la reunió celebrada per la Comissió Mixta del Treball, per a discutir la proposició dels dependents encaminada a declarar festa el dia primer de maig (proposició que fou desestimada gràcies al vot en contra de diversos dependents), els representants de l'Associació de Dependents de Duants, Consignataris, Armadors i similars, en aquella corporació, a l'únic efecte que quedà patent davant la classe el seu recte procedir, afirmen solennement que no foren nells els causants d'aquest resultat.

Els qui sentiú la temptació de donar el vot al cacic, penseu que lliureu la sang dels vostres fills que seran duts al Marroc.

Els qui no feu tot el possible en les eleccions per a fer triomfar les candidatures nacionalistes no us planyeu després de l'imperi del terrorisme.

LES TERRES CATALANES

LLEIDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Miting a favor de la candidatura Florença

Ahí al vespre se celebrà el miting de presentació del candidat nacionalista senyor Florença proclamat pels partits que integren Acció Lleidatana. L'acte es feu al local del Centre Radical, assistint-hi representants de la Lliga Regionalista, Lliga Catòlica Jovenut Catòlica, Centre Tradicionalista, i altres entitats conservadores i monàrquiques i republicanes que formen Acció Lleidatana.

El doctor don Josep Estadella, en nom de tots els sudits elements explicà la trajectòria dels treballs d'Acció Lleidatana des de la seva constitució fins a la designació de don Manuel Florença per a candidat a diputat a Corts.

En fervoroses paraules rebaté els arguments dels contraris i posà de manifest les seves contradiccions. Condemnà les notícies que fan circular amenaçant amb l'apoi del govern a impedir el triomf del senyor Florença, excità a tenir energia per a impedir que per la força sigui arribat el triomf que volen la majoria dels fills de Lleyda i condemnà els procediments dels patrocinadors de la candidatura del senyor Duade.

El senyor Florença, fou acollit amb grans aplaudiments, pronunciant un eloqüent i sim discurs com ell sap fer-los.

Exposà el seu programa d'actuació com a diputat basat tot ell en l'amor a Lleyda on va néixer i ha viscut sempre.

El senyor Florença fou aplaudit diverses vegades en el seu discurs i al final fou ovacionat.

L'entusiasme que regnà al miting és una manifestació del que hi ha en tot per a fer triomfar la candidatura del senyor Florença, malgrat la pressió governamental.

La proclamació de candidats

Ahí es feu a l'Audiència la proclamació de candidats, essent aplicat l'article 29 als districtes de Balaguer a favor de don Felip Rodés, catalanista independent.

De les Borges Blanques, a favor de don Francesc Macià, catalanista radical, de Tremp i de Sort, a favor dels germans don Daniel i don Emili Riú, liberals.

Pels altres districtes foren proclamats els següents senyors:

Solsona: don Eduard Aunós, nacionalista de la Lliga, i don Antoni Gabarró, nacionalista independent.

Carverà: don Josep Matheu Ferrer, nacionalista de la Lliga, i don Josep Alonso Martínez, liberal.

Seu d'Urgell: don Santiago Estapé i Pagès, nacionalista de la Lliga i don Joan Sarradell, liberal.

Lleyda: don Manuel Florença Farré, nacionalista, apaiat per l'Acció Lleidatana.

Don Joaquim Duade, reformista, apaiat per la Jovenut Republicana.

La Festa de Sant Jordi

Ahí es va celebrar a l'església parroquial de Sant Joan, la festa de Sant Jordi organitzada per la Lliga Regionalista de Lleyda, els Pomells de Jovenut, Orfeó Lleidatà i altres entitats catòliques i nacionalistes al front de les quals hi havia el senyor Sol, Conseller de la Manomunitat i President de la Diputació.

L'església de la plaça, estava plena de gent. Després de l'ofici predicà el canonge de la Seu de Lleyda doctor don Carles Cardó, enaltint als presents amb els seus conceptes religiosos i catalanistes.

La festa preveia una solemnitat desusada, perquè l'espalosa església resultava petita amb tanta concurrència.

Mitings

Aquesta tarda se celebra un miting en pro de la candidatura Florença a la barriada de la Bordeta, prenent-hi part tots els sectors d'Acció Lleidatana.

A la nit se'n celebrarà un en pro de la candidatura Ex D'orde al Saló Catalunya.

L'estalvi

Aquestaarrera setmana les subursals de la Caixa de Pensiones i d'Estalvi a les terres lleidatanes feren entre totes les següents operacions: 291.365 pessetes, ingressos, 274.417 pessetes. Entre totes obrien 36 llibretes noves.

SABADELL

«Garba»

Parlavem l'altre dia d'aquesta nova revista que es diu «Paraules». «Paraules» — deiem — és la primera revista nostra que ha obert solidament les portes a les finestres al món. Això, realment, no és cosa fàcil, per a obtenir-la de cop. «Paraules» pressuposa altres intents, altres esforços anteriors. El fet d'ésser joventíssims els elements que constitueixen la seva redacció ho explica bé prou. Aquest esforç anterior, esforç que podríem dir-ne esforç-mare, es titula «Garba».

«Garba», avui, té ja una tradició. Tres anys des de fer que, guiats i dirigits per mossèn Josep Cardona, uns quants joves publicaven el primer número. Des d'aleshores, hi ha hagut canvis de redacció, intermitències en la periodicitat de la seva aparició; sempre, però, ha tingut el mateix sentit, sempre ha seguit el viarany que la mà de mossèn Cardona li assenyalava. Aquesta constància és principalment el que fa simpàtica la revista.

No podem negar que «Garba» ha estat sempre una revista desigual. Les seves planes estant demanant a crits un seriós treball de selecció. Al costat d'articles admirables del doctor Lluís Carreras, al costat d'aquelles proses de talent tan popular de mossèn Cardona, al costat de les fines editorials que signava Oriflama, al costat de poemes de l'Obiols, va ésser possible la publicació de contes poc selectes i de les proses signades per Salvador Sabater i Oliver. Però per les planes de «Garba» ha passat tot el més granat de la nostra vida espiritual. Pocs són els noms que hi trobareu a faltar. A «Garba» han aparegut per exemple les biografies de músics sabadellencs de J. de Valrà, models — com dèiem un altre dia — dintre el gènere. Coses com aquestes esborren completament totes les imperfeccions perdonables que no es poden mirar amb ulls severos ni es poden censurar amb llengua agressiva, perquè són filles de la manca d'experiència dels seus joves redactors més que d'altra cosa.

Però «Garba» té un altre valor, a més del que li doni la tradició que ha anat creant de mica en mica, i és per l'esforç que representa. «Garba» ha estat un experiment, un tanteig podríem dir, però un experiment i un tanteig que ha donat fruits.

A «Garba» s'hi han format uns quants dels elements joves que avui més solidament desvelen esperances. Elements de «Garba» feien un dia «Vibracions» i nosaltres no ens explicariem aquesta fulla sense la prèvia publicació de «Garba». Elements de «Garba» són també, alguns dels que avui fan «Paraules»; sense «Garba» hauria estat difícil portar a cap aquest nou esforç solid i, orientat, seriós i cenyit, obra de depuració de selecció artística i literària, valors que caminen i tendeixen ja a un vertex.

No vol dir tot això que «Garba» hagi acabat la seva missió. «Garba» és una revista feta amb una mica d'heroisme; «Garba» és una revista popular per excel·lència; la tasca que pot anar fent, tasca de divulgació, tasca de purificació que constitueix un imperatiu que ningú pot deixar d'escoltar. Si «Garba» desaparegués l'enyorariem.

ACADEMIA DE BELLES ARTS

Una exposició

I

Solament pot organitzar sèries d'exposicions una entitat — deiem un altre dia — quan porta a dintre un veritable neguit espiritual. I posàvem com exemple l'Acadèmia de Belles Arts.

Aquesta és, fa molt de temps, un veritable focus irradiador. La seva obra, altament selecta, deixa un segell profund en la nostra vida espiritual. Mercès a ella, avui, a Sabadell, l'obertura d'una exposició té tot l'aire d'una cosa natural. La gent s'hi ha acostumat de mica en mica i s'hi deixa guanyar. El gust col·lectiu, a poc a poc es va purificant. Ja no és un home sol a Sabadell, avui, el que pot parlar de pintura amb coneixement de la matèria. I això no seria possible sense l'Acadèmia de Belles Arts que ha treballat constant-

ment pels nostres interessos artístics. Diem constantment perquè la constància, la tenacitat ha estat sempre la senyera d'aquest aplec de joves. La constància, la tenacitat, han estat les seves virtuts més altes. Turbulències interiors, anècdotes vives, incomprendiments, desayinences, tot ha anat passant, però sempre ha quedat algú per a tenir alçada la bandera de l'esperit.

No hi fa res que alguna vegada els seus s'hagin separat una única del camí; no hi fa res que no tingui tot l'actuació de l'Acadèmia aquesta pura que té el lleum. No tots els elements d'una entitat tenen el mateix nivell, a la mateixa alçada l'amor desinterressat a les coses de l'esperit. Això és una cosa fatal, això no pot modificar-se. Això és a tot arreu i a l'Acadèmia de Belles Arts també. És clar que té una influència en la seva obra, però la part pura d'aquesta, redimeix l'entitat de la part impura.

WHITE

EL MES DE MAIG

L'Arxiconfraria de Filles de Maria de la parroquia de Sant Felix, honorarà la seva Patrona, durant el vinent mes de maig, amb els següents actes:

Preparació del Mes de Maria, el 30 d'abril, durant la missa de dos quarts de vuit i al vespre, a un quart de vuit, després del Rosari; continuaran tots els dies, feiners del mes de maig, a les mateixes hores, cantant l'Escòlania de la parroquia.

Els dies festius se celebraran a la missa de dotze i a la tarda, amb tota solemnitat, a un quart de set; havent-hi sermó que predicarà el reverend P. Ramon Maria de Bolós, S. J., essent executada la part musical per Choe de l'Associació.

Tradicional Aplec al Santuari de la Verge de la Salut.

En aquesta solemne diada, l'Arxiconfraria de Filles de Maria, amb la cooperació de totes les seccions corals de les Associacions Marianes de la Parroquia, obsequiaran la Patrona de Sabadell, la Verge de la Salut, en el seu Santuari, celebrant-hi la tarda del dilluns, amb l'esplendor que requereix la dita festivitat, l'acte pietós del Mes de Maria, començant a dos quarts de cinc, cantant les Ave-Maries i altres cançons els ja citats Choe Melanc, dirigint-los el reverend doctor Melchor Cusido argantista de Sant Felix; sermó pel reverend P. Ramon Maria de Bolós, S. J., processó entorn del temple, besamans i comiat a la Verge.

Dijous Marian — Seguint el costum establert, se seguirà practicant la devoció del Mes de Maria al Santuari de la Salut, a dos quarts de sis de la tarda; dia 3, a intenció d'En Pompeu Casanovas; dia 9, en sufragi d'En Ricard Samper; dia 17, a intenció de Na Caterina Bracons d'Enric; i dia 24, a intenció de Na Eulàlia Llobet, vidua de Sallars.

Acabament del mes de maig

El dia 29, amb l'esplendor d'altres anys, se celebrà aquesta solemnitat festa, donant començament els actes a dos quarts de set del vespre, amb el res del Sant Rosari; i Mes de Maria, imposició de l'Escapulari Blau i següentament sermó pel ja nomenat orador sagrat, i a final besamans a la Verge.

Per a millor relleu de la festa, els cants seran acompanyats amb instruments de corda.

El dia 31, missa de Comunió general, a les vuit, la qual serà aplicada a la família que generosament ofrenà l'altar, fent la plàtica el reverend senyor Director.

Montserrat

SANT JERONI. — Durant la tempesta d'aigua i pedra que diumenge al migdia descarregà a la muntanya del Montserrat, va caure un llamp a les immediacions de Sant Jeroni, resultant confusonades deu persones.

Un excursionista, per efecte de l'exhalació fou llançat per un precipici, sofrint magullament general. Tres dones quedaren cegues de moment, ignorant-se si més tard recobraren la vista.

A Montserrat estigué plovent ahir, sense interrupció, des de les onze del matí fins prop de les set de la tarda, posant l'aigua en dispersió els molts excursionistes que estaven escampats per la muntanya.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

La proclamació de candidats

Els candidats a diputats a Corts presentats ahir foren els següents: Circumscripció de Tarragona, Reus i Falset: don Eduard Roquesans Mercadé, nacionalista; Julià Nogués, republica federal; Lluís Nicolau, liberal; Lluís de Morenes, marquès d'Argueso, conservador.

Tortosa: don Marçel·lí Domingo, republica; Valentí González Barcena, liberal; Josep Martínez del Villar, conservador.

Vendrell: don Lluís Figuerola, republica autonomista; Lluís Plandiura, liberal; Estanislau Tell, republica.

Gandesa: don Carles Maristany, nacionalista; Joan Caballé Goyeneche, independent.

Valls, Montblanch: don Pere Grau Maristany, de la Federació Monàrquica; Autonomista; Albert Dasca, liberal.

Roquetes: don Tomás Pou de Foxà, agrari nacionalista; Manuel Kindelán, liberal.

La festa de Sant Jordi

A l'església de la Beneficència s'ha celebrat solemnement la Festa de Sant Jordi amb diversos cultes. Les entitats catalanistes han posat bandera de les quatre barres. Els alumnes de la Normal han fet festa i els pomellistes han fet excursions.

El velar «Sant Jordi» de la matrícula de Mallorca que està ancorat en el nostre port ha empallat per a celebrar la festa del seu patró.

En diverses poblacions tarragonines també s'han celebrat festes a Picamoixons a més s'ha organitzat un Pomell de Jovenut.

Futbol

En el partit de campionat celebrat ahir entre el Tarragona i el Vilafranca guanyà aquesta per 2 a 0.

En el partit jugat entre el Gimnàstic i el reserva del Barcelona guanyaren els barcelonins per 4 a un.

Pedregades

Ahí a primeres hores de la tarda descarregà una forta pedregada en diverses parts del terme de Secuita i Vallmoll, acompanyada de tronades i pluja.

Costes de Garraf

VILANOVA I GELTRÚ. — El passat diumenge, al Centre Català es donà una selecta representació de «Maria Rosa» i «Els Hugonots» per una notable companyia d'aficionats de la vetna vila d'Arbós.

Els distingits joves que componen l'esmentat elenc, i d'una manera particular els qui s'encarregaren dels primers papers en «Maria Rosa», realitzaren una tasca d'artistes consumats, de tal faiso, que si no ens ho haguessin assegurat, creuríem que es tractava d'una companyia de professionals ben notable. El desenllaç de l'obra d'En Guimerà fou senzillament admirable, mereixent grans aplaudiments que obligaren a pujar la cortina mantes vegades.

L'aspecte del gran teatre del Centre Català era imponent; una concurrència distingida l'omplia de gom a gom, i ens consta que sortí ben impressionada de la selecta veïllada que ens feu passar l'esmentat elenc artístic de l'Arbós.

La notable companyia del Casal, diumenge vinent presentarà «Reixes enfora», d'En M. Folch i Torres.

El passat diumenge, també tingué lloc l'anunciada excursió organitzada pel Pomell «Poeta Cabanyes» a la Granada del Penedès i a Vilafranca, amb un èxit complet i entusiasta.

Sortiren els excursionistes en nombre de més de quaranta, de bon matí, en dos magnífics autòmibus, amb la bandera barrada flamejant al vent, amb direcció a Sant Pere de Ribes i Vilafranca, on s'ajuntaren alguns decidits pomellistes de la dita ciutat, que, juntament, es dirigiren a La Granada, on ja eren esperats per tots els Pomells de la dita població, amb son digníssim conseller M. Llorens Garriga, els quals tributaren als nostres una fraternal i afectuosa rebuda.

Ja en l'església parroquial, on s'havia aplegat tot el poble, es començà

GIRONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Mitings entusiastes

Diuen de Torroella de Montgrí que els mitings celebrats ahir a Banyoles, Verges i Torroella es digueren extraordinàriament concorreguts i vidents d'entusiasme.

Hi parlaren, entre altres oradors, els senyors Ventosa i Calvell, Ralola, Santiago Massó i el candidat senyor Puig de la Bellacasa.

Aquest fou proclamat al miting a fora dels locals.

Es deixa veure una victòria escintant a favor de la seva candidatura, malgrat la pressió governativa i altres excessos.

Les proclamacions d'ahir

Ahí es feren a l'Audiència les següents proclamacions per a les eleccions de diputats a Corts:

Girona. — Don Narcís Pla i Lluís, catalanista; don Ramon Noguera i Corner, republica federal; don Joan Lladó i Vallés, monàrquic.

Figueres. — Don Albert de Quintana i de León, republica federal; don Manuel Riús i Riús, marquès d'Olérdola, de la U. M. N.

Vilademuls. — Don Narcís Pla i Carreras, nacionalista; don Josep Rallera, de la U. M. N.; don Ricard Carbonell i Jofre, de la U. M. N.

En aquest districte els de la U. M. N., no trobant un candidat d'impenta, han proclamat als sudits senyors. No sabem quin dels dos és el candidat; veritable i quin ha estat proclamat per augmentar la intervenció.

Torroella de Montgrí. — Don Lluís Puig de la Bellacasa, nacionalista; don Juli Fournier, de la U. M. N.

Puigcerdà. — Don Eusebi Bertran i Serra, nacionalista; don Joan Raga, reformista.

La Bisbal. — Don Salvador Albert Pey, republica nacionalista; don Josep Segura Solsona, de la U. M. N.

Olot. — Don Ignasi de Verdaguer, nacionalista, i un senyor de la U. M. N., el qual no recordem el nom, amb el sol objecte d'impedir l'aplicació de l'article 29.

A més fou proclamat per l'article 29 el senyor Ventosa i Calvell, nacionalista; per no presentar-se contrari al districte de Santa Coloma de Farnés.

Altres noves

El Centre Republicà ha convocat als seus socis a una reunió per tractar dels assumptes polítics pendents. La reunió es farà dimecres a seu local social.

—Al Govern civil han facilitat una nota segons la qual ha estat trobat a la plaça de Sant Felix, vora del torrent del Monastir, un bany de desaparagut el 16 de novembre de 1908.

un solemniat ofici, cantant les pomel·listes vilanovines la inspirada «Missa de la Mare de Déu de Núria» de mossèn Romen, cantant el «Credo» de la missa dita de Pius X, les misel·lec de La L. Granada.

En acabar l'ofici s'organitzà una lluita processó, precedida de la Gran Missa de la Mare de Déu de Núria, de mossèn Romen, cantant el «Credo» de la missa dita de Pius X, les misel·lec de La L. Granada.

En acabar l'ofici s'organitzà una lluita processó, precedida de la Gran Missa de la Mare de Déu de Núria, de mossèn Romen, cantant el «Credo» de la missa dita de Pius X, les misel·lec de La L. Granada.

Comentaris bibliogràfics

Amb ocasió del Llibre de Prudenci Bertrana «El meu amic Pellini i altres Contes» (Editorial Catalana)

Obra, la d'En Bertrana, d'identificació amb la nostra terra, i amb la nostra llengua, de la qual En Bertrana té una possessió molt personal. Qui sap quins prefruits combats, quines proves interiors li conqueriren aquesta identificació. Avui és definitiu i som nosaltres, els llegidors, els conquerits sense resistència per una simpatia natural, forta i bona que ens procura els llibres d'ell, per tal com són d'aquells on d'una manera honrada i genial s'identifiquen vida i literatura. Té moments que en porten al llibre un paisatge, o una hora del dia o de l'anyada en ell, ho fa, gairebé diríem en competència amb la naturalesa. Rememorem, de llibres anteriors, les descripcions de «La ruta abandonada» i «Les barraques dels carboners»; alguns paisatges del seu llibre «Els herois» i en el d'avui «El meu amic Pellini, i altres contes».

Editorial Catalana, aquelles foranes de la ciutat de Girona tan fosques amb l'autor i tan elles mateixes, i la bella divagació plena d'encerts reals «Camí amb la lluna», que jo recomanaria als sedentaris enyorats d'antigues divagacions per carretera i vil·la sota el plèniol, perquè és com trobar-los-hi.

Quan Prudenci Bertrana s'hi posa i ens dona fins a les mares de les seves experiències, concentrades en descripció, i del seu lèxic sòlidament ordenat, no hi trobaríem parió entre els més alts prosistes narradors. No diré que, fent en altres qualitats seves: lleugeresa de pols, humorisme, o aquell psicologisme d'home independent, si no un xic misantròpic, d'alguns moments, doni sempre amb igual totalitat les possibilitats del seu descriptiu. Però una gràcia o altra de les seves, tan càlides de companyia, hi és sempre.

Tota l'obra d'ell, fins avui, traspuja una vocació observadora que n'és un dels caràcters principals. Aquesta vocació observadora sollicitada per les vides dins la vida, a voltes felicíssima en el detall, a voltes melancòlica, sovint precisa fins a un grau d'observació científica, dona moments dels més fins i originals a l'obra calida i aperiiva d'aquest enamorat de la terra, seguidor de tants camins, perseguidor de tanta farsitela de bel o de poma, i l'home que se'n imagina no havent-se d'avorrir mai, de tant que amb l'esguard esbrinador arran de la planta assolada del marge o darrera la convexitat transparent de la peixera, o seguint les gràcies de la mobilitat o les formes de l'insistent, dels animals casolans, dels quals ens dona veritables tipus individuals i que alhora endevinem molt genèrics. Rementem a l'atzar aquell «Gat de Col·legi» que ens descrivia l'hivern passat en aquest mateix diari, o el conte «Un drama en una peixera», del llibre d'ara. Jo li demanaria, o encara millor, insistiria a que fos oficialment demanat a Prudenci Bertrana un llibre de quadros d'història natural, un Buffon català, que en algun aspecte fóra més llamener encara que el geniu, on la vocació observadora d'En Bertrana hi jubilaria, i dins el qual els nostres escolars entre edat de noi i de jove, trobarien, a l'ensenyar que les peces d'un estil excepcionalment flexible i fibrat, un estímulo envers l'observació individual de particularitats de la naturalesa que no farien sinó donar-los inspiració i habilitat en l'estudi d'un ram científic. Perquè ve un moment en les regions del coneixement que els vasos de les qualitats de diverses disciplines es barrejen, i prepondera la daurada lleugeresa que se'n diu genialitat. Genialitat que sovint té una complexió de simplicitat que encisa.

En la pintura de tipus i de casos, i en els seus moments de psicòleg, En Bertrana fa sempre present aquest observador per vocació i aquest enamorat de la bondat de la vida. Per això el seu realisme a estones no ens espardeja.

No és pas ell dels decaïents a parerenciar d'intimitats de religió o a donar gaire lloc en les seves pàgines a l'escament de fetes de casino o de centre. Un altre moment, potser li observem una frase de passada, una al·lusió o figura, en les quals traspuja una gota d'aquell popular anticlericalisme subterficial

davant del qual les andrones de l'Eropàda cares a En Bertrana, on són els tubs d'orgue de la tramuntana; semblen a posta per a empassar-se'n instantàniament la maldia. Però no em direu gaires literats en els quals, com en ell; en l'absència de cerebralisme, en un abstenir-se de judicar, en la manera de posar els ulls en les flaques humanes, i en l'enlairaiment que tendeix a fer de les vides incontaminades, humils i esforçades, s'hi vegi un ressol de bondat, innata i de pietat cristiana innegables, i que donen un caràcter a l'obra.

Un dia insinuàvem — i potser un altre dia ens hi deturarem — parlant de certs articles literaris que sovintegen entre els que En Bertrana publica a LA VEU, i els quals no be de fer sinó apuntar la continuïtat que jo sento envers la subtil treça de moralitzar carneriana, germana literària de la senzilla fàula d'or i de mel, que ell traspassa a escenari ciutadà i protagonistes humans, portant-la a l'ensenyar a un to literari i aple de matisos. Perquè precisament dins de casa nostra, el flagellador moralista entre els llibres més o menys literats, em crec que encara no havia encertat la bona política moralitzadora ni amb el periplo satíric, ni amb l'article o la conferència fodonament zelosos i delatadors. El periplo satíric ha patit de l'heterogenietat popular que, el feia viure, i s'ha vist molt exposat a esdevinir balcó de les vulgars lapidacions venjatives. I literàriament, els estralls del mal gust en la nostra generació d'escriptors, no són pas sempre exempts de les setmanals llibacions d'alguns d'aquells periploes, i en quant a moralitzar, cada grup s'ho be necessita per a ell. L'altre, el moralista laic, d'article i de càtedra, zelós i tot, potser més com més zelós, es troba amb què el ciutadà adult no s'avegale a ésser cotegit d'un que li fa sentir la superioritat en el to i en el posat. I aquest si no és un sant, fàcilment serà endut dels cavalls calorosos, però potser barrots d'una Fe sense prou Caritat.

Davant d'aquestes formes de moralització que no deixen indicar un bon to, hem pensat que, entre nosaltres els laics més o menys literats i pensadors, potser el Tractat de correcció moral hauria trobat la forma adequada en els articles literaris d'En Bertrana, que esmentàvem, faules morals «sans en avoir l'air». Ells tenen l'avinentesa de mostrar entre els veus del somriure les miserietes del caràcter o les corrupcions del sentit moral, en escenes concretes i en tipus particulars, però tanmateix anònims. El moralitzador desapareix, i calen tant la pedanteria com la susceptibilitat, mentre la intenció fa el seu fet.

I nosaltres diem. No hauríem trobat en aquests articles literaris del poeta l'autura, el to i la qualitat convenients a la nostra comesa ètica?

En Bertrana, psicòleg a estones, qui també té el bon somriure i prou s'estima més com a tribuna el Montseny que el Sinai, podria ésser, potser amb algunes lleus esmenes, un d'aquests moralistes nous que ens impecassin finament l'allegonament sota mena de flor fresca i alegre.

Amb això que he dit, sóc lluny, no gens menys de creure'm que calgui, en rigor, donar derivacions apertives a la literatura d'En Bertrana, que és més que literatura. Soc devot de la seva obra més incondicionalment. Ella val molt pel sol goig de la lectura, per la seva força de companyia adornada de virtuts d'humanitat. En pocs casos, el llegir s'acosta tant a la salut del viure mateix, com en els llibres d'ell. I Editorial ens ofereix mostra saltada de les excel·lències d'aquest fill acaronat de la naturalesa, qui (encara que ell no sigui hàdru de Girona) amb els noms de Víctor Català i Joaquim Ruyra i al·lucinat, formen la columna dels Propileus del Temple de la nostra glòria, per entre els buits de la qual es veu, amb el paisatge i l'esperit de Girona, una gran solada i un bell raig d'aire de tota una terra, mare de valentia i de comprensió.

JOSEP LLEONART

Esmenes

En el Comentari dedicat a Horaci, on el meu manuscrit parlava de l'«or»

de «Senat» romà, l'estampa ens fa parlar del «Senat»; hi ha altres designacions errades de puntuació i signes.

En el dedicat a Pierre Benoit, hi ha, com a principals, les següents: Paràgraf segon, ratlles nou i deu. Diu: «Internacional» on el meu manuscrit deia: «International». (Hi havia uns quants mots anglesos.)

Paràgraf quart, ratlles cinc i sis. Diu: «... del Pòe de la Cornuall legendaria» on el meu manuscrit deia: «... de Poe, de la Cornuall legendaria».

En el mateix paràgraf, ratlles dinou i vint, diu: «... el bergantell Mowgli Guimba...» on el meu manuscrit deia: «... el bergantell Mowgli guimba...».

Paràgraf vuitè, ratlles setze i disset. On diu: «una personalitat real», el meu manuscrit deia: «una personalitat real».

Paràgraf desè, ratlles vuit i nou. On diu: «... som enganyats de creure'n...» el nostre manuscrit deia: «... som enganyats de creure'n...».

L'Atracció de Forasters

En la darrera sessió celebrada per la Junta Directiva de la Societat d'Atracció de Forasters, sota la presidència de don Marian Rubió, va donar-se compte oficial per la Secretaria de la tasca realitzada per la Conferència Nacional de Turisme, celebrada darrerament per convocació de la Societat, dels serveis fets a la caravana francesa que, procedent del Tarn, ha visitat fa poc la nostra ciutat, sota la direcció del delegat de la Societat a Gailiac, M. G. Roy; de la visita a les ofícines socials d'un grup de notaris anglesos; de la publicació subvencionada per la Societat, d'un fascicle descriptiu de la nostra Costa Brava, editat pel Centre Excursionista de Catalunya; del resultat satisfactori de les gestions practicades prop de l'Ajuntament, per l'adob del camí que porta a Vallvidrera a Les Planes; de l'estat satisfactori, també, de l'assumpte relatiu a la instal·lació de telèfons en les parades d'autòmòbils; de les comunicacions rebudes de diferents delegats, donant compte de llurs treballs per a promoure la concurrència a l'Exposició Internacional del Moble entre els industrials del ram en les capitals de llur residència respectiva; i d'haver quedat iniciades prop de la nostra Corporació Municipal, gestions encaminades a aconseguir la prolongació del carrer de les Corts Catalanes fins a la ribera del Llobregat, en el terme de l'Hospitalet, per tal que d'allí enllaiat amb el camí que del Prat de Llobregat condueix a l'Aeròdrom de la Volateria.

Va donar-se compte també, entre altres, de les comunicacions següents: d'una de la Secretaria de la Comissió Permanent de la Mancomunitat de Catalunya, contestant la que la Societat li adreça, interessant l'adob de la carretera de la Rabassada a Vallvidrera; d'altra de la Companyia Transmediterrània, informant respecte determinades millores del servei Alger-Palma-Barcelona, la introducció de la qual li havia demanat la Societat; i d'altres del Racing Club de Catalunya demanant premis, que va acordar-se concedir, per a ésser adjudicats en sos respectius concursos de Cross-country i d'Arquitectura.

Per la Secretaria general es donà compte d'haver estat expedid, material fotogràfic i impresos de propaganda, al senyor consol del Japó en aquesta plaça, a un grup de catalans residents a Munich, Hollywood Seemity Bldg. (California), i al «Bureau de Voyagers» Oficial d'Hongria. També comunicà haver proposat clíxets per a projeccions al delegat de la Societat a Pforzheim, per a il·lustrar unes conferències de propaganda a Barcelona, que projecta donar a la ciutat de la seva residència.

La Junta va examinar els pressupostos presentats per diferents cases de manufactura cinematogràfica d'aquesta capital, per a la confecció d'una pel·lícula de propaganda de Barcelona i restar assabentada d'haver-se acabat el tiratge del nou cartell reclam de la ciutat de l'edició francesa del fascicle «Barcelona», i de les edicions espanyola i francesa del fascicle especial destinat a la propaganda de l'Exposició Internacional del Moble.

Acordà, finalment, encarregar a la Secretaria general l'estudi d'unes Bases per la celebració d'un concurs fotogràfic de tipus catalans, i assenyalà com a tema en el concurs arquitectònic del Centre Excursionista de Catalunya, un projecte d'horari rural.

i Llorens, el qual formava part de l'excursió acompanyant els pomes des de Vilanova, clogué l'acte amb un bell parlament, enaltint la gran figura del poeta, i encoratjant els pomeistes a treballar sense descans per assolir els nobles ideals que han de dur-nos el gloriós esdevenidor de Catalunya.

Amb els mateixos autòmòbils, a primeres hores de la tarda, es traslladaren tots els excursionistes a Vilanova, visitant go que de més important encloïa la capital del Penedès. Visitaren els grandiosos magatzems de vi del senyor Jové, que és el si són els millors i més ben organitzats d'Espanya, fent els honors donant tota mena d'explicacions al senyor Batlle, fill polític del senyor Jové, el qual obsequià amb pastes i cava als visitants, a les quals atencions els excursionistes quedaren extraordinàriament reconeguts.

Visitaren després les parroquials esglésies de la Trinitat i la gran basílica de Santa Maria; l'Hospital, i les riqueses de valor arqueològic i arquitectònic que encloï l'esmentada ciutat, retornant a Vilanova ja entrada la nit, tot hom content i satisfet d'una tan bella excursió per uns conceptes agradosa i aprofitable, plena de santes emocions; i reconeguts a les inenarrables atencions rebudes dels simpàtics pomeistes de Vilanova i La Granadà, amb els quals i amb tal motiu es rememoren els amorosos llaços que ideològicament ja els lligaven. D'una manera especial restaren reconeguts a les facilitats donades per la distingida família Cabanyes, que foren l'ànima més complet que assolí l'excursió.

Restaurat ja l'orgue de la parroquia de Santa Maria, per la casa de l'Albert, de Barcelona, diumenge passat, durant i després de la festa de dotze, el senyor Antoni Albert recità alguns motius de diferents gèneres musicals, en demostració de la llor que la casa que representa la realitat.

S'ha instal·lat a les Rambles de Vilanova i la de Vidal, la llum elèctrica amb el mateix sistema que a les de Pau i Principat.

A mida que ens anem apropant a la data del 6 de mig, es prevenen les clars els grans preparatius de la grandiosa Assemblea de Congressos Marianes que ha de celebrar-se en tal diada a la nostra vila. Es veu que pugen ja a molts centenars inscrites.

A la Barceloneta

Conferència

del Sr. Gual Montardit

Com totes les que han anat donant a l'Asal Nacionalista de la Barceloneta, fou força interessant la conferència que va desenvolupar al saló d'actes del dij Casal el jove i eloquent propagandista l'advocat En Josep Gual Montardit.

L'acte forma part de la tanda de conferències organitzada per la Joventut Nacionalista de la Lliga Regionalista i que s'esgrana davant de cada vegada major concurrència.

El saló de conferències del Casal estava ple de nombrosos concurrents que s'hi aplegaren per tal d'escoltar el desenvolupament del tema escollit pel conferenciant, «L'ànima dels pobles».

Ocupà la presidència el senyor Gual Montardit, acompanyat de diversos elements de la Joventut organitzadora de les conferències i d'alguns membres del Casal.

El doctor Alomar, amb la seva eloquència característica, feu, en sentència paraula, la presentació del Sr. Gual, excitant, ensems, que calia — com ve fentse — augmentar el nombre d'oients, la qual cosa, en definitiva, ha de resultar en bon profit del Casal i de la nostra barriada.

Concedida la paraula al conferenciant, aquest, amb paraula fàcil i llenguatge desenvolupat la seva tesi.

En tres parts pot ésser dividida la seva conferència: exordi, conceptes generals respecte l'ànima dels pobles i aplicació d'aquests conceptes a la nostra pàtria.

Després de saludar els oients present peu de la dita del sociòleg alemany, que «mirant els mapes es veu que aquests assenyalen els límits dels estats però no els de les nacions», es planteja la veritable significació d'un altre concepte, fent constar que no és més que el conjunt de pobles que estan units per una mateixa espiritualitat, per la mateixa ànima.

En tot Estat hi ha la riquesa,

Vida comercial

MERCAT DE FIGUERES

Figueres, 19 d'abril de 1923.

Ordi, de 18'75 a 20 pessetes l'hectolitre.
Civada, de 16'25 a 17'50 pessetes l'hectolitre.
Morisc, de 26'25 a 27'50 pessetes l'hectolitre.
Mongetes, de 50 a 52'50 pessetes l'hectolitre.
Faves, de 31'25 a 32'50 pessetes l'hectolitre.
Patates, de 20 a 22'50 pessetes el quintal mètric.
Uenda, de 10 a 11 pessetes el quintal.
Civada granada, de 8'50 a 9 pessetes el quintal.
Alla, de 7 a 7'25 pessetes el quintal.
Alls, de 0'50 a 1'25 pessetes el forç.
Cebes, de 0'25 a 0'50 pessetes el forç.
Olls, de 17'70 a 18'50 pessetes l'hectolitre.
Aviram. — Gallines, de 16 a 19 pessetes el parell; pollastres, de 12 a 13 pessetes el parell; conills, de 6 a 8 pessetes el parell; anecs, de 15 a 18 pessetes el parell; oques, de 15 a 18 pessetes una; ois, de 170 a 175 pessetes la dotzena; 30 dotzenes d'ois, a 33 pessetes.
Fruites. — Mercat proveit, però car.
Verdures i hortalisses. — Agundant i en baixa.
Plantes. — Sempre bona oferta i més aviat en baixa.
Bona concurrència, i particularment en la secció d'aviram.

MERCAT DE GIRONA

Girona, 21 d'abril de 1923.

Blat, de 49 a 50 pessetes els 100 quilos.
Rai, a 41 pessetes els 100 quilos.
Mores, de 34'50 a 35 pessetes els 100 quilos.
Fesols, de 45 a 85 pessetes els 100 quilos; fesols menuts, de 106 a 108.
Fruites, de 110 a 180 pessetes els 100 quilos.
Faves, de 55 a 56 pessetes els 100 quilos.
Cigrons, de 65 a 150 pessetes els 100 quilos.
Cigrons, de 65 a 150 pessetes els 100 quilos.
Farina de blat, de 62'50 a 65 pessetes els 100 quilos.
Llana blanca, a 200 pessetes els 100 quilos; llana negra, a 180.
Arros, de 58 a 59 pessetes els 100 quilos.
Garrofas, de 21 a 22 pessetes els 100 quilos.
Palla, de 14 a 16 pessetes els 100 quilos.
Patates, de 21 a 23 pessetes els 100 quilos.
Olls, de 200 a 210 pessetes els 100 quilos.
Vins, de 40 a 45 pessetes els 100 quilos.
Formages, de 5 a 10 pessetes el quilo.
Carbó vegetal, de 23 a 25 pessetes els 100 quilos.
Sucre, de 1'60 a 2'75 pessetes el quilo.
Mall, de 50 a 52 pessetes els 100 quilos.
Pans, de 54 a 56 pessetes els 100 quilos.
Alvillanes, de 54 a 60 pessetes els 100 quilos.
Bestiar. — Vagues, de 300 a 1.100 pessetes una; bous, de 300 a 1.100 pessetes un.
Aviram. — Gallines, de 8 a 12 pessetes; conills, de 3 a 6 pessetes; ois, de 180 a 190 pessetes la dotzena.

La festa de Sant Jordi

EN SUFRAGI DELS DIFUNTS

Aquest matí a la capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat de Catalunya el Prior de la capella ha celebrat una missa en sufragi dels senyors diputats de la Mancomunitat difunts.

A l'acte hi han assistit diversos diputats i empleats.
A SABADELL
Durant el dia d'ahir van continuar les festes en honor de Sant Jordi. Les Joventuts Catalanes i Nacionalistes, junt amb els Pomells, van repartir uns bells programes anunciats els actes, figurant en lloc preferent uns mots patriòtics ben fervorosos.
Moltes entitats van desplegar les banderes de la Pàtria, i a la plaça de Sant Roc hi van haver sardanes, mentre un aplac de belles senyores feta ofrena als joves d'exquisides roses.
Abans d'aquests actes d'esplai hi havia hagut missa a l'altar que el Sant Patró té a la parròquia de Sant Feliu.

El miting dels estudiants

Ahí a dos quarts d'onze de la nit, al local de l'Esquerra de l'Eixample tingué lloc el gran miting d'afirmació patriòtica organitzat pels Estudiants de l'Associació d'Estudiants de la Universitat Nova i l'Associació Catalana d'Estudiants. En aquest acte hi estaven adherits l'Associació d'Estudiants d'Esquerra.

A l'escenari hi havia dues senyeres de les quatre barres. L'una pertanyia a la Universitat Nova i l'altra era de l'Associació Catalana d'Estudiants. Passà a ocupar la presidència d'aquest acte d'afirmació patriòtica, el senyor N'Octavi Saltor, president de l'Associació Catalana d'Estudiants, al qual acompanyaven els oradors.
La sala s'omplí de gom a gom.
El senyor Saltor dirigeix la paraula als assistents a l'acte i diu que han escollit un estol selecte de catalans per a commemorar la festa de Sant Jordi i per tal que amb la seva eloqüent paraula en donessin una visió clara del que significa el patró de Catalunya.

En Rovira i Virgili, diu que era necessari cercar una diada per a commemorar la festa de conjunt de la nostra pàtria. I de fet han escollit la diada de Sant Jordi, com a símbol de lluita. Sant Jordi porta idea i poesia i ens recorda la seva esperança una imatge simbòlica que el fa lluitar per a desfer-se del drac que es menja a la pancellia.

Pensem en Sant Jordi que és el nostre símbol que ens diu cada dia que el contemplem que ens hem alliberat.

En Rafel Campalans fa ús de la paraula, diu que molts diuen que la tècnica dissol l'ànima. L'orador no comparteix aquesta idea. Continua exposant que a mesura que els sentiments són fills de diferents matisos i més diversitat hi ha, més diferenciació existeix.
Catalunya està en el període de

renaixement que cada dia s'afirma més al nacionalisme. Diu que no hi ha progrés humà, mentre els pobles no parlin amb la seva llengua, mentre no sigui respectada la idea nacionalista de totes les classes socials.

Catalunya no pot morir perquè l'esperit del poble català té una veu, una inquietud, que li diu: tens força per a implantar una cultura, una tècnica, un ideari, per a donar un gest de vida real i eficaç a la nacionalitat catalana.

Catalunya confia amb vosaltres, estudiants del poble.

L'Isern Dalmau, exposa que l'ànima col·lectiva de Catalunya sent la seva llibertat. Els oprimits que sols es lamenten, mai surten de l'esclavitut.

Els catalans sabem el sepulcre de nostre Quixot, Espanya no el sap. Els treis del terrorisme no van d'home a home, van sols contra Catalunya. Si fos d'home a home, no dubtem que de terrorisme a hores d'ara ja no n'hi hauria. Si aquest terrorisme succeís a Madrid, ja no es parlaria fa molts dies d'aquest lamentable succés.

Sense personalitat catalana no hi pot haver pactes, però, per a assolir aquesta condició és precis que es comenci per reconèixer la personalitat de l'individu, i cal, doncs, que es respecti la seva llengua.

Nosaltres si volem a Sant Jordi per patró l'hem de seguir amb l'exemple.

En Roig i Pruna segueix en l'ús de la paraula a l'orador anterior. Es mostra en sentit radicalíssim quant a la solució del problema català.

Aquest acte, diu, és una nova afirmació nacionalista. La llengua catalana no ocupa avui encara el lloc que li correspon.

La nostra riquesa espiritual i material està en mans d'un Congrés de diputats que odia a Catalunya. Mentre no hi hagi pau no podem celebrar amb joia la nostra festa de Sant Jordi.

Mentre a Catalunya no s'acabi el

vil assassinat dels fills catalans, no hi ha possibilitat d'una solució, perquè aquests morts són sols per a trepitjar la dignitat i l'honorabilitat de Catalunya.

El president, cedeix la paraula a En Ventura Gassol. S'hi oposa el delegat del governador però la presidència el convenç, i permet que parli.

Amb tons molt radicals exposa els seus sentiments envers la condició que els catalans hem de seguir per assolir la llibertat.

I a dos quarts d'una s'acaba l'acte.

Generalitat

CENSOS I RABASSA MORTA

Ultra les informacions de les quals ja s'ha donat compte sobre el «Projecte de Regulació dels Censos, Rabassa morta i Terratges», se n'han reunit a l'Oficina d'Estudis Jurídics de la Mancomunitat de Catalunya, dels senyors i entitats següents:

Delegació a Llagostera de l'Institut Agrícola de Sant Isidre; Ateneu de Sant Pere de Ribes; Cambra Agrícola de Falset; En Felip Tallada Patxot, advocat de Tortosa; Centre Agrícola del Penedès; En Joan B. Torredà, advocat de Girona; En Josep Maria Viladara, advocat de Barcelona; En Josep Espartero, emplaçat de Barcelona; En Romà de Saavedra, advocat de Vilafraça; En Joan Alvarez, advocat de Vilafraça; En Josep Canals, advocat de Vilafraça; i En Santiago Güell.

Aquesta setmana no es reunirà el Consell Permanent de la Mancomunitat.

En el Butlletí Oficial corresponent al dia d'avui es publica la distribució de cabals d'aquest Cos Provincial, corresponent al mes d'abril del present any econòmic.

BORSA DE BARCELONA

24 d'abril de 1923

COTITZACIO UNICA DEL COL·LEGI D'AGENTS DE CANVI I BORSA I EL MERCAT LLIBRE DE VALORS

Sessió del dia. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords a 72'90, Alacants a 72'65 i a 72'70, Andalusos a 57'65, i Colonials de 66'50 a 66'25 i a 66'35.
A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Nords de 72'90 a 73'05 i a 72'95, Alacants de 72'60 a 72'70, Colonials a 66'25 i a 66'35, Plates a 47'25, Transversal de 182'72 a 180'50 i a 180'75, i Felgueres de 55'00 a 55'55 i a 55'25.

COTITZACIO DE VALORS TRACTATS AL COMPTAT I NO INSCRITS ENCARA EN EL BUTLLETI OFICIAL

Barcelona Traction and Light Power 7% a 100'25.
Barcelona Traction and Light Power 7% a 100'00.
Barcelonesa de Navegació 6% a 96'00.
Obligacions Espanyola Colonització 6% a 96'00.
Foment d'Obres i Construccions 6% a 94'25.
Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 99'15.

Grans Molins Escos 6% a 92'50.
Mines de Potassa «Súria» 7% a 99'50.
Gran Metropolità 6% a 99'05.
Tramvies de Barcelona 6% a 101'50.
Hotel Ritz 7% a 94'00.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers		Ajuntaments i Diputacions		Alacant 1. ^a hipoteca		Hogueras Llevant 6 %		Hisp. Amer. d'Ele. 6 %		Coop. Fluid Elec. 6 %	
París, xec	43'05	Municipi semestre.	79'50	2. ^a	63'75						
Londres, xec	95'87	1906	80'65	3. ^a	67'50						
Berlin, xec	95'87	1907 D	79'00	4. ^a	91'25						
Itàlia, xec	95'87	1912 B	79'00	5. ^a	76'85						
Roma, xec	32'50	1912 E	75'00	6. ^a	71'65						
Gènova, xec	38'20	1912 F	74'09	7. ^a	68'00						
Zúrich, xec	118'55	1913 B	79'00	8. ^a	76'85						
Nova York, xec	6'5275	1913 C	79'00	9. ^a	66'25						
		1913 D	79'25	10. ^a	100'35						
		1913 E	79'00	11. ^a	58'15						
		1913 F	79'25	12. ^a	55'15						
		1913 G	79'00	13. ^a	62'50						
		1913 H	79'00	14. ^a	37'85						
		1913 I	79'00	15. ^a	62'50						
		1913 J	79'00	16. ^a	68'00						
		1913 K	79'00	17. ^a	65'00						
		1913 L	79'00	18. ^a	53'00						
		1913 M	79'00	19. ^a	68'50						
		1913 N	79'00	20. ^a	78'65						
		1913 O	79'00	21. ^a	33'75						
		1913 P	79'00	22. ^a	94'00						
		1913 Q	79'00	23. ^a	95'25						
		1913 R	79'00	24. ^a	97'50						
		1913 S	79'00	25. ^a							
		1913 T	79'00	26. ^a							
		1913 U	79'00	27. ^a							
		1913 V	79'00	28. ^a							
		1913 W	79'00	29. ^a							
		1913 X	79'00	30. ^a							
		1913 Y	79'00	31. ^a							
		1913 Z	79'00	32. ^a							
		1913 AA	79'00	33. ^a							
		1913 AB	79'00	34. ^a							
		1913 AC	79'00	35. ^a							
		1913 AD	79'00	36. ^a							
		1913 AE	79'00	37. ^a							
		1913 AF	79'00	38. ^a							
		1913 AG	79'00	39. ^a							
		1913 AH	79'00	40. ^a							
		1913 AI	79'00	41. ^a							
		1913 AJ	79'00	42. ^a							
		1913 AK	79'00	43. ^a							
		1913 AL	79'00	44. ^a							
		1913 AM	79'00	45. ^a							
		1913 AN	79'00	46. ^a							
		1913 AO	79'00	47. ^a							
		1913 AP	79'00	48. ^a							
		1913 AQ	79'00	49. ^a							
		1913 AR	79'00	50. ^a							
		1913 AS	79'00	51. ^a							
		1913 AT	79'00	52. ^a							
		1913 AU	79'00	53. ^a							
		1913 AV	79'00	54. ^a							
		1913 AW	79'00	55. ^a							
		1913 AX	79'00	56. ^a							
		1913 AY	79'00	57. ^a							
		1913 AZ	79'00	58. ^a							
		1913 BA	79'00	59. ^a							
		1913 BB	79'00	60. ^a							
		1913 BC	79'00	61. ^a							
		1913 BD	79'00	62. ^a							
		1913 BE	79'00	63. ^a							
		1913 BF	79'00	64. ^a							
		1913 BG	79'00	65. ^a							
		1913 BH	79'00	66. ^a							
		1913 BI	79'00	67. ^a							
		1913 BJ	79'00	68. ^a							
		1913 BK	79'00	69. ^a							
		1913 BL	79'00	70. ^a							
		1913 BM	79'00	71. ^a							
		1913 BN	79'00	72. ^a							
		1913 BO	79'00	73. ^a							
		1913 BP	79'00	74. ^a							
		1913 BQ	79'00	75. ^a							
		1913 BR	79'00	76. ^a							
		1913 BS	79'00	77. ^a							
		1913 BT	79'00	78. ^a							
		1913 BU	79'00	79. ^a							
		1913 BV	79'00	80. ^a							
		1913 BW	79'00	81. ^a							
		1913 BX	79'00	82. ^a							
		1913 BY	79'00	83. ^a							
		1913 BZ	79'00	84. ^a							
		1913 CA	79'00	85. ^a							
		1913 CB	79'00	86. ^a							
		1913 CC	79'00	87. ^a							
		1913 CD	79'00	88. ^a							
		1913 CE	79'00	89. ^a							
		1913 CF	79'00	90. ^a							
		1913 CG	79'00	91. ^a							
		1913 CH	79'00	92. ^a							
		1913 CI	79'00	93. ^a							
		1913 CJ	79'00	94. ^a							
		1913 CK	79'00	95. ^a							
		1913 CL	79'00	96. ^a							
		1913 CM	79'00	97. ^a							
		1913 CN	79'00	98. ^a							
		1913 CO	79'00	99. ^a							
		1913 CP	79'00	100. ^a							
		1913 CQ	79'00	101. ^a							
		1913 CR	79'00	102. ^a							
		1913 CS	79'00	103. ^a							
		1913 CT	79'00	104. ^a							
		1913 CU	79'00	105. ^a							
		1913 CV	79'00	106. ^a							
		1913 CW	79'00	107. ^a							
		1913 CX	79'00	108. ^a							
		1913 CY	79'00	109. ^a							
		1913 CZ	79'00	110. ^a							
		1913 DA	79'00	111. ^a							
		1913 DB	79'00	112. ^a							
		1913 DC	79'00	113. ^a							
		1913 DD	79'00	114. ^a							
		1913 DE	79'00	115. ^a							
		1913 DF	79'00	116. ^a							
		1913 DG	79'00	117. ^a							
		1913 DH	79'00	118. ^a							
		1913 DI	79'00	119. ^a							
		1913 DJ	79'00	120. ^a							
		1913 DK	79'00	121. ^a							
		1913 DL	79'00	122. ^a							
		1913 DM	79'00	123. ^a							
		1913 DN	79'00	124. ^a							
		1913 DO	79'00	125. ^a							
		1913 DP	79'00	126. ^a							
		1913 DQ	79'00	127. ^a							
		1913 DR	79'00	128. ^a							
		1913 DS	79'00	129. ^a							
		1913 DT	79'00	130. ^a							
		1913 DU	79'00	131. ^a							
		1913 DV	79'00	132. ^a							
		1913 DW	79'00	133. ^a							
		1913 DX	79'00	134. ^a							
		1913 DY	79'00	135. ^a							
		1913 DZ	79'00	136. ^a							
		1913 EA	79'00	137. ^a							
		1913 EB	79'00	138. ^a							
		1913 EC	79'00	139. ^a							
		1913 ED	79'00	140. ^a							
		1913 EE	79'00	141. ^a							
		1913 EF	79'00	142. ^a							
		1913 EG	79'00	143. ^a							
		1913 EH	79'00	144. ^a							
		1913 EI	79'00	145. ^a							
		1913 EJ	79'00	146. ^a							
		1913 EK	79'00	147. ^a							
		1913 EL	79'00	148. ^a							
		1913 EM	79'00	149. ^a							
		1913 EN	79'00	150. ^a							
		1913 EO	79'00	151. ^a							
		1913 EP	79'00	152. ^a							
		1913 EQ	79'00	153. ^a							
		1913 ER	79'00	154. ^a							
		1913 ES	79'00	155. ^a							
		1913 ET	79'00	156. ^a							
		1913 EU	79'00	157. ^a							
		1913 EV	79'00	158. ^a							
		1913 EW	79'00	159. ^a							
		1913 EX	79'00	160. ^a							
		1913 EY	79'00	161. ^a							
		1913 EZ	79'00	162. ^a							
		1913 FA	79'00	163. ^a							
		1913 FB	79'00	164. ^a							
		1913 FC	79'00	165. ^a							
		1913 FD	79'00	166. ^a							
		1913 FE	79'00	167. ^a							
		1913 FF	79								

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Concerts de Primavera
Grans audicions simfoniques per la
ORQUESTRA PAU CASALS
La cooperació dels concertistes,
ANNY DAVIES (pianista i PAU CA-
SALS (violoncel·lista).
Dies 9, 15, 19 i 23 de maig
donant a l'Administració del
Gran Teatre del Liceu, d'onze a
la nit, de quatre a set de la
matina, i de nou a onze del vespre,
els abonats a l'última temporada
seran reservats llurs localitats
al dia primer de maig. Els abo-
nats a l'última sèrie de concerts de
l'Orquestra Pau Casals, tindran dret
a triar localitats fins per
el dissabte, dia 25 d'abril.

Principal Palace

Companya d'operetes i revistes del
TEATRE REINA VICTORIA
DE MADRID
Avui, dimarts, nit, a les deu
DEBUT
Les primeres tiples CARME IBOR-
RA i LAURA PINILLOS, amb l'ope-
ra en tres actes del mestre Vives,
EL DUQUISITO
Reenada a Madrid per aquesta
compagnia.
Demà, dimecres, a la tarda, **EL**
DUQUISITO.
A l'última de setmana,
ROMA SE DIVIERTE

A últims de la setmana

ROMA SE DIVIERTE
al Principal Palace
Teatre Català ROMEA
Tel. 3300 A. — Avui, dimarts,
a les deu de la nit, **SISENA I ULTI-**
MA VELLADA DE TEATRE SE-
LENTE. Estrena de la farsa en tres
actes, de W. Maughan, traducció
de Josep Carner.

Joan Casagran
Magnífica presentació. — Divendres,
benefici de la eminent actriu Maria
Mora. **SOTA TERRA**, d'En Frede-
ric Soler (Pizarra), i **GENTE BIEN**,
d'En S. Rusiñol.
Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Tivoli

Companya de sarsuela i opereta
PINEDO-BALLESTER
de Teatre de la Sarsuela, de Madrid.
Avui, nit, a tres quarts de deu
MODA MODA MODA
La sarsuela en un acte, del mestre
Serrano.
LA CANGION DEL OLVIDO
JOYA-MIR, LLORET, BORI, AZNAR,
etc., i la sarsuela en dos actes,
de Josep Ramos Martin i mestre
Guerrero.

LA MONTERIA

MISSY PINEDO
BALLESTER-VENDRELL
Altres principals artistes de la
compagnia.
Demà, dimecres, a les cinc de la
tarda, a preus populars. Butaca, 2
pesetes. **LA REINA DE LAS PRA-**
RAS, per la senyoreta Pinedo i
el senyor Lloret. Nit. Extraordinà-
ria funció organitzada per la re-
ta **«La vid catalana»**, portant-veu
de l'Associació de Taverners de
Barcelona en commemoració del

XIV aniversari de la seva fundació.
LA VIEJECITA, LA MONTERIA, i
concert pel tenor **VENDRELL**. Sor-
teig d'objectes, present a les senyo-
res dels socis cooperadors. — Dijous,
tarda i nit. L'obra del dia. **LA MON-**
TERIA.
Es despatxa a Comptaduria.

Teatre de Novetats

Companya de sarsuela, sarsueles,
operetes i revistes
Avui, dimarts, a les deu de la nit,
La revista en tres actes i catorze
quadros, de Tomás Borrás, música
dels mestres Aulí i Benlloch.

ARCO IRIS

Grandios exit. Ovarions a tota la
compagnia. — Demà, tarda, a dos
quarts de cinc. Matinée popular, amb
un escolli i variat programa. Nit, a
les deu. **ARCO IRIS**.

Teatre de Novetats

Temporada d'estiu de 1923
Companya còmica-dramàtica, del
Teatre Lara de Madrid
Director d'escena
Ricard Simó Raso
Queda obert l'abonament a dot-
ze dies de Moda a dilluns, dime-
cres i divendres. Als senyors
abonats a la temporada d'estiu
anterior, se'ls reservara llurs lo-
calitats, fins al dia 15 de maig.

ELDORADO

COLISEU DE VARIETATS
Ultima setmana **RAQUEL MELLER**.
Avui, debut de **CARMELETA SEVI-**
LLA. Nit, a les deu. Magnífics
programas. Projectio de notables pel·li-
cles. Colossal quadro d'atraccions. El
celebrat manipulador, **OLIVARES**; **DE**
BUT de la bella dansarina, **CARME-**
LETA SEVILLA; exit dels cèlèbres
gimnastes, **BANOLAS ASTI**; grans
ovacions a **RAMPER**, el còmic més
còmic de tots els còmics, el rei de la
broma; grans esdeveniments artís-
tics, triomf de la genial artista, **RA-**
QUEL MELLER, en el seu nou va-
riet i exclusiu repertori. — Demà,
dimecres. Benefici del **GRAN RAM-**
PER. A riure a riure! — El vinent
divendres. Serata D'Onore **RAQUEL**
MELLER. Programes selectes.

A últims de la setmana

ROMA SE DIVIERTE
al Principal Palace

TEATRE NOU

Companya d'opereta i sarsuela de
FREDERIC CABALLE
Avui, dimarts, vespre, a tres quarts
de deu. Grandios cartell. Primer: **MA-**
NOLITA LA PEQUE; segon: **EL SEXO**
DEBIL; tercer: la formosa obra dels
celebrats autors, Josep Ramos Mar-
tin i Jacint Guerrero, **LA MONTERIA**,
pel quartet que estrerà l'obra a Es-
panya, **TANA LLURO**, **EMPAR SAUS**,
FREDERIC CABALLE, **RAFAEL DIAZ**.
— Demà, dimecres, tarda. Represa
de la graciosa obra en tres actes, de
gran espectacle, **EL AS**. Gran exit
d'aquesta companya. Nit. **LA ALSA-**
CIANA, debutant el novell bariton An-
toni F. Cavallieri; segon: l'exit de
l'any, **LA MONTERIA**. Obra estrenada
per aquesta companya a Espan-
ya. — Divendres, estrena de la hu-
morada còmica, de Josep Ramos Mar-
tin i Jacint Guerrero, **RAMON DEL**
ALMA MIA.

Teatre Victòria

Companya d'opereta i sarsuela. Di-
recció Ferran Vallejo i Pico Vidal.
Demà, dimecres, a dos quarts de

cinc de la tarda. Primer: La sarsuela
en un acte «El cabó primero». Segon:
La graciosa sarsuela dels germans
Quintero «La patria chica». Tercer:
L'aplaudida revista «Que es gran Bar-
celona», per Enric Galceran. Nit, a
tres quarts de deu. Primer: La sar-
suela en un acte de Ramos Martin i
el mestre Guerrero «La Pelusa o el re-
galo de Reyes». Segon: L'antiga sar-
suela «Las Carceleras». Tercer: Exit
formidable de la grandiosa revista de
Manolo Fernandez, música del mes-
tre Parera.

JA SOC MOU (NANDU)
segona part del «Que es gran Barce-
lona». Triomf de tota la companya,
interpretant el popular «Nandu» el
seu creador: Enric Galceran. Amb
l'objecte que el públic pugui acom-
panyar el número de la «Danae dels
camells», es regulara un instrument
molt original.
Dijous, a la tarda, venut especial
EL GATO MONTES
QUE ES GRAN BARCELONA
Nit, i totes les nits
JA SOC MOU (NANDU)
NOTA: Es despatxa a comptaduria
per a les funcions de tota la setma-
na, i alxi matex s'admeten encàrrecs
per telèfon.

Rubinstein ha preferit el piano
Rochstein per als seus concerts.

TEATRE COMIC

Avui, dimarts, nit, a dos quarts
de deu. La pantomima **CARLOS IX O**
LA NOCHE DE SAN BARTOLOME, to-
tes les atraccions, i les de gran exit,
SCULPTURES VIVANTES i **BALLET**
SASCHA MORGOVA.

Gran Teatre Espanyol

Companya de vodevil
SANTPERE I BERGES
Avui, dimarts, 24 d'abril, Vespre, a
les deu. **QUART I AJUDA!** — Demà,
dimecres, tarda. **ELS PELATS DEL**
66. Nit. **QUART I AJUDA!**

Apolo Palace (Teatre Apolo)

Volau riure? Anem a veure la funció
d'avui, dimarts. Nit, a tres quarts de
deu. Primer: l'exit dels exits, **LA**
DANSA DE SALOME. Decorat riquis-
sim, dels pintors escenògrafs senyors
Zabala, Valera i Campoll. Gran
triomf de tota la companya; segon, a
riure, a riure. **EN NANDU VE A BAR-**
CELONA, exit del senyor Bellido.
En preparació, la comèdia realista
LAS SIRENAS (Gení de l'amp).
Teatre Poliorama
Companya de comèdia
Góel - Tudela - Asquerino - Cortés
Nit, a les deu. **POPULAR BUTACA**
PLATEA, DUES PESSETES. L'exit artís-
tic en tres actes.

TEATRE POLIORAMA

EL MARQUES DE CHI LUNG
Demà, dimecres, tarda, a les cinc.
MATINEE POPULAR. LA MALA LEY,
Nit, a les deu. **POPULAR**. Funció or-
ganitzada pel FOMENT DE LA SABA-
TERIA, a benefici de la Secció d'In-
validesa i Pensions. **LOS POLLOS**
BIEN. — Divendres, nit. **ESTRENA** de
la joguina còmica en tres actes i en
prosa, original de Lambert Escaler,
adaptació castellana dels senyors Por-
tusch i Castelin.
LOS ULTIMOS ROSALES
Es despatxa a Comptaduria. Telè-
fon 4134 A.

TEATRE GOYA

Companya DIAZ-ARTIGAS
ALTA COMEDIA
Avui, dimarts, vespre, a les deu. 10
representació de **DE CORAZON A CO-**
RAZON. **GRANDIOSISSIMS TRIOMFS**
DE DIAZ-ARTIGAS. — Dijous, nit.
DEBUT de la companya francesa de
VERA SERGINE. L'INSOUMISE.

PATHE-CINEMA

Rambla Catalunya, 37. Tel. 589 A.
El saló més confortable
de Barcelona

Avui, dimarts, selecte programa.
Capítols novè i desè (últims) de
Vint anys després
grandiosa continuació de «Els tres
mosqueters».

EXIT CREIXENT!

La interessant comèdia
Allò que mai mor
per Alice Joyce
la novella d'intriga
JUDITH!
creació de Ivette Andreyer
La nit de «Fifito»
de molta broma

Revista-Pathé

amb les notes gràfiques de més
palpitant actualitat
Aviat:
L'agonia de les àligues
interessants pàgines de la vida de
Napoleó.

PATHE-PALACE

Gran Via Layetana, 53.
Davant la Caixa de Pensions
(Abans Bilbao, 195)

Avui, dimarts, grandios pro-
grama.

SESSIO MONSTRE

continua de dos quarts de quatre
a les dotze de la nit.
La comèdia dramàtica

La filla del passat

creació d'Wagneta Steward
La novella d'amor

Mimi Trottin

per Mlle. Lagrange i André Dubos

Una estoneta a nimies

còmica, de molta gràcia.

Pathé-Revue núm. 22

Setmana esportiva
amb els últims partits de futbol

Aviat: **MARIA ANTONIETA** i **CHI-**
QUILIN

Teatre Barcelona

TOURNEE D'EL NIÑO DE ORO
Gran companya còmica
del Teatre Rei Alfons, de Madrid
Primer actor i director
FRANCESC ALARCON
Primera actriu: **ELOISA MURO**
Avui, dimarts, dia 24 d'abril de 1923.
Nit, a les deu. El divertit entremés de
Mihura i González del Toro, **EL POS-**
TURITAS. Gran exit de la divertida
comèdia en tres actes, de don Antoni
Paso, **MI MARIDO SE ABURRE**. —
Demà, dimecres, tarda. **EL POSTURI-**
TAS I MI PRIMA ESTA LOCA. Nit.
ESTRENA de la comèdia-vodevil ale-
manya, en tres actes, adaptació a l'es-
cena espanyola per don Antoni Fer-
nández Lepina, **AGAPITO SE DI-**
VIERTE.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda
Avui, dimarts, dia 24, nit. Formo-
sos i selectes programes. Grans exits.
El cine-drama, **EL VALOR D'UNA**
DONA; la pel·lícula còmica, **AMOR I**
ALFALS; la comèdia **EL PINTOR**;

l'interessant film, **QUELLS NEGRES**,
i grandios exit de la interessant pel·li-
cula, **L'ANATEMA DEL CEC**, pel cé-
lebre Jack Pickford.

Saló Catalunya

Gran cinema de Moda. Notable quin-
tet **JORDA** i trio **TORRENTS**.
Avui, **ULTIM DIA** de l'exit més
gran de la cinematografia. **SUCCE-**
ENORME.

ROBIN DELS BOSCOS

Robin Hood. Artistes Associats. 4.000
metres, projectant-se sencera. Més de
45.000 persones han desfilat pel Saló
Catalunya per admirar la magna obra
mestra de

DOUGLAS FAIRBANKS

i totes estan d'acord que és el més
gran de la cinematografia. Si encara
no haveu vist aquesta meravella,
donau-vos pressa en veure-la avui.
ULTIM DIA de

ROBIN DELS BOSCOS

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA
Saló de reunió de famílies distin-
gides. — Orquestrina Suñé. — Avui,
dimarts, Grandios i selecte programa.
EL PINTOR, de gran broma. Últim
dia del sensacional cine-drama, **ELS**
HOMES NOUS (exclusiva), per la emi-
nent artista M. Ferrare. Exit sorollós
de la grandiosa producció (Sascha).
HORES D'ANGUNIA (exclusiva), dra-
ma de la vida real en l'alta societat,
assumpte passional sumptuosament
presentat, magistral interpretació per
la bellíssima artista, Lucy Doraime, i
la divertida cinta, **AMOR I ALFALS**,
de broma continua.

Demà, dimecres. Estrena del diver-
tit vodevil de broma continua, **LA**
NOIA DEL TAXI (exclusiva), sublim
creació dels simpàtics artistes marit
i muller, **DE HAVEN**.

Divendres. Estrena de la grandiosa
pel·lícula d'alta societat, **SAPHO** (ex-
clusiva), per la suggestiva artista,
Pola Negri. — Aviat. L'esdeveniment
més gran de la temporada, **LA DAMA**
DE LES CAMELIES, en l'època ac-
tual (Marca Mairo), pels artistes Alla
Nazimova i Rodolíf Valentino.

Cine Princesa

Gran Via Layetana
(Prop la Plaça de l'Angel)
Avui: **TOTA DONA**, per Violet He-
ming, del Programa Ajúria especial.
ALUTIA DE PERIODISTES, esplèn-
da comèdia del Fint National Circuit.
L'HOMME QUE ES VA CASAR amb
LA SEVA ESPOSA, pel gran artista
Frank Mayo. **LA COMTESSETA DE**
KILDORAN, per Constance Binney, i
GOS PERILLOS, còmica.

A últims de la setmana

ROMA SE DIVIERTE
al Principal Palace

Frontó Principal Palace

Avui, vespre, a un quart d'onze. Dos
extraordinaris partits. Primer a pala,
CHIKUITO DE BILBAO i **ARRARTE**
contra **QUINTANA** i **AGUIRRE**. Se-
gon partit a cistella, **OLASCOAGA** i
ANSOLA contra **ONDARRES** i **CASTA-**
NAGA.

EDEN CONCERT

ASALTO, 12.—Propietari don Fran-
cisco Buxó. Director artístic, Francesc
Peressoff. — Telèfon 3332 A. — Tarda,
a dos quarts de quatre. Nit, a les deu.
Presentació de les més bellíssimes
artistes i més bons números de va-
rietats. Cada dia, de set a dos quarts
de deu, **APERITIF DANCING** a l'ele-
gant **FOYER** i d'una a quatre de la
matinada, **GRAN TABARIN AMERI-**
CA Tzigans **TYNDALL**.

Demandes

Soci capitalista

Comanditari es desitja que
sigui 20 a 30.000 ptes. per am-
par negoci nou en marxa, se-
gnpte formal. Esc. 3304. Em-
presa Ideal d'Informació, Ram-
bla de Flors, 16 (anunci).

Venedora

Se'n va a gallina pes, setmanal i
diària. R. Polleria Virreina,
10 A. 1.

Matrimoni sense fills

Se'n bones referències desitja
matrimoni. Escriure al 3300. Em-
presa Ideal d'Informació, Ram-
bla de Flors, 16 (anunci).

Bòviles

Propietari: bòvila que li in-
teressa fabricar mecànicament.
Esc. 3312, Rambla de les Flors,
16 (anunci).

Lloguers

de lloguer de dife-
rents preus. Bruch
33, entressol, C. BIEGER.

Solar murallat

prop estació La Sagrera, es llo-
ga per 35 ptes. mes. Claris, 75,
quart, 1.^a

Vendes

Venc casa

Assumpta família, carrer Dipu-
tació prop Aribau, 10 pisos, bo-
na renda, per 23.800 duros, di-
recte comprador. RAO: Carrer
Universitat, 49, 1er 2.ª De 3 a 5.

4 cases

a Gràcia, 20 pisos, venen en 16.000
duros el terreny Tel. 1600. Jo-
sep Masachs, Viladomat, 158,
prat. De 2 a 4. Tel. 765 H.

Prismàtics

Zeta 12 x 165 P. Margatit, 17,
pastreteria.

Màquina escriure

Royal 5, magnífic estat, es ven.
Mendizabal, 14, prat. 1.^a

Professor de piano i solista

s'ofereix: Consell de Cent, 291.

ELECTROMOTORS

i DINAMOS

especialitat en les de

ELECTROQUIMICA
Robinats - Instal·lacions
Reparacions
Maquinaria Eléctrica, S. A
(Antics tallers Balcells)
Corts Catalanes, 416. T. 308 H.

A Montserrat

Colònia Puig, hi ha pisos per a
llogar per a molta o poca famí-
lia, completament moblat amb
alguna corrent, electricitat i ser-
vel de tota classe de comodita-
bles. Informes: Rambla de Ca-
talunya, 52, prat. 2.ª Tel. 2200 A

Ganga

Per deixar el local veno molt
gran rendiment, complet, amb
motor elèctric, 25 HP, tot en
bon estat, per 1.000 ptes. RAO:
Marina, 66, porteria. Dill 331

Torns cilíndrics

talladors, premses, cizalles, ve-
nen a baix preu. Mallorca, 36.
Tel. 103 H.

Fàbrica de panyeria

i drils de VALENTI SO-
LER. Assortit immens en
Gabardines, Estams Fres-
cos i Xeviotis. Estams nove-
tat des de 6'50 ptes. metre,
fabricats a Sabadell. Venda
de retalls els dijous i dis-
sabtes. Avinyó, 7, entressol,
cantonada Fernando.

Dispeses

Carrer Calabria, 94, 3.ª, 1.^a
Boniques habitacions amb as-
censor i quart de bany.

En casa honorable

S. G. desitgen 2 germans o amics
a tot estar, preferible estran-
gers, únics dispesers. Escriure:
3300, Empresa Ideal d'Informa-
ció, Rambla de Flors, 16 (anunci).

A senyor

Habitació amb lavabo, confort
i neteja en família, bany, as-
censor, modic. Rambla Catalu-
nya, Catalunya, 24, 3.ª, 2.^a

Família referències

oferix pensió a senyor. Dipu-
tació, 237, 3.ª, ascensor.

Llogo 2 habitacions

amb balcó a senyora o senyor
amb pensió o sense. Passatge
Ensenyansa, 2 bis, prat, 1.^a

Habitació dret cuina

esdeixo moblada, completa in-
dependència, amb entrada per
Vesalla, Salmirón, 48. Entrada
Goya, 2, 1.^a

Elegant habitació

amb pensió o sense, o sols men-
jar a senyor distingit. Passatge
Domingo, 1, 2on, p. P. Gràcia.

En torre

espaioses habitacions a tot es-
tar, bany, jardí. Carrer del Cat-
rill, 61, prop Baixador Munta-
ner

Atinyó, 31, primer, segona

Habitació b. c. per a 1 o 2, amb
pensió en casa particular.

Es la Reina de les Aigües de Taula la de la VALL DE SANT DANIEL Girona

CURA LES AFECIONSSS.
DEL FETGE, BONYON,
ESTOMAC, INTESTINS,
etc. etc.

MANANTIAL MIRALLES
Bicarbonatada, calcicosa,
dico-manganosa, varieta liti-
tica-arsenical.

Es finíssima i carbònica com
la de Apollinaris. Durant l'esti-
tu resulta deliciosa bebent-
la fresca.

El seu dipositar: JOSEP PAGANS, carrer Ponent, núm. 28

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK

MONTSERRAT

El vapor sortirà el dia 25 d'abril de Barcelona, el 25 de València, el 27 d'Almeria, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadix cap a Nova York, Havana, i Veracruz.

ALFONSO XIII

El vapor sortirà el dia 17 d'abril de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Corunya, cap a Havana i Veracruz. Admet carrega i passatge cap a Costa Rica i Pacific amb trasbord a Havana.

LINIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFIC

LEON XIII

El vapor sortirà el dia 10 d'abril de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, La Guayra, Puerto Cabello, Caracas, Sabanailla, Colón i pel Canal de Panamà a Guayaquil, Callao, Mollendo, Africa, Iquique, Antofagasta i Valparaiso. Sortida de Valparaiso el 12 de cada mes tornant per la mateixa ruta fins a La Guayra i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Cadix i Barcelona.

LINIA DE BUENOS AIRES

INFANTA ISABEL DE BORBON

El vapor sortirà el dia 4 d'abril de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

LINIA DE FILIPINES

LEGAZPI

El vapor sortirà el dia 19 d'abril, de Cartagena el 20, de València el 21 i el 25 de Barcelona cap a Port-Saïd, Colombo, Singapur i Manila, Hong-Kong, Xang-Hai, Nagasaki, Kóbé i Yokohama, admetent carrega i passatge per als dits ports i per altres punts per als quals hi hagi establerts serveis regulars des dels ports d'escale abans indicats.

LINIA DE FERNANDO PÓO

CIUDAD DE CADIZ

El vapor sortirà el dia 15 d'abril de Barcelona, el 16 de València, el 17 d'Alacant i Cartagena, i el 20 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando Póo.

EXPEDICIÓ COMERCIAL

El vapor «REINA MARIA CRISTINA» sortirà de Bilbao, salvo contingències, el dia 14 d'abril, el 15 de Santander, el 16 de Gijón, el 18 de Corunya, i el 18 de Vigo, cap a Nova York i l'Havana, admetent carrega i passatgers.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten carrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte emerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telegrafia sense fil.

TENIR

UN BON PAÍDOR

■ ANEU EN COMPTA ■
Refusen com a falsificades les caixes que no portin la firma dels únics concessionaris per Espanya i Urúach i C. Bruch, 40

Demaneu-lo en farmàcies i centres d'especifics

és una gran riquesa, una fortuna inapreciable. Paire ho tot sense molesties, sense fatigues, sense dolors, és un tresor que cobdicia aquell que té l'estómac delicat. — D'això no en puc menjar... — Això posar em farà mal... — Et metge m'ha dit que d'això... Proveu tant sols vuit dies de prendre l'Estómac Artificial, i totes aquelles exclamacions desapareixeran de vostres llavis. Alivi immediat. Curació certa i prompte.

El Agua Mineral es barata

al ser elaborada con
LOS LITHINÉS
DU
DOCTEUR GUSTIN

les quals reemplaçan ventajosamente totes les aigües minerals en el tractament

del **Reumatismo - Gota**
enfermedades de la **Vejiga**
del **Higado y de los Riñones**
Artritis.

Deposito Central: N. DALMAU OLIVERES
Paseo de la Industria, 14. BARCELONA

Es la reina de les aigües de taula la de la VALL DE SANT DANIEL

El seu representant: Josep Pagans, Ponent, 28

Préstecs

Capitalistes

Necesito 75.000 ptes. en 1.ª hipoteca, sobre finca eixample. Raó: Manso 60, caté.

Avisos

Francès

nadiu. Classes particulars. Fe-
layo, 7, 2.ª h. 1.ª

COPIES

a màquina
Circulars, Sobres.
Preus sense competència. Demaneu el follet explicatiu de tots els altres serveis de la casa
EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ
Rbla. Flors, 18, baixos

Fernando Figueroa, sol·licita representacions prèvies garantides SEVILLA, A. Bonifaz, 6

Traspasos

Per 500 ptes.

traspaso torreta a Gràcia, 15 duros lloguer. Raó: Plaça Sant Josep Oriol, 2, baixos, prop al carrer del Pi.

Fàbrica de sabó

amb habitació i botiga per al detall, es traspasa. Raó: c. Saragossa, 88. De 1 a 2 i 4 de 4.

Serventes

de totes classes col·loco. Passatge Virreina, 24, casa formal.

LA MEJOR TINTURA PROGRESIVA

LA FLOR DE ORO

Usando esta privilegiada agua nunca tendréis canas ni seréis calvos

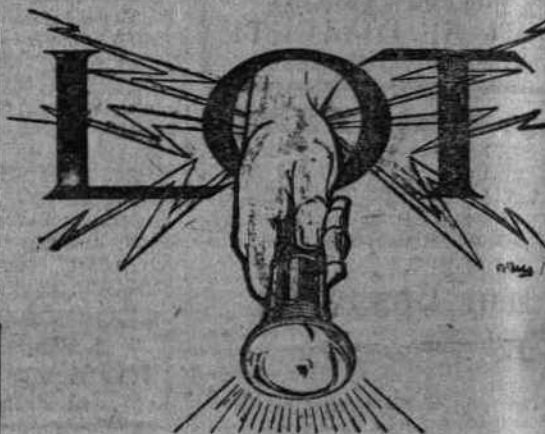
El cabello abundante y hermoso es el mejor atractivo de la mujer

La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro

es la mejor de todas las tinturas para el cabello y la barba; no mancha el cutis ni ensucia la ropa.
Esta tintura no contiene nitrato de plata, y con su uso el cabello se conserva siempre fino, brillante y negro.
Esta tintura se usa sin necesidad de preparación alguna, ni siquiera debe lavarse el cabello, ni antes ni después de la aplicación, aplicándose con un pequeño cepillo, como si fuese bandolina.
Usando esta agua se cura la caspa, se evita la caída del cabello, se suaviza, se aumenta y se perfuma.
es tónica, vigoriza las raíces del cabello y evita todas sus enfermedades. Por eso se usa también como higiénica.
conserva el color primitivo del cabello, ya sea negro ó castaño; el color depende de más ó menos aplicaciones.
Esta tintura deja el cabello tan hermoso, que no es posible distinguirlo del natural, si su aplicación se hace bien.
La aplicación de esta tintura es tan fácil y cómoda, que uno solo es basta; por lo que, si se quiere, la persona más intima ignora el artificio.
Con el uso de esta agua se curan y evitan las placas, cesa la caída del cabello y excita su crecimiento, y como el cabello adquiere nuevo vigor, nunca seréis calvos.
Esta agua deben usarla todas las personas que deseen conservar el cabello hermoso y la cabeza sana.
Es la única tintura que a los cinco minutos de aplicada permite rizarse el cabello y no despiden mal olor; debe usarse como si fuera bandolina.

Las personas de temperamento herpético deben precisamente usar esta agua, si no quieren perjudicar su salud, y lograrán tener la cabeza sana y limpia con sólo una aplicación cada ocho días; y si a la vez desean teñir el pelo, hágase lo que dice el prospecto que acompaña a la botella.
De venta: principales perfumerías y droguerías de España y Portugal.

LA LLUM DEL DIA A LA MA

Sempre amantent a fer-li excel·lent servei i sense pagar la llum clara i potent d'una làmpara electrica LOT vint i ésser sa bona companyona de nit.
Solament son autèntiques les làmpares i piles electricas que porten la marca LOT.
De venda: SUPREMA, Pelayo, 56. — LORES CODINA, ROIG, Trafalgar, 3. — BERISTAYN I C.ª, Fernando i Rambla de les Flors, 12. — V. FERRER I C.ª, Plaça de Catalunya, 13. — S. J. METRON, Plaça de Catalunya, 17. — SCHILLING, Fernando, 15. — LAPLANA I C.ª, Fernando, 15. — A. VALVERDE, Contal, 15.

HERNIATS

L'últim avenç científic per a combatre amb èxit segur vostres hèrniess sense operar és el **BRAGUER MEDICAL VIVES**, admiració de la Ciència Médica i sens parió al món. Rebutgeu les imitacions.

Despatx: de 9 a 1 i de 3 a 7

Rambla del Centre, 12, pral. - Casa VIVES
(TOCANT AL LICEU)

Catarro dels nois

L'Anti-cataral BORBONET, és el veritable especific agra ditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.

Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44. Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes
Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS, Falla, 13 i 15, pral.

Agència Administrativa d'Isidre Rius Prats

Assessoria i representació d'ajuntaments, comerciants i particulars, davant la Hisenda i altres oficines. Consultes i tràmits referents a Comptabilitat comercial

Llei d'Utilitats i Contribució Industrial

JOSEP A. CLAVÉ, n.º 7, segon. Despatx: de 9 a 1 i de 4 a 6

CATARROS antiguos y recientes
TOSES, BRONQUITIS
CURADOS RADICALMENTE por la
Solución Pautauberge
que procura **PULMONES ROBUSTOS** y
preserva de la **TUBERCULOSIS**
L. PAUTAUBERGE, 10, R. de Constantinople, PARIS